

2022

VÄLFÄRDSOMRÅDESVALET

2

VALANVISNINGAR

Valnämndens uppgifter

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

VALANVISNINGARNA FÖR VÄLFÄRDSOMRÅDEVALET SOM FÖRRÄTTAS 2022

Justitieministeriet utfärdar med stöd av 10 § i vallagen (714/1998) för vederbörande valmyndigheter följande valanvisningar för välfärdsområdesvalet den 23 januari 2022. Valanvisningarna gäller fr.o.m. den 1 november 2021 t.o.m. den 28 februari 2022.

Valanvisningar

- Nr. 1: Kommunala centralvalnämndens uppgifter
- Nr. 2: Valnämndens uppgifter
- Nr. 3: Förhandsröstning på en anstalt
- Nr. 4: Förhandsröstning på ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet
- Nr. 5: Hemmaröstning
- Nr. 6: Förhandsröstning utomlands
- Nr. 7: Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgifter
- Nr. 8: Välfärdsområdesvalnämndens uppgifter

Helsingfors den 15 oktober 2021

Valdirektör

Arto Jääskeläinen

Konsultativ tjänsteman

Heini Huotarinen

Besöksadress
Södra esplanaden 10
HELSINGFORS

Postadress
PB 25
00023 STATSRÅDET

Telefon
02951 6001

Fax
09 1606 7730

E-post
justitieministeriet@om.fi

Julkaisija: OIKEUSMINISTERIÖ
Utgivare: JUSTITIEMINISTERIET

Teksti: Oikeusministeriö
Text: Justitieministeriet

Paino: PunaMusta Oy, Tampere, 2021
Tryckning: PunaMusta Oy, Tammerfors, 2021

Innehåll:

1. ALLMÄNT OM VÄLFÄRDSOMRÅDEVALET 2022	5
2. KOMMUNALA VALMYNDIGHETER	7
2.1 Allmänt	7
3. VALNÄMNDEN	9
3.1 Valnämndens sammansättning	9
3.2 Beslutförhet	9
3.3 Rätt att närvara vid valnämndens sammanträden	10
3.4 Valobservatörers rätt att närvara	10
3.5 Förtrogenhet med valnämndens uppgifter	10
3.6 Valnämnden ska endast utföra sina lagstadgade uppgifter	10
4. ARRANGEMANGEN PÅ RÖSTNINGSTÄLLET	12
4.1 Valmaterial och möbler	12
4.2 Röstningsställets tillgänglighet	16
4.3 Brandsäkerhet	17
4.4 Ordningen på röstningsstället	17
4.5 Valbiträde och biträde som väljaren själv utsett	20
5. FÖRRÄTTNING AV RÖSTNINGEN PÅ VALDAGEN	22
5.1 Inledning och avslutning av valförrättningen	22
5.2 Röstningens förlopp	23
5.3 Avslutande av röstningen på valdagen	36
6. PRELIMINÄR RÖSTRÄKNING	37
6.1 Allmänt	37
6.2 Valnämndens åtgärder	37
7. FÖRANDE AV VALPROTOKOLL OCH AVSLUTANDE AV RÖSTNINGEN PÅ VALDAGEN	41
7.1 Allmänt	41
7.2 Uppgifter som ska antecknas i valprotokollet	41
7.3 Ifyllande av bilagan till valprotokollet	43
7.4 Avslutande av röstningen på valdagen	43
8. ÅTGÄRDER EFTER VALET	44
8.1 Paketering av röstsedlarna	44
8.2 Kuvertering av valprotokollet	44
8.3 Vidarebefordran av röstsedlarna och valprotokollet till centralvalnämnden	44
8.4 Ifyllande av vallängdens uträkningssida	45
8.5 Återlämnande av övrigt material till centralvalnämnden	45
8.6 Förstörande av handlingar	46
8.7 Slutåtgärder i anslutning till användningen av rösträttsdatasystemet	46
9. SMÅ RÖSTNINGSSOMRÅDEN OCH RÖSTNINGSSOMRÅDEN SOM SAMMANFÖRS MED DEM	47

9.1	Vad är ett litet röstningsområde?	47
9.2	Valnämndens uppgifter på valdagen	47

10. ANDRA FÖRESKRIFTER 50

10.1	Justitieministeriets valwebbplats	50
10.2	Jour hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	50
10.3	Justitieministeriets servicenummer för väljarna	50
10.4	Rådgivning vid problem	51

Bilaga:

BILAGA 1a	Vallag 2.10.1998/714	52
I	AVDELNINGEN GEMENSAMMA BESTÄMMELSER	52
1 kap	Allmänna bestämmelser.....	52
2 kap	Valmyndigheter	54
3 kap	Rösträttsregister	57
4 kap	Myndighetsuppgifter vid kandidatuppställning	61
5 luku	Förhandsröstning	66
5 a kap	Brevröstning.....	73
6 kap	Röstning på valdagen	75
7 kap	Uträkning och fastställande av valresultatet.....	80
8 kap	Ändringssökande	83
II	AVDELNINGEN BESTÄMMELSER OM RESPEKTIVE VAL	85
9 kap	Riksdagsval	85
10 kap	Presidentval.....	85
10 a kap	Välfärdsområdesval (29.6.2021/649)	85
11 kap	Kommunalval (8.5.2015/563).....	89
12 kap	Europaparlamentsval	89
III	AVDELNINGEN SÄRSKILDA BESTÄMMELSER	89
13 kap	Kompletterande bestämmelser.....	89
14 kap	Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser	91
BILAGA 1b	Lag om välfärdsområden 611/2021	93
BILAGA 1c	Införandelag 616/2021	96
BILAGA 1d	Förvaltningslag 434/2003	97
BILAGA 2a	Vallängdens pärmbblad	99
BILAGA 2b	Vallängdens uträknings sida	100
BILAGA 2c	Vallängdssida	101
BILAGA 2d	Anvisning för att binda samman pappersvallängden	102
BILAGA 3	Meddelandekort	103
BILAGA 4	Blankett för valprotokollet	104
BILAGA 5	Justitieministeriets instruktioner till väljaren om röstningsanteckningen	109
BILAGA 6	Checklista för röstningsställets tillgänglighet	110
BILAGA 7	Vissa tidsfrister	111

1. ALLMÄNT OM VÄLFÄRDSOMRÅDESVALET 2022

Välfärdsområdesvalet förrättas söndagen den 23 januari 2022. Förhandsröstning ordnas i Finland den 12–18 januari 2022 och utomlands den 12–15 januari 2022. Ombord på finska fartyg som befinner sig utomlands kan förhandsröstningen dock inledas redan den 5 januari 2022.

Bestämmelser om förrättning av välfärdsområdesval finns i vallagen (714/1998, bilaga 1a) och lagen om välfärdsområden (611/2021). Det första välfärdsområdesvalet regleras även i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (616/2021).

Valmyndigheterna ska utöver denna anvisning även noggrant sätta sig in i den bifogade sammanfattningen av de bestämmelser som gäller välfärdsområdesvalet. Valanvisningarna endast preciserar tillvägagångssätten som föreskrivs i lagen.

Om rösträtten i välfärdsområdesvalet föreskrivs i 28 § i lagen om välfärdsområden och om valbarhet föreskrivs i 76 och 77 § i samma lag.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata upprättar ett rösträttsregister i vilket införs varje person som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är röstberättigad i välfärdsområdesvalet. I registret införs beträffande varje röstberättigad de uppgifter som avses i 18 § och 19 § 1 mom. i vallagen, sådana de är i befolkningsdatasystemet fredagen den 3 december 2021 klockan 24. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utarbetar för var och en som införts i rösträttsregistret en rösträttsanmälan (ett meddelandekort) och sänder det senast torsdagen den 30 december 2021 till alla röstberättigade vilkas adress är känd. Om väljaren har tagit i bruk tjänsten Suomi.fi-meddelanden, sänds rösträttsanmälan endast elektroniskt.

Till meddelandekortet bifogas en förteckning över de allmänna förhandsröstningsställen som finns inom väljarens närområde (valkrets vid riksdagsval) samt deras adresser och öppettider.

Väljarna kan rösta antingen på förhand eller på valdagen. Rösträtten får inte utövas via ombud.

På förhand kan den röstberättigade rösta

- 1) på vilket som helst av de allmänna förhandsröstningsställen som avses i 9 § 1 mom. 1 och 2 punkten i vallagen i Finland eller utomlands. En förteckning över de allmänna förhandsröstningsställena finns på webbplatsen www.vaalit.fi eller

- 2) på en sådan anstalt som avses i 9 § 1 mom. 3 punkten i vallagen, om han eller hon vårdas eller har intagits på denna,
- 3) ombord på ett sådant finskt fartyg som avses i 9 § 1 mom. 4 punkten och som befinner sig utomlands, om han eller hon hör till fartygets personal, eller
- 4) på vissa villkor i sitt eget hem enligt vad som föreskrivs om hemmaröstning i 9 § 2 mom. i vallagen; eller
- 5) per brev, om han eller hon bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningsperioden och på valdagen.

Röstningen på valdagen förrättas mellan klockan 9 och 20 i varje kommun röstningsområdesvis. Väljaren får rösta enbart inom det röstningsområde (i den vallokal) som har antecknats för honom eller henne i rösträttsregistret och som anges på meddelandekortet som sänts till väljaren.

2. KOMMUNALA VALMYNDIGHETER

2.1 Allmänt

Välfärdsområdesvalet 2022 förrättas i kommunen av följande valmyndigheter:

- centralvalnämnden i kommunen,
- valnämnden,
- valbestyrelsen,
- valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena,
- valförrättaren vid hemmaröstning och
- valbiträdena vid röstningsställena på valdagen.

2.1.1 Behörighetsbegränsningar vid välfärdsområdesval

Enligt 9 a § i vallagen ska valmyndigheterna sköta sitt uppdrag opartiskt. För att stödja denna allmänna bestämmelse har man i vallagen bestämt om vissa begränsningar för vem som är behörig att vara valmyndighet och uttryckligen nämnt om hur bestämmelserna om jäv i 27–30 § i förvaltningslagen (365/2003; bilaga 1b) tillämpas på valmyndighetens arbete.

En kandidat får inte vara medlem eller ersättare i **valnämnden**.

Valförrättare vid ett allmänt förhandsröstningsställe får inte vara:

- en kandidat,
- kandidatens make eller maka, barn, syskon eller förälder i någon kommun.

Medlem eller ersättare i valbestyrelsen får inte vara:

- en kandidat,
- kandidatens make eller maka, barn, syskon eller förälder i någon kommun.

Valförrättare för hemmaröstning får inte vara:

- en kandidat
- kandidatens make eller maka, barn, syskon eller förälder.

Valbiträde på ett röstningsställe på valdagen får inte vara:

- en kandidat,
- kandidatens make eller maka, barn, syskon eller förälder.

En allmän begränsning som gäller behörighet är dessutom att valmyndigheten inte kan vara en omyndig person (d.v.s. en person som inte har fyllt 18 år eller som förklarats omyndig).

2.1.2 Tillämpning av bestämmelserna om jäv på kommunala valmyndigheter

Med jäv avses en sådan situation där en opartisk handläggning kan äventyras på grund av förhållandet mellan handläggaren och det ärende som behandlas eller en part i ärendet.

Jävsgrunderna uppräknas i 28 § i förvaltningslagen. En jävig person får inte delta i eller vara närvarande vid handläggningen av ärendet. En person som är jävig ska själv meddela att han eller hon är jävig. Om jäv för medlemmar i ett kollegialt organ beslutar organet i fråga. I stället för en jävig person ska utan dröjsmål förordnas en ojävig person.

Enligt vallagen ska förvaltningslagens reglering av jäv tillämpas på:

- medlemmar och ersättare i de kommunala centralvalnämnderna. Till exempel är en kandidat i välfärdsområdesvalet eller kandidatens make eller maka eller annan närstående jäviga i centralvalnämndens beslutsfattande med stöd av 28 § 1 mom. 1 punkten och valombud med stöd av 28 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

Förvaltningslagens reglering av jäv tillämpas inte på:

- medlemmar och ersättare i valnämnden¹,
- medlemmar och ersättare i valbestyrelser,
- valförrättare på de allmänna förhandsröstningsställena,
- valförrättare vid hemmaröstning eller
- valbiträdena vid röstningen på valdagen.

2.1.3 En valmyndighets ansvar

I 185 § i vallagen föreskrivs att om en medlem i den kommunala centralvalnämnden, valnämnden eller valbestyrelsen eller en valförrättare eller någon annan person i egenskap av valmyndighet enligt vallagen försummar sina skyldigheter, ska han eller hon straffas såsom tjänsteman för tjänstebrott.

---

1 Jävbestämmelserna tillämpas inte heller på de eventuella biträden som avses i 16 § 2 mom. i vallagen (se även fotnot 2).

3. VALNÄMNDEN

3.1 Valnämndens sammansättning

Arrangemangen kring röstning på ett röstningsställe på valdagen sköts av en valnämnd som kommunstyrelsen i god tid före välfärdsområdesvalet har tillsatt för varje röstningsområde.

Valnämnden består av en ordförande, en vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett nödvändigt antal ersättare, dock minst tre. Valnämndsmedlemmarna och deras ersättare ska i mån av möjlighet företräda de partier som vid riksdagsvalet 2019 ställt upp kandidater i kommunen. Ersättarna ska ställas i den ordning i vilken de träder i stället för medlemmarna. En person som är uppställd som kandidat vid välfärdsområdesvalet kan inte vara medlem eller ersättare i valnämnden.

Valnämnden utser för röstningsstället på valdagen ett eller flera sådana valbiträden som avses i 73 § i vallagen.

Valnämnden kan enligt 16 § 2 mom. i vallagen anlita biträdande personal för räkningen och ordnandet av röstsedlarna samt för användningen av rösträttsregistret och/eller resultatuträkningssystemet.

Det ska finnas tillräckligt med valfunktionärer på röstningsstället med tanke på sjukdomsfall eller andra överraskande situationer. Vid behov kan även ersättare i valnämnden vara på plats, även om nämnden var fulltalig. Särskild hänsyn ska tas till de specialarrangemang som krävs på grund av coronavirusituationen och den arbetsinsats som förutsätts av tjänstemännen. Skötseln av röstning för personer som till exempel befinner sig i karantän eller isolering samt organiseringen av köerna med tillräckliga avstånd förutsätter att fler tjänstemän är på plats.

3.2 Beslutförhet

Valnämnden är beslutför med tre medlemmar, av vilka ordföranden eller vice ordföranden ska vara en. Om både ordföranden och vice ordföranden är tillfälligt frånvarande, ska de minst tre närvarande medlemmar i valnämnden bland sig välja en tillfällig ordförande i enlighet med bestämmelserna i kommunens förvaltningsstadga.

Om val av nya förtroendevalda till ett kommunalt organ under pågående mandattid föreskrivs i kommunallagen.

3.3 Rätt att närvara vid valnämndens sammanträden

På valnämnden tillämpas inte den i kommunallagen nämnda förvaltningsstadgans bestämmelser om kommunstyrelsens företrädares och kommundirektörens eller borgmästarens rätt att närvara och yttra sig vid sammanträden.

Om valombudens rätt att vara närvarande vid valmyndigheternas sammanträden föreskrivs i 184 § 1 mom. i vallagen.

3.4 Valobservatörers rätt att närvara

I 184 § 2 mom. föreskrivs om en befullmäktigad valobservatörs rätt att vara närvarande när valmyndigheter utför sina uppgifter. Rätten att närvara gäller därmed utöver möten även valmyndigheternas övriga verksamhet. Valobservatörerna har rätt att utan att störa valförrättningen följa alla valmyndighetens uppgifter.

Justitieministeriet har ännu inte fått kännedom om någon valobservationsinsats i Finland i samband med välfärdsområdesvalet 2022.

3.5 Förtrogenhet med valnämndens uppgifter

Vid tidigare val har det framgått att vissa valnämndsmedlemmar har försummat sina skyldigheter vid den preliminära rösträkningen och i synnerhet vid förandet av valprotokollet. Därför bör det särskilt betonas att medlemmarna i valnämnden noggrant ska handledas i sina uppgifter för att exakt känna sina skyldigheter.

I praktiken betyder detta att valnämndsmedlemmarna ska delta i utbildningen som centralvalnämnden ordnar för valnämnderna och läsa denna anvisning samt, om valnämnden använder rösträttsdatasystemet och/eller resultatuträkningssystemet, även VAT-anvisningarna som gäller dessa.

3.6 Valnämnden ska endast utföra sina lagstadgade uppgifter

Valnämnden ska endast utföra sina lagstadgade uppgifter. Den 16 februari 1981 uttalade justitiekanslern bland annat följande:

”För att en valnämndsmedlem inte ska försumma sin plikt utan väl fullfölja den, ska han omsorgsfullt och opartiskt fullgöra de uppdrag som enligt lag åligger honom. För att dessa krav på omsorg och opartiskhet ska uppfyllas utan några tvivel, bör han koncentrera sig på sitt uppdrag såsom valnämndsmedlem.

Uppgifter om vilka personer som röstat och vilka som inte gjort det omfattas inte av valhemligheten och är således inte sådana som ska hållas hemliga.² Det oaktat måste det konstateras att det rimmar illa med den opartiskhet som krävs av en valnämndsmedlem om han samtidigt i röstningsfrågor driver på något partis sannolika anhängare eller biträder sådan verksamhet. Jag anser sålunda att en valnämndsmedlem under sin tid i valnämnden bör utföra endast de uppdrag som enligt lag åligger en valmyndighet.”

---

² I vallagen finns numera bestämmelser om offentligheten av vallängderna och de anteckningar i rösträttsregistret som gäller röstning. Vallängderna är inte offentliga förrän röstningen på valdagen har avslutats.

4. ARRANGEMANGEN PÅ RÖSTNINGSTÄLLET

4.1 Valmaterial och möbler

Kommunens centralvalnämnd ser till att valmaterial delas ut till valnämnden och möblemanget levereras till röstningsstället.

Valnämnden ska i god tid före röstningen på valdagen börjar kontrollera att följande handlingar och tillbehör finns på röstningsstället. Om något saknas ska valnämnden utan dröjsmål kontakta centralvalnämnden.

4.1.1 Vad behövs vid röstningen på valdagen?

Valhandlingar:

- 1) Vallängd (**bilaga 2**). Vallängden består av lösblad med text på båda sidorna av bladen. Varje blad har perforering i vänstra kanten. Vallängden ska antingen sättas i en mapp eller bindas fast med de särskilda redskap som fås av centralvalnämnden. I **bilaga 2d** finns anvisningar om hur vallängderna kan bindas. Om valnämnden delar upp vallängden, ska varje del bindas ihop som en egen helhet. Valnämnden och centralvalnämnden kan också komma överens om att vallängden delas upp och delarna binds ihop redan på förhand hos centralvalnämnden.
- 2) Röstsedlar för välfärdsområdesvalet (förpackade i buntar med 100 st. i varje).
- 3) Sammanställning av kandidatlistorna som tryckts av välfärdsområdesvalnämnden och som ska sättas upp i röstningsbåsen och för övrigt finnas framlagd i vallokalen och väntrummen så att väljarna ser den. Sammanställningen av kandidatlistorna får dock inte fästas på röstningsbåsets yttre väggar.
- 4) Justitieministeriets instruktioner till väljaren om röstningsanteckningen (**bilaga 5**), som ska finnas framlagda i röstningsbåsen så att väljarna ser dem. Instruktionerna kan sättas upp på röstningsbåsets vägg. Instruktionerna kan finnas framlagda även på andra ställen på röstningsstället, dock inte på röstningsbåsets yttre väggar.
- 5) Blanketter för valprotokollet (valblankett nr 8; **bilaga 4**)

- 6) Blanketter för tillkännagivande av den preliminära rösträkningen:
- resultatuträkningsblankett 2: "Antalet väljare på valdagen",
  - resultatuträkningsblankett 3: "Antalet röster på valdagen, preliminärräkning",
  - resultatuträkningsblankett 4: "Blankett för bilaga till valprotokollet".

Tillbehör:

- 7) Valstämplar med vilka röstsedlarna stämplas. Det är bra att även ha en reservstämpel. Valstämpeln är blåroöd till färgen och ser ut på följande sätt:
- 8) Förseglingsmaterial. Förseglingsbandet är vitt och på det har man tryckt samma emblem som på valstämpeln och texten "Vaalisinetti - Valsigill".

- 9) Namnskyltar för valnämndens medlemmar. Alla medlemmar i valnämnden bör bära namnskyltar eller motsvarande, i vilka antecknas medlemmens namn och uppgift i valnämnden (tex. "Medlem av valnämnden" eller "Vaali-lautakunnan jäsen - Medlem av valnämnden"). Också medlemmens namn kan anges. Syftet med detta är att göra det lättare för väljarna att identifiera valmyndigheterna.
- 10) Rockmärken eller armbindlar för valbiträdena. Ett valbiträde som valnämnden utsett ska bära rockmärke eller armbindel, där det står Valbiträde, eller i tvåspråkiga kommuner Vaaliavustaja - Valbiträde.
- 11) Kopia av beslutet om tillsättande av valnämnden. I vallokalen, till exempel i närheten av skylten som visar var man går in, ska det sättas upp en kopia av kommunstyrelsens beslut om tillsättande av ifrågavarande valnämnd eller någon annan handling av vilken valnämndens sammansättning framgår. Valnämndsmedlemmarnas kontaktuppgifter (t.ex. hemadress och telefonnummer) får dock inte finnas i dokumentet som sätts upp i röstningsstäl-lena.
- 12) Pennor med vilka väljaren ska göra röstningsanteckningen på röstsedeln. Pennorna kan i princip vara av vilket slag som helst, till exempel kulspets- eller blyertspennor. Vid några av de senaste valen har vissa röstberättigade misstänkt att om röstningsanteckningen görs med en blyertspenna finns

det möjlighet till röstningsfusk. Trots att dessa misstankar är obefogade, rekommenderas det att man hellre reserverar kulspetspennor eller motsvarande till väljarnas förfogande för att trygga tillförlitligheten till valet. Det ska dock säkerställas att pennorna inte är sådana att röstningsanteckningen blir suddig eller lätt syns genom röstsedel. Därför rekommenderas inte tuschpennor eller kulspetspennor med vass spets för röstningsmarkeringen. Tillräckligt många pennor ska reserveras, med hänsyn till att kulspetspennor slutar att fungera till och med lättare än blyertspennor.

- 13) Pennor till valnämndens förfogande samt papperstillbehör (kuvert, omslagspapper, snöre eller paketeringstejp, anteckningspapper osv.).
- 14) Räknare för den preliminära resultatuträkningen.
- 15) Informationsskyltar som sätts upp i vallokalen och utanför den (i tvåspråkiga kommuner på finska och svenska).

Möbler:

- 16) Röstningsbås där röstningsanteckningen ska göras. Röstningsbåsen ska vara sådana att bevarandet av valhemligheten kan säkerställas. När röstningsbåsen placeras ska särskild uppmärksamhet fästas vid bevarandet av valhemligheten och dessutom vid att belysningen i dem är tillräcklig. Avståndet mellan röstningsbåsen ska vara så pass stort att väljaren kan gå till ett ledigt bås med tillräckliga säkerhetsavstånd och utan att störa dem som röstar i de andra bås. Ett röstningsbås får således inte placeras så att väljaren är tvungen att passera baksidan av de andra röstningsbåsen för att komma till ett ledigt bås. Det ska dessutom säkerställas att eventuella övervakningskameror inte äventyrar väljarnas valhemlighet.
- 17) För rullstolsburna ett röstningsbås i vilket man ryms med rullstol eller ett skrivunderlag som ställs på bordet och som tryggar valhemligheten³.
- 18) En valurna, i vilken röstsedlarna ska läggas.
- 19) Bord och stolar till valnämndens förfogande.

Valanvisningar:

- 20) Justitieministeriets valanvisning nr 2 (Valnämndens uppgifter). Medlemmarna ska göra sig förtrogna med anvisningarna redan före valdagen, men det är bra att ha anvisningarna till hands även på röstningsställena.

---

³ Riksdagens justitieombudsman har senast i sin granskningsrapport i samband med kommunalvalet 2017 (5 april 2017) konstaterat att ett separat skrivunderlag som placeras i famnen inte säkerställer valhemligheten.

IT-utrustning:

Centralvalnämnden bestämmer och meddelar till valnämnden om man vid röstningen på valdagen kommer att använda

- rösträttsregistret (rösträttsdatasystemet, dvs. den s.k. elektroniska vallängden) i stället för eller vid sidan om vallängden samt/eller
- resultatuträkningssystemet vid den preliminära räkningen.

Om systemen kommer att användas ska centralvalnämnden till valnämnden sända behövliga IT-utrustningar samt justitieministeriets VAT-anvisningar nr 4d (Anvisningar om rösträttsdatasystemet för valnämnden) och nr 5c (Anvisningar om resultatuträkningssystemet för valnämnden), i vilka det redogörs för förutsättningarna för användningen av systemen samt själva användningen. Om valnämnden använder mobil förfrågan om rösträtt, behöver den anvisning nr 4e (Anvisningar för mobil förfrågan om rösträtt).

Tillbehör och material som krävs med anledning av covid-19-pandemin

På grund av covid-19-pandemin har justitiedepartementet och Institutet för hälsa och välfärd (THL) gett separata anvisningar om röstningsarrangemangen i kommunerna till kommunernas valmyndigheter i kommunalvalet 2021. Vid behov uppdateras anvisningarna i slutet av 2021 för välfärdsområdesvalet. Röstningsställena ska utrustas med de tillbehör och material som nämns i instruktionerna, såsom handdesinfektionsmedel, ansiktsmasker och skyddsvisir.

4.1.2 Förvaring och ibruktagande av valmaterialet

I centralvalnämndernas anvisningar påpekas att när valhandlingarna och valstämplarna ställs till valnämnderna ska särskild uppmärksamhet fästas vid att materialet delas ut på ett säkert sätt och så att det inte kan uppstå möjlighet till missbruk. Valnämndens representanter måste till exempel vara beredda att styrka sin identitet när de hämtar valmaterial. Minst två valnämndsmedlemmar måste vara samtidigt närvarande när centralvalnämnden överlämnar valmaterialet till valnämnden.

Ett bra sätt att trygga säkerheten är att centralvalnämnden packar de röstsedlar som lämnas till valnämnden i ett (eller flera) paket och tillsluter paketet med tejp, varpå en representant eller flera representanter för centralvalnämnden antecknar sin underskrift. I stället för underskriften kan tejpens stämplas med en av kommunens officiella stämplor, dock inte med valstämpeln. Den egentliga förseglingstejpen som distribueras till valnämnden får inte användas till detta ändamål.

Efter att ha fått materialet ska valnämnden se till att materialet förvaras i ett säkert ställe över natten, till exempel i ett låst utrymme i vallokalen. Centralvalnämnden ska i mån av möjlighet anvisa ett sådant ställe i röstningsstället. Valnämnden öppnar paketen med röstsedlar först vid samma stund då valdagens valförrättning inleds klockan 9 på så sätt att man för den första väljaren visar att urnan är tom. Före detta ska alla närvarande valnämndsmedlemmar konstatera att tejpningarna på rötsedelpaketerna är obrutna.

Centralvalnämnden kan ställa röstsedlarna och övrigt material till valnämnderna också på något annat tillförlitligt sätt så det inte kan uppstå möjlighet till missbruk.

4.2 Röstningsställets tillgänglighet

Röstningsplatsen ska placeras i ett sådant utrymme att också personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga och personer som använder hjälpmedel med hjul, såsom rollator eller rullstol, kommer till platsen.

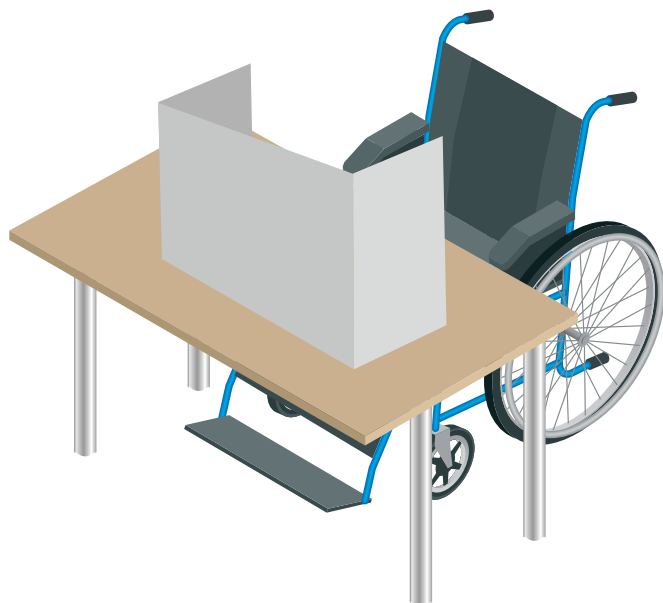
I mån av möjlighet bör parkeringsplats för funktions- och rörelsehindrades fortskaffningsmedel reserveras i den omedelbara närheten av förhandsröstningsstället och assistans ordnas för dem såväl inom röstningsstället som utanför det.

Till exempel eventuella trösklar och trappor på röstningsstället ska förses med ramp⁴ så att de som använder rullstol eller rollator utan svårigheter kommer till röstningsplatsen.

---

⁴ Se miljöministeriets förordning om den hinderfria byggnaden av den 1 oktober 2004, Finlands byggbestämmelsesamling F1 Hinderfri byggnad, föreskrifter och anvisningar 2005.

Med tanke på personer med rörelsehinder som använder rullstol, bör det på röstningsstället finnas ett lägre röstningsbås i vilket man ryms med rullstol eller ett fristående skrivunderlägg med skärm, så att väljaren kan fylla i sin röstsedel i skydd för andras blickar. Exempel:

Längs passagera på röstningsstället ska man i mån av möjlighet placera stolar där personerna kan sätta sig för att vila. Om det för dem som använder rullstol eller andra hjulförsedda hjälpmedel ordnas en omväg, ska denna vid behov förses med skyltar.

Invalidförbundet rf har utarbetat en checklista för röstningsställets tillgänglighet. Valnämnden ska på ett ändamålsenligt sätt använda sig av denna checklista vid arrangemangen i röstningslokalen (**bilaga 6**).

4.3 Brandsäkerhet

Brandsäkerheten måste säkerställas. Byggnadens utrymningsvägar ska hållas oblockerade och skyltarna för utrymningsvägarna får inte täckas.

4.4 Ordningen på röstningsstället

Valnämnden ska se till att en oklanderlig ordning upprätthålls på röstningsstället och att röstningen förlöper utan störningar. De närvarande ska iaktta de

föreskrifter som valnämnden meddelar för upprätthållandet av ordningen och för tryggheten av en störningsfri röstning.

När det gäller upprätthållandet av ordningen på röstningsstället är ställets möblering och övriga arrangemang av stor betydelse. Om det uppstår trängsel i vallokalen ska valnämnden vid behov ordna köer och övervaka att de som har utövat sin rösträtt utan dröjsmål avlägsnar sig från röstningsstället.

Valnämnden ska även se till att väljarna håller tillräckliga säkerhetsavstånd till varandra till exempel när de köar till valfunktionären som för vallängden.

Centralvalnämnden och valnämnden ska tillsammans se till att valnämnden har tillgång till tillräckligt med personer, såsom ersättare, som tar hand om inte bara de egentliga lagstadgade uppgifterna utan även handledningen av väljarna på röstningsstället, köbildningen, säkerhetsavstånd och för att övervaka att de som redan utövat sin rösträtt lämnar röstningsstället.

Väljarna kan tillåtas ta med sig sina små barn till röstningsutrymmet om detta inte orsakar några störningar. Detta gör det möjligt för barnfamiljernas föräldrar att rösta, men kan även öka barns intresse för val.

4.4.1 Förbud mot valreklam

Valnämnden ska se till att inga tal hålls på röstningsstället eller i dess omedelbara närhet och att tryckta eller skrivna upprop inte anslås eller delas ut där. Valnämnden ska även se till att man inte på andra sätt försöker påverka väljarnas valfrihet på röstningsstället. Om någon i detta avseende överträder eller gör försök att överträda bestämmelserna i lagen, ska personen i fråga genast avlägsnas från röstningsstället, vid behov med polisens hjälp.

4.4.2 Informationsskyltar på röstningsstället

Vägledningen till röstningsstället ska ordnas på ett tydligt sätt, till exempel med tavlor och skyltar vid vägen. Också innanför röstningsstället ska finnas behövliga informationsskyltar.

I tvåspråkiga kommuner ska vägvisarna och informationsskyltarna vara på finska och svenska. I Enontekiö, Enare, Sodankylä och Utsjoki kommuner ska informationsskyltarna vara även på samiska.

4.4.3 Fotografering på ett röstningsställe

Det är möjligt att medierna eller även enskilda väljare begär att få fotografera på röstningsstället. Valnämnden ska i varje enskilt fall bedöma om fotografering kan tillåtas. Fotograferingen får inte äventyra valhemligheten eller ordningen på röstningsstället.⁵

Enligt vallagen ska röstningen ordnas så att bevarandet av valhemligheten tryggas. Fotografering i röstningsbåsen är inte tillåten. Väljaren har både rättighet och skyldighet att bevara valhemligheten på röstningsstället. Valnämndsmedlemmen kan dock naturligtvis inte försäkra sig om att väljaren handlar korrekt i valbåset.

4.4.4 Valinsamlingar

De organisationer som polisstyrelsen har beviljat tillstånd till penninginsamling (<https://vaalit.fi/sv/brev-och-promemorior-till-valmyndigheterna>) har rätt att samla in pengar på röstningsstället, dock så att valmyndigheterna inte i något skede blir tvungna att delta i uppgifter som hänför sig till insamlingen och så att insamlingen inte på något sätt stör röstningen och att även vad gäller insamlingen är det möjligt att se till att säkerhetsavstånd hålls. Insamlingen ska dessutom ordnas så att väljarna inte kan få intryck av att de måste delta i insamlingen för att kunna rösta eller att insamlingen på något sätt hör till röstningen.

För insamlingsskrinet och personen som övervakar skrinet ska det i mån av möjlighet ordnas en lämplig plats i röstningsstället. Denna plats ska vara tillräckligt långt ifrån det egentliga röstningsstället för att säkerställa att insamlingen inte stör röstningen eller väljarna. Personen som övervakar insamlingsskrinet svarar också för förvaringen av skrinet. Om omständigheterna på röstningsstället är sådana att insamlingsverksamheten inte kan ordnas enligt ovan nämnda förutsättningar eller om insamlingen inte förlöper enligt dem, kan insamlingen inte tillåtas. Valnämnden ska avgöra detta separat i varje enskilt fall.

4.4.5 Övrig verksamhet

I vissa kommuner har man i lokalen som används som röstningsställe på valdagen eller i närheten av den ordnat annan verksamhet i anslutning till valet, till exempel barnens val, kaffeservering för väljarna eller lotterier. Om sådan verksamhet ordnas får valnämnden inte i något skede delta i ordnandet av verksamheten. Valnämnden ska dessutom sörja för att denna verksamhet ordnas på en plats som är tillräckligt långt ifrån den egentliga röstningsplatsen och att den inte på något sätt stör röstningen.

---

⁵ Riksdagens justitieombudsman har i sitt beslut av den 23 oktober 2007 (dnr 1107/2/07) ansett att valnämndens ordförande med beaktande av den aktuella situationen i valrummet kunde förbjuda fotografering på röstningsstället.

4.4.6 Sällskapsdjur på röstningsstället

Allergi- och astmaförbundet delar ut till valnämnderna affischer i storlek A4, som är avsedda att sättas upp på röstningsställets ytterdörr. På affischen finns ett foto på en hund och texten "Jag väntar utanför medan du röstar". Rekommendationen gäller inte ledarhundar eller assistenthundar. Valnämnden uppmanas att på ett ändamålsenligt sätt ta hänsyn till denna rekommendation.⁶

4.5 Valbiträde och biträde som väljaren själv utsett

4.5.1 Allmänt

Endast

- 1) ett av valnämnden utsett valbiträde eller
- 2) ett av väljaren själv utsett biträde eller
- 3) om väljaren så önskar, en medlem av valnämnden, om detta inte fördröjer röstningen, kan fungera som väljarens biträde då röstningsanteckningen görs på röstsedel.

Biträdet, oavsett om detta är ett valbiträde, ett biträde som väljaren själv utsett eller en medlem av valnämnden, kan dock inte vara en person som är kandidat i valet eller en kandidats make, maka, barn, syskon eller förälder.

Biträdet är skyldigt att samvetsgrant följa den röstandes anvisningar samt hemlighålla vad han eller hon fått veta i samband med röstningen. För ett biträde ska särskilt betonas att han eller hon under inga omständigheter får föreslå för väljaren vilken kandidat denne ska rösta på.

4.5.2 Valbiträde

På varje röstningsställe ska finnas närvarande ett sådant valbiträde som avses i 73 § 1 mom. i vallagen och som på begäran av en väljare kan hjälpa honom eller henne att göra anteckningen på röstsedel. Biträdet ska använda ett rockmärke eller en armbindel med ordet "Valbiträde", eller "Vaaliavustaja - Valbiträde" i tvåspråkiga kommuner.

---

⁶ Allergi- och astmaförbundet motiverar rekommendationen med man på så sätt kan förebygga att djurepiter inte hamnar i offentliga utrymmen och förvärrar symptomen hos väljare och valmyndigheter med djuralergi. Djurepiter är ett starkt allergiframkallande ämne som stannar kvar i lokalen länge och förvärrar symptomen hos dem som har allergi eller astma.

Valbiträdet ska utses av valnämnden. Valnämnden kan efter eget omdöme utse fler än ett biträde. Det är även möjligt att utse en av valnämndens ersättare eller egentliga medlemmar till valbiträde. Då ska man dock se till att valnämnden under hela valdagens röstning är beslutsför, det vill säga har minst tre medlemmar. Den tid en medlem eller en ersättare i valnämnden fungerar som valbiträde, är han eller hon alltså inte en medlem i valnämnden.

Trots att valbiträdet utses av valnämnden, är det i praktiken centralvalnämnden som i förväg ska se till att valnämnden har en eller flera lämpliga valbiträdeskandidater till sitt förfogande. På tvåspråkiga orter ska uppmärksamhet fästas vid att valbiträdet har tillräckliga språkkunskaper.

4.5.3 Ett biträde som väljaren själv utsett

Väljare vars förmåga att göra röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får vid införandet av anteckningen på röstsedeln assisteras av ett **biträde** som han eller hon **själv utsett**. Detta gäller förutom blinda och andra handikappade också personer som till exempel till följd av en plötslig sjukdom har blivit oförmögna att göra röstningsanteckningen.

Valnämnden avgör när någons förmåga att göra röstningsanteckningen är väsentligt nedsatt och vem som alltså på denna grund har rätt att själv utse den person som han eller hon önskar till biträde. Valnämnden ska ta reda på biträdets namn och anteckna det i valprotokollet. Informationen om biträden ska behandlas på så sätt att den inte finns synlig för andra väljare, till exempel för nästa väljare med biträde och/eller biträdet.

Väljaren har även rätt att med ovan konstaterade begränsningar använda en av valnämndens medlemmar som biträde för att göra röstningsanteckningen på röstsedeln om detta inte fördröjer valförrättningen.

5. FÖRRÄTTNING AV RÖSTNINGEN PÅ VALDAGEN

5.1 Inledning och avslutning av valförrättningen

5.1.1 Allmänt

Valdagens röstning ska inledas på söndagen klockan 9 och fortsätta utan avbrott till klockan 20.

Valnämndens ordförande och medlemmar samt de valbiträden som valnämnden utsett ska ovillkorligen infinna sig på röstningsstället i så god tid att röstningen kan inledas punktligt. Om valnämnden använder rösträttsdatasystemet är det bra att börja logga in i systemet redan cirka klockan 8.30.

Valnämndens ordförande ska se till att nämnden är beslutförför, det vill säga att minst tre medlemmar är närvarande när röstningen inleds och i alla dess skeden.

Röstningen på valdagen får inte avbrytas före klockan 20. Däremot kan den fortgå till en senare tidpunkt, eftersom alla väljare som har anlänt före klockan 20 för att invänta sin tur måste få rösta innan röstningen avslutas. Vänterummet ska stängas och avspärras klockan 20. De väljare som har anlänt ska före detta ska underrättas om stängningen.

Valnämnden ska särskilt fästa uppmärksamhet vid att **valhemligheten består** under hela valförrättningen.

5.1.2 Valurnan låses

När röstningen börjar ska valnämndens ordförande eller vice ordförande för de väljare som är närvarande visa att valurnan är tom. Därefter antingen

- låses urnans inre lock och ordföranden (eller vice ordföranden) tar hand om den ena nyckeln till valurnan och någon av nämndens medlemmar tar hand om den andra eller
- låses urnan med hjälp av förseglingsbandet på vilket åtminstone ordföranden (eller vice ordföranden) och någon av nämndens medlemmar skriver sin namnteckning.

Sedan valurnan vid röstningens början på valdagen har förslutits, får den inte öppnas förrän rösträkningen börjar efter att röstningen har avslutats.

5.2 Röstningens förlopp

5.2.1 Röstningens faser

Röstningen består av följande steg:

Steg 1: Väljarens identitet och rösträtt kontrolleras, en röstsedel ges till väljaren och en anteckning görs i vallängden och/eller i rösträttsregistret (rösträttsdatasystemet), om valnämnden använder det.

Steg 2: Väljaren gör röstningsanteckningen på röstsedeln.

Steg 3: Väljaren företer röstsedeln för stämpling och lägger den stämplade röstsedeln i valurnan.

Steg 1: Väljarens identitet och rösträtt kontrolleras, en röstsedel ges till väljaren och en anteckning görs i vallängden och/eller i rösträttsregistret.

- Kontrollera väljarens identitet med hjälp av identitetskort, pass, körkort eller en annan (officiell och fotoförsedd) handling.
- Leta fram väljarens namn i vallängden och/eller rösträttsregistret.
- Ge väljaren en röstsedel och uppmana väljaren att gå till röstningsbåset.
- Gör en anteckning om röstningen i vallängden och/eller i rösträttsregistret antingen i detta skede eller först efter att väljaren lagt röstsedeln i valurnan.

1 (i) Kontroll av väljarens identitet

Väljaren ska personligen anmäla sig för valnämnden. Rösträtten får under inga omständigheter utövas genom ombud. Rösträtten ska utövas inom det röstningsområde som har antecknats för väljaren i rösträttsregistret.

När en väljare anmäler sig för att rösta är han eller hon skyldig att styrka sin identitet för valnämnden. Väljaren ska i regel för valnämnden förete en handling som styrker hans eller hennes identitet (identitetsbevis). En sådan handling ska dock inte ovillkorligen krävas av väljaren, om hans eller hennes identitet med säkerhet kan konstateras på annat sätt, till exempel om valnämnden känner väljaren (RP 175/1995 rd.).

Justitiekanslern i statsrådet har i sitt beslut av den 15 januari 1997 (dnr 978/1/96) konstaterat bland annat följande: Enligt vallagstiftningen ska väljarna styrka sin identitet vid röstningen. Skyldigheten att styrka identiteten är också i väljarens bästa. Med tanke på förverkligandet av rösträtten är det viktigt att ingen kan rösta i någon annans namn eller på någon annans vägnar och att anteckningen görs vid rätt person i valländan.

Vilka handlingar duger som identitetsbevis?

Väljaren kan styrka sin identitet med ett av polisen utfärdat identitetskort, ett pass, ett körkort eller ett FPA-kort försett med foto.

Som identitetsbevis duger även utländska eller andra giltiga identitetshandlingar som innehåller

- innehavarens fullständiga namn,
- födelsedatum,
- innehavarens underteckning,
- ett fotografi stämplat av den som utfärdat beviset samt
- datum för utfärdandet av handlingen och utfärdarens underskrift.

Det väsentliga är att säkerställa att handlingen visas upp av samma person vars foto är på identitetsbeviset. Om personen i fråga inte kan identifieras, till exempel på basis av ett gammalt foto på körkortet, kan utredningen inte anses vara tillräcklig.

Endast meddelandekortet räcker inte som identitetsbevis, och inte heller andra kort eller dokument utan fotografi.

Tingsrätten dömde fyra valnämndsmedlemmar till bötesstraff för brott mot tjänsteplikt av oaktsamhet. Vid det kombinerade kommunalvalet och Europaparlamentsvalet 1996 hade medlemmarna i valnämnden inte kontrollerat väljarens identitet, utan låtit honom rösta i båda valen endast på basis av meddelandekortet. Senare framgick det att meddelandekortet inte var hans eget och att han inte ens var röstberättigad, eftersom han var minderårig. Hovrätten ändrade inte tingsrättens beslut och högsta domstolen har inte beviljat besvärstillstånd i hovrättens beslut. Den minderåriga (12 år) fick inget straff, men mannen som hade gett meddelandekortet till den minderåriga dömdes som medelbar gärningsman till böter för röstningsfusk. (HelHR 28.5.1998, nr 1631)

Vad gör man om väljaren inte har något identitetsbevis?

I meddelandekortet som skickats till väljarna med posten konstateras bland annat att den som inte har något annat intyg över sin identitet kan avgiftsfritt få ett temporärt identitetskort hos polisen för röstningen. Två passfoton behövs vid ansökan om kortet. I praktiken är det dock inte längre möjligt att ansöka om eller få ett temporärt identitetskort på valdagen.

Kontroll av väljarens identitet i vissa särskilda situationer

I tidigare val har det visat sig att vissa (oftast äldre) väljare inte äger ett giltigt pass, körkort eller någon annan motsvarande giltig handling. Dessa personer har inte heller skaffat eller kunnat skaffa ett ovan nämnt avgiftsfritt temporärt identitetskort. Om valnämnden inte känner väljaren kan det vara svårt att kontrollera hans eller hennes identitet. I dessa situationer bör valnämnden med hänsyn till omständigheterna själv avgöra om den utredning som väljaren företer om sin identitet är tillräckligt tillförlitlig. I vissa fall kan väljaren ha med sig andra handlingar som styrker hans eller hennes identitet, även om de inte är försedda med foto. Väljaren kan också ha med sig ett identitetsbevis som är försett med foto, men som inte längre är giltigt. Väljaren kan dessutom ha med sig en ledsagare som utöver att styrka sin egen identitet kan muntligt styrka väljarens identitet.

I dessa situationer ska valnämnden utöva sin prövningsrätt. Å ena sidan ska det ses till att alla som har rätt att rösta får utöva sin rösträtt, men å andra sidan är det viktigt att ingen kan rösta i någon annans namn eller på någon annans vägnar och att anteckningen görs vid rätt person i vallängden. Väljarens identitet kan kontrolleras på de ovan nämnda sätten då valnämnden anser att väljarens utredning om sin identitet är tillförlitlig.

Justitiekanslern i statsrådet har i sitt beslut av 8.5.2012 (dnr. OKV/98/1/2012) konstaterat bland annat följande: Om väljaren inte visar upp någon handling som styrker hans eller hennes identitet, ska väljaren på något annat sätt kunna övertyga valförrättaren om sin identitet. Valförrättaren ska enligt sin tjänsteplikt göra en skild helhetsbedömning i varje enskilt fall. Om en person med begränsad funktionsförmåga inte har ett identitetsbevis utan identiteten styrks (oftast vid sidan om andra utredningar) genom att hans eller hennes ledsagare muntligt styrker väljarens identitet, kan det i vissa fall vara befogat att reda ut varför man inte har skaffat identitetsbevis för väljaren. [...] Ytterligare utredning om identiteten ska begäras finkänsligt och försonligt. [...] Att rösträtten utövas av rätt person är också i väljarens bästa.

1 (ii) Kontroll av rösträtten

Valnämnden ska noga se till att väljaren inte får rösta förrän det har kontrollerats att han eller hon är röstberättigad. Att väljaren har rätt att rösta ska kontrolleras i vallängden eller ur rösträttsregistret (rösträttsdatasystemet), om valnämnden använder det.

Anteckningar som gäller röstning i vallängden och i rösträttsregistret är inte offentliga förrän valförrättningen har avslutats.

1 (ii.a) Kontroll av rösträtten med hjälp av vallängden

Den medlem av valnämnden som utsetts till denna uppgift ska söka fram väljarens namn i vallängden. Vallängderna har uppgröjts i alfabetisk ordning enligt de röstberättigades efternamn.

Den alfabetiska ordningen följer det finska alfabetet. Bokstäverna V och W har skilts åt. Efternamn med prefix har ordnats enligt prefixet och därför finns en t.ex. person som heter "von Taffelsson Bror-Erik" i vallängden bland efternamn som börjar med "v". Ett tomt tecken ligger innan övriga tecken så en person vid namnet "Ek Lisa" kommer innan personen "Eka Liisa" i vallängden. Bindestreck kommer också före andra tecken och därför kommer namnet "Ek-Roine Lisa" i vallängden före namnet "Eko Lisa". De flesta diakritiska tecknen har lämnats obeaktade, till exempel é behandlas som e. Ett undantag utgörs av ü, som behandlas som y.

För att påskynda sökandet kan valnämnden be väljaren visa upp det meddelandekort som nämns i 21 § i vallagen (**bilaga 3**). Meddelandekortet kan dock inte krävas av väljaren och väljaren får rösta även om kortet saknas. Meddelandekortet ska ges tillbaka till väljaren, om denna begär det. Om man måste fråga väljaren om personbeteckning ska valnämnden se till att de övriga väljarna på plats inte hör väljarens personuppgifter.

Det bör beaktas att det i vallängderna finns ett tomt fält mellan bokstäverna L och M. Detta för att det ska vara lättare att eventuellt dela in vallängden i bokstäverna A–L och M–Ö. Vallängden kan dock efter valnämndens omdöme delas upp också på ett annat ställe.

Viktigt att beakta vid användningen av vallängden

Valnämnden ska ordna granskningen av rösträtten ur vallängden så att väljaren inte kan se de övriga röstberättigades uppgifter. Valnämnden kan till exempel använda ett insynsskydd av papp eller annat mellan vallängden och väljaren. Utan något insynsskydd är det möjligt att en väljare, som klarar av att läsa text som är upp och ner och kan lägga i minnet det som han eller hon läst, kan få

reda på andra röstberättigades personbeteckningar ur vallängden. Valnämnden ska se till att väljaren hålls på ett tillräckligt avstånd från valfunktionären medan funktionären letar fram väljarens namn i vallängden och att vallängden också för övrigt förvaras noggrant på röstningsstället.

Om det i rösträttsregistret för en person har antecknats uppgift om spärrmarkering, har det i vallängden vid denna person i kolumnen Anmärkningar skrivits ut bokstaven T. I fråga om dessa personer är uppgifterna i vallängden inte heller efter valförrättningen offentliga. Dessa uppgifter ska även annars behandlas med yttersta försiktighet och de får inte överlämnas för utomstående.

Personer med samma namn och felskrivna namn

Om flera personer med samma namn finns upptagna i vallängden, ska det med hjälp av personbeteckningen eller födelsedatumet utredas vilket namn som är det rätta.

Om namnet som väljaren uppger som sitt namn inte helt överensstämmer med namnet i vallängden (t.ex. på grund av tryckfel i vallängden), ska väljaren inte på grund av detta förvägras att utöva sin rösträtt, förutsatt att avvikelserna är obetydliga och det dessutom är uppenbart att namnet i vallängden inte kan avse någon annan. Om väljarens efternamn har ändrats efter upprättandet av rösträttsregistret, till exempel på grund av att han eller hon har gift sig, kan identiteten kontrolleras med hjälp av personbeteckningen.

Anteckningar om förhandsröstning i vallängden

I vallängden ingår endast de röstberättigade som inte har röstat på förhand eller vilkas förhandsröstning inte har antecknats i rösträttsregistret när utskriften av vallängderna inleddes.

Centralvalnämnden ska ha sett till att det av de vallängder som har översänts till valnämnderna tydligt och tillförlitligt framgår vilka röstberättigade som har utövat sin rösträtt redan vid förhandsröstningen och vilka som ännu får göra det vid röstningen på valdagen. Innan vallängderna ställs till valnämnderna har centralvalnämnden gjort nödvändiga anteckningar i dem om de väljare som har röstat på förhand och vilkas förhandsröstning inte hade antecknats i rösträttsregistret när utskriften av vallängderna inleddes. I dessa fall har man vid väljaren som röstat på förhand i kolumnen AV-2022 för hand antecknat ett **E**.

Om personens namn inte finns i vallängden eller om det står ett **E** invid personens namn men väljaren enligt egen utsago inte har röstat på förhand, ska saken kontrolleras med centralvalnämnden. Centralvalnämnden har tillgång till följebreven från förhandsröstningen och brevröstningen samt en uppkoppling till rösträttsregistret. Om ett följebrev signerat av personen inte finns hos

centralvalnämnden är det uppenbart att personen inte har röstat på förhand. Om det hittas ett undertecknat följbrev ska personen anses ha utnyttjat sin rösträtt på förhand. Även Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan kontrollera i rösträttsregistret om en anteckning om röstning har gjorts för personen i registret.

Om valnämnden på ett tillförlitligt sätt kan reda ut att väljaren i fråga inte ännu har röstat, ska väljaren inte vägras rätten att utöva sin rösträtt. Om valnämnden är övertygad om att väljaren i fråga inte har utnyttjat sin valrätt ska valnämnden försöka reda ut missförståndet så att den röstberättigade inte orsakas några olägenheter. I dessa och andra motsvarande fall ska en anteckning göras i valprotokollet.

Vissa undantagsfall

Ett lagakraftvunnet rösträttsregister ska följas oförändrat vid valet. Rösträttsregistret anses ha vunnit laga kraft även om förvaltningsdomstolen inte innan det vinner laga kraft har meddelat beslut med anledning av besvär som anförts hos den. Om det uppenbart oriktigt med stöd av 26 § 1 mom. i vallagen har antecknats i rösträttsregistret att personen saknar rösträtt, kan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata stryka en sådan anteckning ur det lagakraftvunna rösträttsregistret. Om raderingen görs efter att utskrivningen av vallängderna har inletts skrivs den röstberättigades namn inte ut i vallängden. I sådana fall ska valnämnden, vid behov via centralvalnämnden, försäkra sig om att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har gjort en sådan strykning i rösträttsregistret, anteckna personens namn i slutet av vallängden och låta honom eller henne rösta.

Den som på valdagen för valnämnden visar upp ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen som visar att han eller hon är röstberättigad ska få rösta. Personen i fråga är skyldig att överlåta beslutet eller en kopia av det till valnämnden.

1 (ii.b) Kontroll av rösträtten med hjälp av rösträttsregistret

Om rösträttsregistret (rösträttsdatasystemet, s.k. elektronisk vallängd) används inom röstningsområdet, ska antingen valnämndsmedlemmarna själva eller sådan biträdande personal som avses i 16 § 2 mom. i vallagen sköta den tekniska användningen av systemet. Den biträdande personalen ska sköta sina uppgifter noggrant enligt valnämndsmedlemmarnas anvisningar. Valnämnden svarar för anteckningarna som görs i rösträttsregistret. Namnen på dem som ingår i den biträdande personalen ska antecknas i valprotokollet.

Personen som använder rösträttsregistret söker väljarens uppgifter på skärmen med hjälp av personbeteckningen. Valnämndsmedlemmen får

personbeteckningen ur identitetshandlingen eller ur vallängden, genom att fråga väljaren eller per telefon av centralvalnämnden eller Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Om man måste fråga om personbeteckning ska valnämnden se till att de övriga väljarna på plats inte hör väljarens personuppgifter.

Närmare information om detta finns i VAT-anvisning nr 4d (Anvisningar om rösträttsdatasystemet för valnämnden).

Om en person enligt rösträttsregistret redan har använt sin rösträtt genom att förhandsrösta ska valnämnden reda ut situationen med hjälp av pappersvallängden och med de andra metoderna som anges i dessa anvisningar.

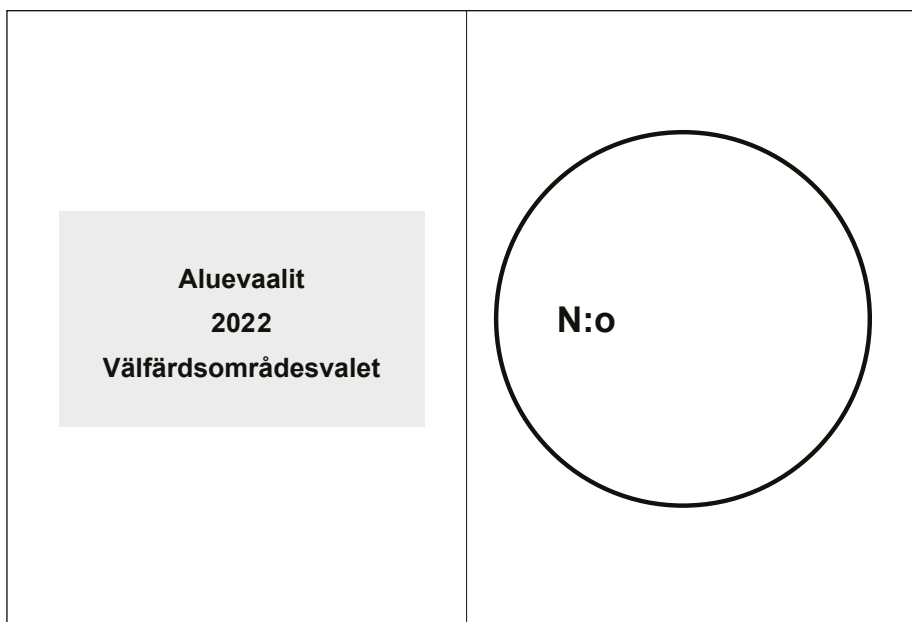
1 (iii) Överlämnande av röstsedeln till väljaren

Efter att valnämndsmedlemmen i vallängden eller rösträttsregistret har kontrollerat att väljaren är röstberättigad ger han eller hon en enda röstsedel till väljaren (aldrig fler än en). Röstsedeln ges till väljaren öppnad och med den inre sidan (textsidan) uppåt så texten är åt rätt håll för väljaren som tar emot röstsedeln (dvs. upp och ner för valnämndsmedlemmen). Samtidigt ska man kontrollera att röstsedeln inte är feltryckt och att den gäller rätt val, det vill säga valfärdsområdesvalet 2022.

Om röstsedeln är bristfällig, ska väljaren ges en ny röstsedel. Den bristfälliga röstsedeln ska rivas sönder.

Vid tidigare val har det hänt att man i valurnan har hittat två röstsedlar som fastnat i varandra. På den ena (den översta) har det varit en röstningsanteckning, men ingen stämpel och på den andra har det varit en stämpel, men ingen röstningsanteckning. Detta har kunnat bero på att väljaren av misstag har fått två röstsedlar som fastnat i varandra. Valnämnden ska fästa särskild uppmärksamhet vid att sådana röstsedlar som fastnat i varandra skiljs åt och att enbart en röstsedel ges till väljaren.

Vid välfärdsområdesvalet 2022 ser röstsedeln ut på följande sätt:

När röstsedeln har givits till väljaren ska väljaren uppmanas att göra röstningsanteckningen i röstningsbåset.

1 (iv) Anteckning om röstningen i vallängden eller i rösträttsregistret

I vallängden eller i rösträttsregistret ska det för varje väljare antecknas att väljaren har utövat sin rösträtt.

Anteckningen om röstningen kan göras antingen när röstsedeln ges till väljaren eller först efter att väljaren har lagt röstsedeln i valurnan.

Anteckning i vallängden

Anteckningen om att rösträtten har använts görs genom att i kolumnen **AV-2022** anteckna antingen **V** (stor V-bokstav), **X** (kryss) eller **/** (snedstreck) invid väljarens namn i vallängden.

Anteckningarna i vallängden ska göras omsorgsfullt. Ordföranden kan förordna en medlem att sköta denna uppgift eller själv göra anteckningarna i vallängden.

Anteckning i rösträttsregistret

När rösträttsregistret används ska det först kontrolleras att de uppgifter som syns på skärmen gäller uttryckligen väljaren i fråga. Därefter antecknas det att personens rösträtt har använts.

Närmare information om förfarandet och undantagssituationer (t.ex. om väljaren uppgifter inte finns i rösträttsregistret eller om fel personbeteckning matas in) finns i VAT-anvisning nr 4d.

Steg 2: Väljaren gör röstningsanteckningen på röstsedeln

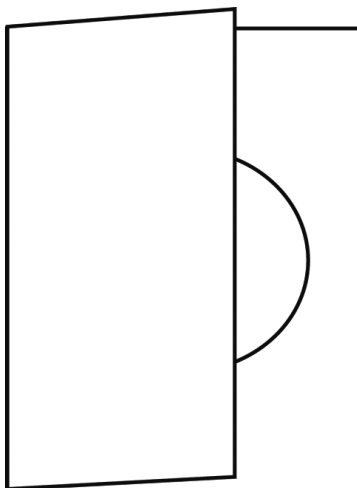
- I röstningsbåset antecknar väljaren på röstsedeln numret på den kandidat för vilken han eller hon vill avge sin röst och därefter kommer han eller hon på nytt fram till valnämnden med den hopvikta röstsedeln.

Om röstningsanteckningen görs i röstningsbåset

Väljaren ska göra röstningsanteckningen på röstsedeln i röstningsbåset så att valhemligheten bevaras. Valnämnden ska i princip inte ta emot en röstsedel som har fyllts i någon annanstans än i röstningsbåset.

Den röstande ska på röstsedeln anteckna numret på den kandidat för vilken han eller hon avger sin röst, så tydligt att tvivelsmål inte kan uppstå om vilken kandidat som avses.

Väljaren ska därefter vika röstsedeln på mitten längs den linje som har märkts ut på röstsedeln så att röstsedelns insida inte är synlig.

Om röstsedeln på grund av en felaktig röstningsanteckning eller av någon annan orsak blir oanvändbar, ska väljaren på begäran ges en ny röstsedel. Den oanvändbara röstsedeln ska rivas sönder så att valhemligheten bevaras. Den oanvändbara röstsedeln kan rivas sönder antingen av väljaren själv eller av en medlem i valnämnden. Väljaren ska informeras om att han eller hon, om så önskas, själv får riva sönder den oanvändbara röstsedeln och ta bitarna med sig.

Om röstningsanteckningen görs någon annanstans än i röstningsbåset

Enligt 76 § i lagen om ändring av vallagen (496/2013) ska röstningsanteckningen göras i röstningsbåset eller, om detta inte är möjligt utan att den röstande förorsakas oskäligen olägenhet, på ett annat sätt så att valhemligheten bevaras. Detta avser främst sådana situationer där vallokalen inte är tillgänglig till exempel för funktionshindrade eller andra som är i mycket dåligt skick.

I fråga om detta konstaterade grundlagsutskottet i sitt betänkande (GrUB 3/2013 rd) följande: "Med hänsyn till valhemlighetens betydelse understryker grundlagsutskottet att det föreslagna förfarandet kan tillgripas endast i undantagsfall. I första hand ska vallokaler alltid inrättas så att valbåset är möjligast tillgängligt. Om röstningen sker på något annat ställe är det viktigt att se till att den röstande inte behöver oroa sig för att valhemligheten kränks. Utskottet påpekar dessutom att beslutet om röstning på ett annat sätt än i valbåset ska tas av valnämnden".

I kommunalvalet 2021 tillämpades lagrummet på röstning för personer som befann sig i karantän eller isolering. Utgångspunkten är att röstningen i valfärdsområdesvalet för personer som befinner sig i karantän eller isolering genomförs på samma sätt som i kommunalvalet. Justitieministeriet och THL uppdaterar vid behov dessa anvisningar i slutet av året.

Steg 3: Väljaren företer röstsedeln för stämpling och lägger röstsedeln i valurnan

- Stämpla väljarens röstsedel noggrant och uppmana väljaren att lägga den i valurnan.
- Gör en anteckning om röstningen i vallängden och/eller i rösträttsregistret om du inte har gjort detta redan i steg 1 (iv).

3 (i) Stämpling av röstsedeln

När väljaren kommit tillbaka från röstningsbåset visar han eller hon upp den hopvikta röstsedeln för stämpling för den medlem i valnämnden som sitter närmast valurnan. Ordföranden bör inte själv sköta stämplingen, eftersom han eller hon redan genom att följa med valförrättningen har tillräckligt med arbete som kräver noggrannhet.

Röstsedeln ska ovillkorligen stämplas. En ostämplad röstsedel är ogiltig. Ordföranden och den medlem som sitter närmast valurnan ska ovillkorligen se till att väljaren inte av misstag lägger sin röstsedel i urnan förrän röstsedeln har stämplats.

Stämpeln ska slås **mitt** på den hopvikta röstsedelns utsida så att den **syns tydligt**. Om stämpeln går sönder eller färgen tar slut ska valnämnden ta i bruk reservstämpeln och utan dröjsmål be centralvalnämnden sända en ny valstämpel. Under valdagen ska ny färg inte längre tilläggas, eftersom den vid denna tidpunkt inte längre hinner absorberas tillräckligt.

Vid riksdagsvalet 2011 hade valkrets-nämnden i sin granskning upptäckt att stämplingen på flera av röstsedlarna var så bristfällig att inte mycket annat än stämpelns kanter syntes. En ostämplad röstsedel är ogiltig.

Endast en stämpel får stämplas på röstsedeln. Försök inte korrigera en dålig stämpel genom att stämpla en till stämpel bredvid den. Om stämplingen inte lyckas på ett tillräckligt sätt, måste röstsedeln rivas och väljaren uppmanas att fylla i en ny röstsedel.

När röstsedeln har stämplats uppmanas väljaren att lägga den i valurnan.

3 (ii) Anteckning om röstningen i vallängden eller i rösträttsregistret

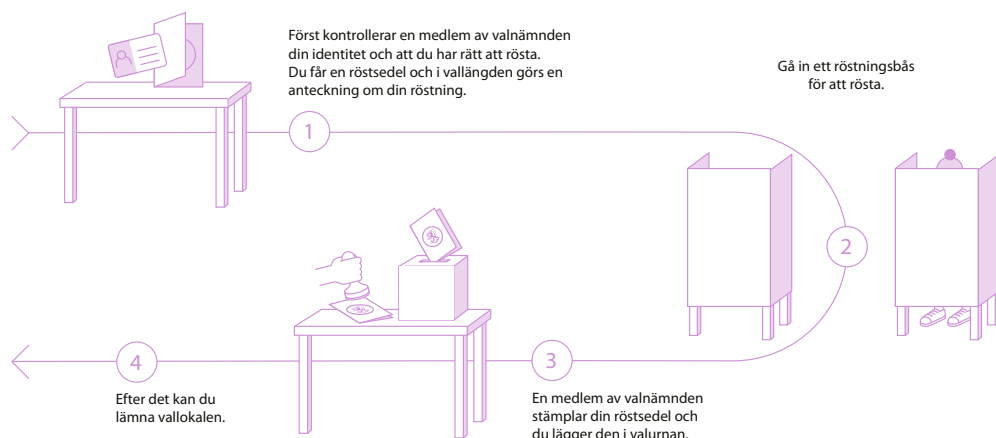
Anteckningen om röstningen i vallängden eller i rösträttsregistret kan göras antingen när röstsedeln ges till väljaren eller först efter att väljaren har lagt röstsedeln i valurnan. Närmare anvisningar om anteckningen finns i kapitel 1 (iv).

5.2.2 Steg 1–3: Sammanfattning

Röstningens förlopp kan i förenklad form beskrivas på följande sätt:

Väljaren	Valnämnden
1) Väljaren anmäler sig hos valnämnden och bevisar sin identitet.	
	a) Ordföranden/ medlemmen - letar fram väljarens namn i vallängden eller rösträttsregistret (och kontrollerar vid behov att väljaren inte har röstat på förhand) och - gör en anteckning om röstningen i vallängden eller rösträttsregistret.
	b) Valnämndens medlem ger väljaren en röstsedel.
2) Väljaren tar emot röstsedeln.	
3) Väljaren gör röstningsanteckningen på röstsedeln i röstningsbåset.	
4) Väljaren räcker fram röstsedeln för stämpling.	
	c) Valnämndens medlem stämplar röstsedeln och uppmanar väljaren att lägga röstsedeln i valurnan.
5) Väljaren lägger röstsedeln i valurnan.	
6) Väljaren lämnar röstningsstället.	

Följande bild beskriver hur röstning på valdagen går till:

5.3 Avslutande av röstningen på valdagen

Röstningen på valdagen ska fortgå utan avbrott fram till klockan 20. Alla de väljare som anlänt innan klockan 20 har rätt att rösta. Precis klockan 20 ska det rum eller den plats där väljarna inväntar sin tur stängas och avspärras.

När alla de röstberättigade som anlänt på valdagen innan klockan 20 har röstat förklarar valnämndens ordförande eller vice ordförande att röstningen under valdagen har avslutats. Klockslaget då detta sker ska antecknas i valprotokollet.

Därefter vidtas åtgärder för räkning av antalet röstsedlar och antalet personer som enligt anteckningarna i vallängden eller i rösträttsregistret och eventuellt i valprotokollet har utövat sin rösträtt.

6. PRELIMINÄR RÖSTRÄKNING

6.1 Allmänt

Valnämnden ska slutföra sorteringen och räkningen av röstsedlarna (preliminär rösträkning) utan avbrott. Sorteringen och räkningen får inte avbrytas på grund av sen tidpunkt eller av någon annan orsak. Den preliminära rösträkningen ska utföras i närvaro av en beslutför valnämnd.

Valnämnden har rätt att vid behov anlita biträdande personal för räkning och ordnande av röstsedlarna. Det är främst valnämndens ersättare och valbiträdena som kommer i fråga som biträdande personal vid räkningen. Om andra personer anlitas ska det kommas överens om detta med centralvalnämnden i god tid före valdagen. Namnen på dem som ingår i den biträdande personalen ska antecknas i valprotokollet.

När valnämnden utför den preliminära rösträkningen får följande personer vara närvarande:

- valombud för partier eller valmansföreningar eller personer som dessa skriftligen befullmäktigat för valnämnden ifråga, samt
- valobservatörer med fullmakt av justitieministeriet eller kommunens centralvalnämnd, såsom valobservatörer från den internationella organisationen.

De närvarande personernas namn ska antecknas i valprotokollet (se kapitel 7). Om en närvarande person är på plats med fullmakt ska fullmakten bifogas till valprotokollet.

6.2 Valnämndens åtgärder

6.2.1 Allmänt

Valnämnden får inte lägga in röstsedlarna i ett omslag eller skicka dem till centralvalnämnden förrän

- den preliminära rösträkningen har slutförts och
- resultatet från den preliminära rösträkningen har meddelats till kommunens anmälningscentral.

Centralvalnämnden (informationscentralen) sänder blanketter för tillkännagivande av den preliminära rösträkningen till valnämnderna samt meddelar

dem anvisningar om hur resultatuppgifterna ska rapporteras eller inlämnas till informationscentralen.

Valnämnderna ger inte någon information till massmedierna.

6.2.2 Räkning av röstsedlarna

När valnämnden hanterar röstsedlarna får den inte göra några anteckningar på deras in- eller utsidor och inte heller stämpla röstsedlar som eventuellt är ostämplade. Behandlingen av röstsedlarna ska ordnas så att ingen har möjlighet till oegentligheter.

När valnämndens ordförande eller vice ordförande förklarat röstningen på valdagen avslutad, ska valnämnden vidta följande åtgärder:

STEG 1 (SNABB RÄKNING OCH TILLKÄNNAGIVANDE):

- 1) På valdagen rapporteras senast klockan 20.15 till informationscentralen (per telefon, per fax eller på något annat sätt som centralvalnämnden bestämmer) preliminär uppgift om antalet väljare på valdagen. Valnämnden ska följa upp antalet väljare redan innan röstningen avslutas så att antalet väljare kan konstateras så snart som möjligt efter det att vallokalen har stängts. Valnämnden kan till exempel föra särskild bok över dem som röstat, följa upp användningen av röstsedlar (röstsedlarna är förpackade i buntar med 100 st. i varje) eller räkna antalet väljare i vallängden. Antalet antecknas på resultatuträkningsblankett 2 ("Antalet röstande på valdagen") och meddelas till informationscentralen.

Valnämnden, som utan avbrott har använt den elektroniska vallängden hela valdagen, ska anteckna röstningen på valdagen avslutad i systemet genom att kvittera användningen av den elektroniska vallängden avslutad (se VAT-anvisning 4d). Efter detta ser centralvalnämnden antalet personer som röstat direkt i systemet och valnämnden behöver inte separat anmäla det.

Om valnämnden inte använder rösträttsregistret, men använder resultatuträkningsystemet, ska antalet röstande på valdagen registreras i resultatuträkningsystemet före klockan 20.15. Inte heller i detta fall behöver valnämnden meddela antalet särskilt till centralvalnämnden (se VAT-anvisning 5c).

- 2) Valurnan öppnas och röstsedlarna tas ut ur den.
- 3) Röstsedlarna sorteras så att sedlarna till förmån för respektive kandidat bildar en särskild grupp och de röstsedlar som föreslås ogiltiga en särskild

grupp. Antalet röstsedlar i varje grupp räknas och antecknas på resultatuträkningsblankett 3 ("Antalet röster på valdagen, preliminärräkning").

I detta skede av räkningen är det viktigt att preliminära uppgifter om valresultatet fås snabbt. Valnämnden ska därför inte slösa tid på att reda ut mindre fel, utan den noggrannare räkningen (kontrollen) sker i nästa steg.

- 4) Till informationscentralen rapporteras (på det sätt som centralvalnämnden bestämmer) eller, om valnämnden använder resultatuträkningssystemet, registreras i systemet enligt resultaten för räkningen som utförts enligt föregående punkt varje kandidats röstetal och antalet röstsedlar som föreslås ogiltiga. Denna rapport ska lämnas eller registrering ska göras senast klockan 22. Om räkningen inte hinner bli klar tills dess, ska informationscentralen underrättas om detta.

STEG 2 (GRANSKNING PÅ BASIS AV STEG 1):

Eftersom den preliminära uppgiften om antalet väljare på valdagen och resultatet av den preliminära rösträkningen i detta skede redan har meddelats till informationscentralen, kan åtgärderna enligt steg 2 utföras i en något lugnare takt. Dessa åtgärder ska, på samma sätt som ifyllandet av valprotokollet, utföras ytterst omsorgsfullt.

- 5) Det totala antalet röstsedlar som har tagits ur urnan räknas.
- 6) Det totala antalet väljare vid röstningen på valdagen enligt anteckningarna i vallängden eller rösträttsregistret (och eventuellt i valprotokollet) räknas.
- 7) Antalet röstsedlar och antalet väljare jämförs. Dessa antal ska stämma överens. Om de avviker från varandra, ska röstsedlarna och anteckningarna i vallängden eller rösträttsregistret och eventuellt i valprotokollet räknas på nytt tills full klarhet uppnås om antalet röstsedlar i valurnan. Om antalen fortfarande avviker från varandra, ska orsaken till skillnaden undersökas och uppgift om detta jämte orsaken antecknas i valprotokollet.
- 8) Röstsedlarna granskas som följer:
  - De röstsedlar som saknar stämpel eller som annars bör anses vara ogiltiga, avskiljs till en särskild grupp och deras totala antal räknas.

En röstsedel är ogiltig om

- a) man som röstsedel har använt något annat än en röstsedel som tryckts av justitieministeriet,
- b) röstsedeln inte har stämplats,

- c) kandidatens nummer har antecknats så att det inte tydligt framgår vilken kandidat som avses, samt om
- d) den röstandes namn eller särskilt kännetecken eller något annat obehörigt har antecknats i röstsedeln.

Såsom obehörig betraktas inte en sådan anteckning på röstsedeln som endast förtydligar på vilken kandidat väljaren har avsett att rösta.

Om det vid granskningen av röstsedlarna inte är helt klart att en röstsedel kan räknas en viss kandidat till godo, ska den placeras i gruppen med röstsedlar som föreslås ogiltiga. På detta sätt kommer centralvalnämnden att behandla och ta ställning till alla de röstsedlar som föreslås ogiltiga eller som annars är oklara.

- De röstsedlar som föreslås bli godkända ordnas så att de röstsedlar som gäller en viss kandidat bildar en särskild grupp. Varje kandidats röstetal och det totala antalet röstsedlar som föreslås bli godkända räknas.
  - Antalet röstsedlar som föreslås ogiltiga och antalet röstsedlar som föreslås bli godkända räknas ihop. Summan ska överensstämma med det totala antalet röstsedlar som tagits ur valurnan.
- 9) I respektive punkter i valprotokollet och på blanketten för bilagan till det (resultatuträkningsblankett 4) antecknas
- antalet kvinnor och antalet män som röstat vid röstningen på valdagen samt det totala antalet väljare,
  - det totala antalet röstsedlar som funnits i valurnan,
  - antalet röstsedlar som vid granskningen föreslås ogiltiga,
  - antalet röstsedlar som vid granskningen föreslås bli godkända samt
  - det röstetal som varje kandidat erhållit.

Om valnämnden vid granskningen konstaterar att granskningsresultatet avviker från den rapport som lämnats till informationscentralen eller som registrerats i resultatuträkningsystemet (steg 1, punkt 4), ska valnämnden överväga om man bör lämna en ny rapport eller göra en ny registrering. Detta görs om det är fråga om en betydlig avvikelse.

7. FÖRANDE AV VALPROTOKOLL OCH AVSLUTANDE AV RÖSTNINGEN PÅ VALDAGEN

7.1 Allmänt

Valnämnden ska förordna någon av sina medlemmar att föra ett valprotokoll över röstningen på valdagen.

Valprotokollet utarbetas genom att fylla i blanketten för valprotokollet (valblankett nr 8). Till valprotokollet hör en särskild blankett för bilagor (resultatuträkningsblankett 4, "Bilaga till valprotokollet") i vilken antecknas antalet godkända röster som varje kandidat fått.

Valprotokollet kan även utarbetas elektroniskt om valnämnden använder rösträttsregistret eller resultatuträkningsystemet. Närmare anvisningar om utarbetande av elektroniska valprotokoll finns i VAT-anvisning nr 5c. Följande anvisningar gäller endast valprotokoll som utarbetas manuellt.

Protokollet och dess bilaga ska uppgöras omsorgsfullt på det sätt som denna valanvisning förutsätter. Blyertspenna får inte användas. Ett exempel på en ifylld blankett för valprotokollet ingår som **bilaga 4** till denna anvisning.

Om centralvalnämnden i samband med kontrollräkningen av röstsedlarna upptäcker att valprotokollet är bristfälligt kan den i efterhand be valnämnden lämna en utredning om ärendet.

7.2 Uppgifter som ska antecknas i valprotokollet

På valprotokollets första sida antecknas:

- 1) valets namn (välfärdsområdesvalet 2022), välfärdsområde, kommun, röstningsområdets nummer och namn samt
- 2) namnen på valnämndens medlemmar och ersättare, namnen på valbiträdena och de biträden som väljarna själva valt, namnen på den biträdande personal som valnämnden eventuellt använt samt protokollförarens namn.

På valprotokollets andra sida antecknas:

- 3) närvarotiden för valnämndens medlemmar, valbiträdena och den biträdande personalen.

På valprotokollets tredje sida antecknas:

- 4) antalet röstberättigade inom röstningsområdet enligt uppgifterna i vallängden och fördelningen enligt kön och antalet personer som har röstat på förhand enligt uppgifterna på uträkningssidan på vallängdens pärmbblad och fördelningen enligt kön,
- 5) klockslagen då valförrättningen började och förklarades avslutad,
- 6) antalet personer som har röstat på valdagen (män, kvinnor, sammanlagt),
- 7) det totala antalet inlämnade röstsedlar och antalet röstsedlar som föreslås ogiltiga,
- 8) antalet röstsedlar för varje kandidat och antalet röstsedlar som valnämnden anses vara ogiltiga (antecknas på blanketten för bilagan till valprotokollet),
- 9) dagen och klockslaget då röstsedlarna lades in i omslag samt
- 10) de valombud eller av dem befullmäktigade personer som varit närvarande då röstsedlarna sorterades och räknades. Fullmakterna för de befullmäktigade personerna ska fogas till valprotokollet.

På valprotokollets fjärde sida antecknas:

- 11) att valnämnden har förstört alla oanvända röstsedlar eller återlämnat alla oanvända röstsedlar till centralvalnämnden,
- 12) anmärkningar om det vid röstningen på valdagen har inträffat något sådant som har inverkat på förrättningens normala förlopp, till exempel:
  - om det på grund av något oöverstigit hinder har varit nödvändigt att avbryta förrättningen,
  - information om ett biträde valts av väljaren själv,
  - i fråga om små röstningsområden att det förfarits i enlighet med 82 § i vallagen för att trygga valhemligheten,
  - anteckningar om de medlemmar i centralvalnämnden som enligt 82 § 5 mom. i vallagen kommit med valkuverten samt antalet röstsedlar som i detta sammanhang lagts i valurnan och det klockslag då valkuverten avlämnades,
  - information om huruvida väljarens röst med stöd av coronaanvisningarna tagits emot utomhus,
- 13) att protokollet lästs upp och justerats samt
- 14) underteckning av protokollföraren, valnämndens ordförande eller vice ordförande och minst en annan medlem av valnämnden.

7.3 Ifyllande av bilagan till valprotokollet

Även bilagan till valprotokollet, det vill säga resultatuträkningsblanketten 4, ska fyllas i omsorgsfullt och med tydlig handstil. I slutet av **bilaga 4** till denna anvisning finns ett exempel på hur bilagan till valprotokollet ska fyllas i.

Om valnämnden använder rösträttsregistret och/eller resultatuträkningssystemet, kan den utnyttja systemet vid upprättandet av bilagan till valprotokollet. Närmare anvisningar om detta finns i VAT-anvisning 5c.

7.4 Avslutande av röstningen på valdagen

Röstningen på valdagen avslutas så att protokollföraren undertecknar valprotokollet, protokollet läses upp, justeras och undertecknas av valnämndens ordförande eller vice ordförande och minst en annan medlem av valnämnden.

8. ÅTGÄRDER EFTER VALET

8.1 Paketering av röstsedlarna

Efter att den preliminära rösträkningen av röstsedlarna har utförts och meddelats till anmälningscentralen eller sparats i räkningssystemet placeras de röstsedlar som föreslås för godkännande i buntar i kandidaternas nummerordning. Varje kandidats röstsedlar läggs i en särskild bunt. De röstsedlar som föreslås ogiltiga läggs också i en särskild bunt.

Buntarna med röstsedlar läggs in i ett hållbart omslag, som omsorgsfullt binds om med snöre eller paketeringstejp. Omslaget förseglas så att det inte kan öppnas utan att förseglingsbandet bryts. Klockslaget då förseglingen görs ska antecknas i valprotokollet. På omslaget antecknas därefter centralvalnämndens adress, försändelsens innehåll och avsändare till exempel enligt följande:

Mottagare:

Centralvalnämnden i Seinäjoki

Innehåller 432 röstsedlar som avgetts inom Seinäjoki stads röstningsområde nr 002 vid välfärdsområdesvalet 2022.

Avsändare:

Valnämnden i röstningsområde nr 002

8.2 Kuvertering av valprotokollet

Det färdiga och undertecknade valprotokollet jämte bilagor läggs in i ett kuvert som förseglas. På kuvertet antecknas centralvalnämndens adress samt uppgifter om innehållet och avsändaren.

8.3 Vidarebefordran av röstsedlarna och valprotokollet till centralvalnämnden

Valnämndens ordförande eller vice ordförande och en annan medlem av valnämnden utan dröjsmål tillsammans föra

- försändelserna med röstsedlarna och
- kuvertet med valprotokollet till centralvalnämnden.

Centralvalnämnden kan dock bestämma att försändelserna får levereras även på något annat sätt. Den underrättar valnämnderna i god tid på vilket sätt det kommer att förfaras.

Försändelserna ska vara centralvalnämnden till handa vid den tidpunkt som nämnden meddelar.

8.4 Ifyllande av vallängdens uträkningssida

Efter att valprotokollet och bilagan till det har fyllts i, ska valnämnden anteckna på uträkningssidan som finns i början av vallängden statistiska uppgifter om väljarna som röstat på valdagen inklusive uppgift om nationalitetsgrupper, det vill säga antalet

- finska medborgare,
- medborgare i andra EU-medlemsstater,
- isländska och norska medborgare samt
- medborgare i andra stater.

Centralvalnämnden kan dock besluta att samla uppgifterna om nationalitetsgrupper centralt på valnämndernas vägnar, varvid valnämnden inte behöver anteckna dessa uppgifter.

8.5 Återlämnande av övrigt material till centralvalnämnden

Valnämnden ska till centralvalnämnden returnera, på det sätt centralvalnämnden bestämmer,

- 1) vallängden, vars uträkningssida har fyllts i omsorgsfullt enligt anvisningarna ovan,
- 2) valstämplarna samt
- 3) oanvända valprotokollsblanketter, förseglingsmaterialet och annat tillbehör samt eventuella oanvända röstsedlar om valnämnden inte har förstört dessa.

8.6 Förstörande av handlingar

Valnämnden ska efter valförrättningen förstöra (t.ex. genom att riva sönder)

- alla oanvända röstsedlar, i fråga om vilka en anteckning om förstörandet ska ha gjorts i valprotokollet (se kapitel 7), och oanvända blanketter för bilagorna till valprotokollet
- sammanställningarna av kandidatlistorna och
- de meddelandekort som väljarna lämnat in till valnämnden.

Centralvalnämnden kan dock bestämma att dessa handlingar returneras till den i samband med annat material och då sköter den förstörandet av dem centralt.

8.7 Slutåtgärder i anslutning till användningen av rösträttsdatasystemet

Om rösträttsdatasystemet har använts inom röstningsområdet, ska valnämnden i slutet av röstningsdagen utföra de slutåtgärder som beskrivs i VAT-anvisning 4d. Centralvalnämnden kan dock förordna att valnämnden returnerar datorerna till centralvalnämnden, som sedan utför slutåtgärderna centralt för hela kommunens del.

9. SMÅ RÖSTNINGSSOMRÅDEN OCH RÖSTNINGSSOMRÅDEN SOM SAMMANFÖRS MED DEM

OBS! Detta kapitel gäller endast valnämnderna i sådana röstningsområden som enligt den kommunala centralvalnämndens beslut är små röstningsområden eller sådana röstningsområden som ska förenas med ett litet röstningsområde.

9.1 Vad är ett litet röstningsområde?

Ett röstningsområde är ett litet röstningsområde om 1) röstningsområdet har färre än 50 godkända valkuvert eller 2) centralvalnämnden motiverat innan valdagen bedömer att röstningsområdet under valdagen kommer att ha färre än 50 väljare eller 3) centralvalnämnden motiverat innan valdagen bedömer att röstningsområdet på förhand och under valdagen kommer att ha färre än 50 väljare eller att säkerställandet av valhemligheten i övrigt förutsätter att röstningsområdets förhandsröster och rösterna givna under valdagen slås samman med röstsedlarna från ett annat eller flera andra röstningsområden.

I sådana fall som avses i punkterna 1 och 2 ska centralvalnämnden bestämma att förhandsrösterna och rösterna på valdagen inom ett röstningsområde räknas samtidigt. I ett sådant fall som avses i punkt 3 ska centralvalnämnden bestämma att förhandsrösterna och rösterna på valdagen i röstningsområdet räknas samtidigt som förhandsrösterna och rösterna på valdagen i ett annat eller några andra röstningsområden.

Centralvalnämnden ska i god tid före valet meddela valnämnden om röstningsområdet anses vara litet eller om det ska sammanföras med ett litet röstningsområde.

9.2 Valnämndens uppgifter på valdagen

Detta kapitel har indelats i följande delar:

- I kapitel 9.2.1 behandlas sådana situationer, där förhandsrösterna och rösterna på valdagen inom ett röstningsområde sammanförs
- I kapitel 9.2.2 behandlas sådana situationer, där förhandsrösterna och rösterna på valdagen i två eller flera röstningsområden sammanförs.

9.2.1 Sammanförande av förhandsröster och röster på valdagen i ett röstningsområde

I sådana fall som avses i 82 § 1 mom. i vallagen, det vill säga när förhandsrösterna och rösterna på valdagen inom ett röstningsområde räknas samtidigt, ska centralvalnämnden avgöra på vilket sätt det förfärs. Det finns två alternativ:

- 1) Valnämnden för valdagens röstsedlar till centralvalnämnden och centralvalnämnden sammanför röstsedlarna och utför den preliminära rösträkningen eller
- 2) centralvalnämndens ordförande eller vice ordförande och en annan medlem för på valdagen innan valförrättningen avslutas förhandsrösterna till röstningsstället i röstningsområdet och lägger röstsedlarna i valurnan, varvid räkningen av alla röster inom röstningsområdet utförs av valnämnden i samband med den preliminära räkningen av valdagens röster.

Centralvalnämnden meddelar valnämnden i god tid före valet vilketdera alternativ som ska följas.

ALTERNATIV 1: Valnämnden kommer med röstsedlarna till centralvalnämnden

När röstningen på valdagen har avslutats ska valnämnderna för ett litet röstningsområde räkna antalet väljare, med bevarande av valhemligheten ta ut röstsedlarna ur valurnan och räkna dem och anteckna antalet i valprotokollet. Röstsedlarna ska hållas hopvikta när de räknas. Röstsedlarna ska därefter inneslutas i ett hållbart omslag, som ska förseglas så att det inte kan öppnas utan att förseglingsbandet bryts. Valprotokollet och vallängden ska inneslutas i var sitt omslag, som ska förseglas. På omslagen antecknas den kommunala centralvalnämndens adress samt försändelsens innehåll och avsändare.

Valnämndens ordförande eller vice ordförande och en annan medlem ska utan dröjsmål föra försändelserna till centralvalnämnden. Centralvalnämnden kan bestämma att försändelserna ska ställas till den på något annat sätt, till exempel så att försändelserna från olika röstningsområden förs till centralvalnämnden med gemensam transport.

ALTERNATIV 2: Centralvalnämnden för röstsedlarna till röstningsområdets valurna

Centralvalnämndens ordförande eller vice ordförande samt en annan medlem ska på valdagen innan valförrättningen avslutas, det vill säga mellan klockan 9 och klockan 20, föra de godkända valkuverten till röstningsstället

i röstningsområdet. Där ska de i valnämndens åsyn öppna kuverten och med bevarande av valhemligheten ta ut röstsedlarna ur kuverten och lägga dem i valurnan. På detta sätt blandas de förhandsröster som väljarna i ett röstningsområde avgett med de röster som avgetts på valdagen och den preliminära rösträkningen utförs av valnämnden i stället för av centralvalnämnden.

Centralvalnämnden meddelar på förhand det klockslag då dess representanter kommer med valkuvertet till röstningsstället. De som kommer med valkuverten ska vid behov bevisa sin identitet för valnämnden.

Valnämnden ska i valprotokollet anteckna det klockslag då den fick kuverten, antalet valkuvert samt namnen på de personer som kom med kuverten.

Som resultat av dessa åtgärder blir det inget resultat för förhandsröstningen utan enbart ett resultat för röstning på valdagen. I resultatuträkningssystemet och i statistiker antecknas alla röster i detta röstningsområde som röster som avgetts på valdagen.

9.2.2 Sammanförande av röstsedlarna i två eller flera röstningsområden

I sådana fall som avses i 82 § 2 mom., det vill säga när förhandsrösterna och rösterna på valdagen i två eller flera röstningsområden sammanförs, ska centralvalnämnden i god tid meddela ifrågavarande valnämnder att de ska översända valdagens röstsedlar utan att räkna dem till centralvalnämnden (åtgärderna beskrivs i föregående kapitel i punkten ALTERNATIV 1: Valnämnden kommer med röstsedlarna till centralvalnämnden).

I sammanförda röstningsområden blir det inget resultat för förhandsröstningen utan enbart ett resultat för röstningen på valdagen. I resultatuträkningssystemet och i statistiker antecknas alla röster i dessa röstningsområden som röster som avgetts på valdagen.

10. ANDRA FÖRESKRIFTER

10.1 Justitieministeriets valwebbplats

På justitieministeriets valwebbplats www.valfinland.fi finns bland annat allmän information om val, anvisningar om röstning och valmyndigheternas kontaktinformation.

10.2 Jour hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har jour för frågor som valmyndigheterna kan tänkas ha om rösträtsregistret på valdagen klockan 9–20 på nummer 0295 535 530.

På journumret ska valmyndigheten ange **personbeteckningen** för den person som frågan gäller. På basis av personbeteckningen uppger Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata personens namn och på detta sätt kan det säkerställas att det är fråga om uppgifterna för den person som centralvalnämnden avser. Personbeteckningen bör sökas fram redan **före samtalet**.

Om valmyndigheten inte har tillgång till personbeteckningen, ska uppgifterna frågas på basis av namnet. Detta är betydligt långsammare, eftersom det i rösträtsregistret kan finnas flera personer med samma namn. När uppgifterna frågas på basis av namnet kan även andra tilläggsuppgifter behövas, såsom födelsetid, hemkommun och så vidare.

10.3 Justitieministeriets servicenummer för väljarna

Justitieministeriet har för väljarna ordnat ett avgiftsfritt servicenummer 0800 9 4771 (för svenskspråkiga) och 0800 9 4770 (för finskspråkiga). På detta nummer får väljarna information om förhandsröstningsställets adresser och öppettider. På numret ges också anvisningar i frågor som gäller röstning (t.ex. att väljaren ska ta med sig ett identitetsbevis osv.) samt råd i frågor som gäller beställning av brevröstningsmaterial. Denna service är avsedd för väljarna. Valmyndigheten får enbart i undantagsfall själv ringa numret.

I välfärdsområdesvalet kan väljarna även använda meddelandetjänsten WhatsApp. Väljarna kan skicka meddelanden till tjänsten till numret 050 438 8730.

10.4 Rådgivning vid problem

För att valresultatet ska kunna genomföras på rätt sätt är det viktigt att bestämmelserna i vallagen och de föreskrifter och instruktioner som utfärdas granskas noggrant. Om något är oklart ska frågan utredas genom att kontakta den kommunala centralvalnämnden i god tid före valet.

VALLAG 2.10.1998/714

(bestämmelser som gäller välfärdsområdesvalen)

I AVDELNINGEN

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

1 kap

Allmänna bestämmelser

1 § (29.6.2021/649)

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om förrättande av

-----
3) välfärdsområdesval,

Bestämmelser om val finns dessutom i grundlagen, lagen om välfärdsområden (611/2021) och kommunallagen (410/2015).

2 §

Rösträtt

Bestämmelser om rösträtt vid välfärdsområdesval finns i lagen om välfärdsområden. Bestämmelser om rösträtt vid kommunalval finns i grundlagen och kommunallagen. (29.6.2021/649)

Rösträtten får inte utövas genom ombud.

3 § (29.6.2021/649)

Valbarhet

Bestämmelser om valbarhet vid riksdagsval och om behörighet att bli vald till republikens president finns i grundlagen. Bestämmelser om valbarhet vid välfärdsområdesval finns i lagen om välfärdsområden och om valbarhet vid kommunalval i kommunallagen. Bestämmelser om valbarhet vid Europaparlamentsval finns i 164 § i denna lag.

4 § (14.12.2017/939)

Valförrättning

Val förrättas genom att det anordnas förhandsröstning, brevröstning och röstning på valdagen. Kommunen svarar för att förhandsröstning och röstning på valdagen anordnas i Finland, och utrikesministeriet svarar för att förhandsröstning anordnas utomlands. Justitieministeriet svarar för att det anordnas brevröstning.

5 § (20.5.2016/361)

Valkretsar vid riksdagsval

6 §

Fördelningen av riksdagsmandaten mellan valkretsarna

7 §

Valkretsar vid övriga val

Vid välfärdsområdesval är välfärdsområdet valkrets och vid kommunalval är kommunen valkrets. (29.6.2021/649)

8 §

Röstningsområden

Röstningsområde är kommunen, om det inte är nödvändigt att dela in den i flera röstningsområden. Beslut om röstningsområdena fattas av fullmäktige. När beslutet fattas skall de ändringar i kommunindelningen beaktas som träder i kraft vid ingången av det följande kalenderåret. Fullmäktige skall också bestämma till vilket röstningsområde de personer hör som i befolkningsdatasystemet inte har antecknats vid någon fastighet.

Beslutet om röstningsområdena träder i kraft vid ingången av kalenderåret, om beslutet fattats och på det sätt som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata föreskriver meddelats den senast i augusti månad det år som föregår ikraftträdandet. (29.11.2019/1132)

Om ett beslut om ändring i kommunindelningen har meddelats efter beslutet om röstningsområdena, skall fullmäktige eller, om ministeriet har fattat beslut om ändringen, kommunstyrelsen utan dröjsmål se över indelningen i röstningsområden.

Ett sådant beslut om röstningsområdena som har meddelats Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska iakttas trots att besvär anförs hos förvaltningsdomstolen tills besvären har avgjorts, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Ändring i beslut som förvaltningsdomstolen har fattat med anledning av besvär får inte sökas genom besvär. (29.11.2019/1132)

9 §

Förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen

Förhandsröstningsställen är

- 1) de allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet om vars antal och placering

kommunstyrelsen beslutar och av vilka det ska finnas åtminstone ett i varje kommun, om inte något annat följer av särskilda skäl,

- 2) de finska beskickningar och deras verksamhetsställen som anges genom förordning av statsrådet samt vid välfärdsområdesval och kommunalval de allmänna förhandsröstningsställen i landskapet Åland som anges genom förordning av statsrådet,
- 3) sjukhus, verksamhetsenheter inom socialvården som lämnar vård dygnet runt och andra genom beslut av kommunstyrelsen angivna verksamhetsenheter inom socialvården samt straffanstalter (anstalt),
- 4) finska fartyg som befinner sig utomlands när förhandsröstning verkställs.

(29.6.2021/649)

Varje röstningsområde skall ha ett röstningsställe på valdagen vilket anges i beslut av kommunstyrelsen. Av särskilda skäl kan röstningsstället förläggas utom röstningsområdet eller också utom kommunen, om detta inte förorsakar de röstande oskäligen olägenheter. (5.4.2002/247)

Kommunstyrelsen ska se till att det i det register över röstningsställen som förs av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, utan dröjsmål och på det sätt som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bestämmer, i fråga om varje allmänt förhandsröstningsställe i kommunen antecknas namnet, besöksadressen samt de dagar och de tider då förhandsröstningsstället är öppet samt namnet på och besöksadressen för röstningsstället på valdagen samt övriga uppgifter som justitieministeriet föreskriver. De allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet och röstningsställen på valdagen i hemlandet som före utgången av den 51 dagen före valdagen har antecknats i

registret över röstningsställen, är röstningsställen vid valet fastän ett yrkande på rättelse av kommunstyrelsens beslut enligt denna paragraf inte har behandlats och fastän sådana kommunalbesvär som har anförts hos förvaltningsdomstolen och genom vilka ändring söks i beslut med anledning av rättelseyrkande inte har avgjorts. Rättelseyrkande hos kommunstyrelsen och kommunalbesvär över kommunstyrelsens beslut ska handläggas skyndsamt. I förvaltningsdomstolens beslut i ett besvärssärende får ändring inte sökas genom besvär. (29.11.2019/1132)

2 kap

Valmyndigheter

9 a § (20.5.2016/361)

Valmyndigheters opartiskhet

Valmyndigheterna ska sköta sitt uppdrag opartiskt.

10 §

Behandlingen av valärenden i statsrådet

I statsrådet är justitieministeriet högsta valmyndighet.

2 mom. har upphävts genom L 5.4.2002/247. (5.4.2002/247)

11 § (12.4.2013/271)

Valkrets nämnd

-----

12 § (20.5.2016/361)

Valkrets nämndens arbete

-----

12 a § (29.6.2021/649)

Välfärdsområdesvalnämnd

Välfärdsområdesfullmäktige ska i välfärdsområdet tillsätta en välfärdsområdesvalnämnd för sin mandatperiod. Välfärdsområdesvalnämnden består av en ordförande, vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett behövt antal ersättare, dock minst fem. Ersättarna ska ställas i den ordning i vilken de träder i stället för medlemmarna. Både medlemmarna och ersättarna ska i den utsträckning det är möjligt företräda de grupper av röstande som vid föregående välfärdsområdesval ställt upp kandidater i välfärdsområdet. En medlem eller ersättare som enligt en kandidatansökan som lämnats till välfärdsområdesvalnämnden har ställts upp som kandidat för ett parti eller en valmansförening vid ett välfärdsområdesval kan inte delta i välfärdsområdesvalnämndens arbete vid valet i fråga.

12 b § (29.6.2021/649)

Välfärdsområdesvalnämndens arbete

Välfärdsområdesvalnämnden är beslutför med fem medlemmar. Om en ersättare har avlidit, har förhinder eller är jävig, får välfärdsområdesstyrelsen vid behov förordna en tillfällig ersättare.

Bestämmelser om jäv för välfärdsområdesvalnämndens medlemmar och deras ersättare finns i 27–30 § i förvaltningslagen.

Välfärdsområdesvalnämnden anställer en sekreterare och annan behövlig personal. Den beslutar om rätt att närvara och yttra sig vid nämndens sammanträden för andra personer än de som på grund av sina uppgifter enligt denna lag har rätt att delta i sammanträdena.

På välfärdsområdesvalnämnden tillämpas inte den i lagen om välfärdsområden avsedda förvaltningsstadgans bestämmelser om rätten för välfärdsområdesstyrelsens företrädare och välfärdsområdesdirektören att närvara och

yttra sig vid sammanträden eller om rätten att ta upp ett ärende till behandling i ett högre organ.

13 §

Kommunal centralvalnämnd

Fullmäktige skall i kommunen tillsätta en kommunal centralvalnämnd för sin mandatperiod.

Den kommunala centralvalnämnden består av en ordförande, en vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett behövligt antal ersättare, dock minst fem. Ersättarna ska ställas i den ordning i vilken de träder i stället för medlemmarna. Både medlemmarna och ersättarna ska i den utsträckning det är möjligt företräda de grupper av röstande som vid föregående kommunalval ställt upp kandidater i kommunen. En medlem eller ersättare som enligt en kandidatansökan som lämnats till centralvalnämnden har uppställts som kandidat för ett parti eller en valmansförening kan inte delta i centralvalnämndens arbete vid valet i fråga. (8.5.2015/563)

I landskapet Åland fungerar i varje kommun som kommunal centralvalnämnd vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval den nämnd som tillsatts för kommunalval i landskapet. På nämnden i fråga tillämpas i tillämpliga delar vad som i denna lag föreskrivs om den kommunala centralvalnämnden. (8.5.2015/563)

Den kommunala centralvalnämnden ska lämna sina kontaktuppgifter till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata på det sätt som myndigheten bestämmer. (29.11.2019/1132)

14 § (20.5.2016/361)

Den kommunala centralvalnämndens arbete

Den kommunala centralvalnämnden är beslutför med fem medlemmar. Om en ersättare har avlidit eller har förhinder eller är jävig, får

kommunstyrelsen vid behov förordna en tillfällig ersättare.

Bestämmelser om jäv för den kommunala centralvalnämndens medlemmar och deras ersättare finns i 27–30 § i förvaltningslagen.

Den kommunala centralvalnämnden anställer en sekreterare och annan behövlig personal. Den beslutar om rätt att närvara och yttra sig vid nämndens sammanträden för andra personer än de som på grund av sina uppgifter enligt denna lag har rätt att delta i sammanträdena.

På den kommunala centralvalnämnden tillämpas inte den i kommunallagen avsedda förvaltningsstadgans bestämmelser om kommunstyrelsens företrädarens och kommundirektörens eller borgmästarens rätt att närvara och yttra sig vid sammanträden eller om rätten att ta upp ett ärende till behandling i ett högre organ.

15 § (20.5.2016/361)

Valnämnd och valbestyrelse

Kommunstyrelsen ska i god tid före val tillsätta

- 1) för varje röstningsområde en valnämnd, som består av ordförande, vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett behövligt antal ersättare, dock minst tre, samt
- 2) för förhandsröstning som verkställs i anstalter en eller flera valbestyrelser, som består av ordförande, vice ordförande och en annan medlem samt ett behövligt antal ersättare, dock minst tre.

Såväl valnämndens och valbestyrelsens medlemmar som deras ersättare ska i den utsträckning det är möjligt företräda de i partiregistret antecknade partier som vid föregående riksdagsval ställt upp kandidater i valkretsen i fråga. Vid kommunalval ska med-

lemmarna och ersättarna dock företräda de grupper av röstande som vid föregående kommunalval ställt upp kandidater i kommunen. Valnämndens ersättare och valbestyrelsens ersättare ska ställas i den ordning i vilken de träder i stället för medlemmarna.

En kandidat kan inte vara medlem eller ersättare i valnämnden. En kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara medlem eller ersättare i valbestyrelsen. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap.

Valnämndernas och valbestyrelsernas ordförandes och vice ordförandes namn och kontaktinformation ska meddelas den kommunala centralvalnämnden.

16 § (20.5.2016/361)

Valnämndens och valbestyrelsens arbete

Valnämnden och valbestyrelsen är beslutför med tre medlemmar.

Förvaltningslagens bestämmelser om jäv tillämpas inte på valnämndens och valbestyrelsens medlemmar eller på deras ersättare.

Valnämnden utser för röstningen på valdagen ett eller flera valbiträden. Bestämmelser om valbiträde finns i 73 §. Valnämnden kan anlita biträdande personal för räkningen och ordnandet av röstsedlarna samt för sådan anteckning i rösträtsregistret som avses i 77 § och för användning av justitieministeriets andra datasystem.

På valnämnden och valbestyrelsen tillämpas inte den i kommunallagen avsedda förvaltningsstadgans bestämmelser om förande, justering och delgivning av protokoll, hänskjutande av ett ärende till fortsatt sammanträde, kommunstyrelsens företrädares och kommundirektörens eller borgmästarens närvaro och rätt att yttra sig vid sammanträden, föred-

rarning av tjänsteinnehavare, förfarandet när ett ärende tas upp till behandling i ett högre organ och inte heller om kommunens ekonomi.

17 § (20.5.2016/361)

Valförrättare

Förhandsröstning på allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet, i finska beskickningar och ombord på finska fartyg samt hemmaröstning sköts av valförrättare. Varje allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet ska ha åtminstone två valförrättare. Även andra förhandsröstningsställen kan vid behov ha två eller flera valförrättare.

Den kommunala centralvalnämnden förordnar valförrättare till ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet och till hemmaröstning. Valförrättare är annars

- 1) vid en finsk beskickning dess chef eller en av denne utsedd person,
- 2) ombord på ett finskt fartyg befälhavaren eller en av denne förordnad, på fartyget tjänstgörande person.

När förhandsröstning förrättas vid ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet ska minst två valförrättare samtidigt vara närvarande. Vid andra förhandsröstningsställen, till vilka två eller flera valförrättare har utsetts eller förordnats, räcker det med att endast en valförrättare är närvarande när förhandsröstning förrättas. Varje enskild hemmaröstning sköts av en valförrättare.

En kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara valförrättare. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap. Förvaltningslagens bestämmelser om jäv tillämpas inte på valförrättare.

Vid finska beskickningar och ombord på finska fartyg kan en kandidat eller en sådan närstående till en kandidat som avses ovan emellertid vara valförrättare, om det inte finns någon annan person som är lämplig att vara valförrättare och förrättandet av förhandsröstningen därför annars skulle hindras.

3 kap

Rösträttsregister

18 § (29.11.2019/1132)

Upprättande av och uppgifter i rösträttsregister

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska senast den 46 dagen före valdagen upprätta ett register i vilket införs varje person som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är röstberättigad i det kommande valet (rösträttsregister).

Följande uppgifter om varje röstberättigad tas in i rösträttsregistret, sådana de är i befolkningsdatasystemet den 51 dagen före valdagen klockan 24:

- 1) personbeteckning,
- 2) fullständigt namn,
- 3) vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval den valkrets som avses i 5 § och vid välfärdsområdesval välfärdsområdet,
- 4) hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun,
- 5) röstningsområde,
- 6) röstningsställe på valdagen och adressen till det,

- 7) modersmål, om detta är danska, isländska, norska eller svenska,
- 8) vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval den stat där den röstberättigade är bosatt, om staten inte är Finland,
- 9) datum för införande i registret,
- 10) uppgift om en sådan spärrmarkering som avses i 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

(29.6.2021/649)

Om den röstberättigade inte har hemkommun i Finland den 51 dagen före valdagen, ska folkbokföringskommunen enligt lagen om hemkommun antecknas i rösträttsregistret i stället för hemkommunen. Om folkbokföringskommunen inte längre hör till finskt territorium, ska Helsingfors antecknas i stället för den. Om en sådan medborgare i en annan stat som är röstberättigad vid välfärdsområdesval och kommunalval eller Europaparlamentsval inte har hemkommun i Finland, ska rösträttskommunen antecknas i rösträttsregistret i stället för hemkommunen. Den röstberättigade hör i detta fall till det röstningsområde som fullmäktige med stöd av 8 § 1 mom. har bestämt i fråga om de röstberättigade som i befolkningsdatasystemet inte har antecknats vid någon fastighet. (29.6.2021/649)

Efter upprättandet av rösträttsregistret antecknas i registret beträffande den röstberättigade

- 1) uppgift om dödsfall, om den röstberättigade har avlidit,
- 2) för det fall att personen i fråga på det sätt som anges i 26 § har antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt, uppgift om detta,

- 3) uppgifter om eventuellt rättelseyrkande och om beslut som har meddelats med anledning av det,
- 4) uppgift om huruvida den röstberättigade har utövat sin rösträtt,
- 5) uppgift om en sådan spärrmarkering som avses i 2 mom. 10 punkten, om denna har gjorts i befolkningsdatasystemet efter upprättandet av rösträttsregistret,
- 6) uppgift om att det i det register som avses i 11 § 1 mom. i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016) antecknats samtycke som den röstberättigade gett i fråga om ett elektroniskt delgivningsförfarande.

---

19 §

Tilläggsuppgifter som ska införas i rösträttsregistret om respektive val (29.6.2021/649)

Vid välfärdsområdesval och kommunalval införas i rösträttsregistret, utöver vad som föreskrivs i 18 § 2 mom., för varje röstberättigad som inte är finsk medborgare uppgift om

- 1) medborgarskap,
- 2) den tidsperiod han eller hon utan avbrott har haft hemkommun i Finland, om inte han eller hon är medborgare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i Island eller Norge,
- 3) att den röstberättigade gjort en anmälan till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i enlighet med 28 § 2 mom. 2 punkten i lagen om välfärdsområden eller 20 § 2 mom. 2 punkten i kommunallagen.

(29.6.2021/649)

---

20 §

Användning av rösträttsregistret vid presidentval

---

21 §

Meddelandekort

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utarbetar över var och en som införts i rösträttsregistret ett meddelandekort, som innehåller följande uppgifter:

- 1) de uppgifter som avses i 18 § 2 mom. 2, 5 och 6 punkten,
- 2) den adress som för den röstberättigade finns införd i befolkningsdatasystemet den 51 dagen före valdagen klockan 24,
- 3) det val och den valkrets eller det välfärdsområde och den kommun där kortets mottagare har rösträtt,
- 4) valdagen och förhandsröstningsperioden,
- 5) kontaktinformationen till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller Statens ämbetsverk på Åland och till den kommunala centralvalnämnden,
- 6) det register eller datasystem som uppgifterna på kortet grundar sig på,
- 7) av justitieministeriet utarbetade anvisningar om kortets användning och om förfarandet vid röstning.

(29.6.2021/649)

Meddelandekortet kan dessutom i behövlig mån innehålla i 18 § 2 och 3 mom. nämnda uppgifter i optiskt läsbar form.

Till meddelandekortet kan fogas av justitieministeriet utarbetad information om röstningsförfarandet och om det organ som utses genom valet. (19.12.2018/1223)

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ser till att meddelandekorten senast den 24 dagen före valdagen sänds till de röstberättigade vilkas adress är känd. Vid Europaparlamentsval sänds kort emellertid inte till sådana i rösträttsregistret införda personer som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i enlighet med 26 § 5 mom. antecknar i rösträttsregistret som saknande rösträtt. Meddelandekortet sänds till den röstberättigade endast elektroniskt, om det beträffande honom eller henne gjorts en i 18 § 4 mom. 6 punkten avsedd anteckning i rösträttsregistret. (29.11.2019/1132)

22 § (29.6.2021/649)

Information till medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska i god tid före välfärdsområdesval, kommunalval och Europaparlamentsval i möjligaste mån på lämpligt sätt meddela alla medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen som uppfyller villkoren för rösträtt att de enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet kommer att ha rösträtt och vara valbara vid valet samt informera om det förfarande som ska iakttas för utövande av rösträtten och rätten att bli uppställd som kandidat.

23 § (29.11.2019/1132)

Kontroll av uppgifter i rösträttsregistret

De uppgifter som antecknats i rösträttsregistret enligt 18 § 2 och 3 mom. och 19 §, med undantag för personbeteckningarna, finns framlagda för kontroll på de ställen som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bestämmer eller får avgiftsfritt per te-

lefon vardagar under tjänstetid från och med den 41 dagen före valdagen.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan ge utdrag ur rösträttsregistret. Utdraget ges avgiftsfritt till den som utdraget gäller och till en myndighet som avses i denna lag.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata informerar i den officiella tidningen och på annat lämpligt sätt om tillhandahållandet av uppgifter ur rösträttsregistret samt om hur rättelseyrkande ska framställas.

Om det i rösträttsregistret för en person har antecknats en sådan uppgift om spärrmarkering som avses i 18 § 2 mom. 10 punkten eller 18 § 4 mom. 5 punkten, får endast de personuppgifter i rösträttsregistret som avses i 18 § 2 mom. 2, 7 och 9 punkten läggas fram för kontroll.

24 § (29.11.2019/1132)

Rättelseyrkande

Den som anser att han eller hon obehörigen har utelämnats ur rösträttsregistret eller att en anteckning om honom eller henne i registret är oriktig, kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata senast den 16 dagen före valdagen före klockan 16.

Rättelseyrkande kan grundas också på sådana på rösträtten inverkan omständigheter som har inträffat efter att rösträttsregistret upprättades.

Om en röstberättigads flyttningsanmälan enligt lagen om hemkommun inkommer till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata senare än den 51 dagen före valdagen, kan den röstberättigade inte på grundval av denna flyttningsanmälan yrka rättelse av sådana i 18 § 2 mom. 3–6 punkten nämnda uppgifter i rösträttsregistret som gäller den röstberättigade.

Ett rättelseyrkande kan framställas genom användning av en för ändamålet utarbetad blankett. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska se till att blanketter finns tryckta eller duplicerade på de ställen där uppgifterna i rösträttsregistret finns framlagda.

25 § (29.11.2019/1132)

Beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska avgöra rättelseyrkandena senast den 13 dagen före valdagen och göra eventuella av besluten föranledda ändringar i rösträttsregistret senast den 12 dagen före valdagen före klockan 12.

Beslutet ska utan dröjsmål av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata delges den som framställt yrkandet. Beslutet ska sändas per post som rekommenderad försändelse, men det kan också skickas på något annat bevisligt sätt, om detta inte föranleder dröjsmål. Om beslutet innefattar att personen i fråga införs i rösträttsregistret, ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata samtidigt sända till honom eller henne ett meddelandekort. Är mottagarens postadress inte känd, ska beslutet publiceras i den officiella tidningen.

26 §

Självrättelse

Anser Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att någon obehörigen har utelämnats ur rösträttsregistret eller orättmätigt har tagits in i det eller att en sådan anteckning i rösträttsregistret som gäller honom eller henne är oriktig, har Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata rätt att på tjänstens vägnar foga personen i fråga till rösträttsregistret eller anteckna honom eller henne som saknande rösträtt eller rätta den oriktiga anteckning som gäller honom eller henne. Ändringarna ska göras senast den 12 dagen före

valdagen före klockan 12. (29.11.2019/1132)

När anteckning i rösträttsregistret görs om att någon saknar rösträtt skall ett skriftligt beslut fattas om detta, och beslutet skall delges personen i fråga så som bestäms i 25 § 2 mom. Ett skriftligt beslut behöver dock inte fattas, om personen i fråga har dött eller dödförklarats efter att rösträttsregistret upprättades.

När någon fogas till rösträttsregistret skall till honom eller henne utan dröjsmål sändas ett meddelandekort.

Vid rättelse av en oriktig anteckning som gäller en person som är införd i rösträttsregistret skall personen i fråga utan dröjsmål underrättas om rättelsen, om detta inte är uppenbart onödigt.

---

27 § (29.11.2019/1132)

Besvär hos förvaltningsdomstolen

Över ett beslut genom vilket ett rättelseyrkande har förkastats eller avisats och över ett beslut enligt 26 § 2 mom. får besvär anföras hos förvaltningsdomstolen. Besvären ska anföras senast den sjunde dagen efter den dag då parten i fråga har delgetts beslutet eller efter den dag då beslutet har publicerats i den officiella tidningen. En besvärsskrift som riktats till förvaltningsdomstolen kan inom besvärstiden lämnas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata för vidarebefordran till förvaltningsdomstolen. På anförande av besvär tillämpas i övrigt lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Förvaltningsdomstolen ska utan dröjsmål underrätta ändringssökanden och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om sitt beslut. Om beslutet innefattar att någon ska införas i rösträttsregistret eller att uppgifter om någon ska ändras, ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata göra de behövliga ändringarna i rösträttsre-

gistret. Om förvaltningsdomstolen meddelar ett sådant beslut senare än den fjärde dagen före valdagen klockan 19, ska den utan dröjsmål sända beslutet också till den kommunala centralvalnämnden, som ska foga beslutet till den vallängd som nämns i 71 §. Om besvären har förkastats eller avisats, ska förvaltningsdomstolen underrätta Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om detta, och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska göra anteckning om detta i rösträttsregistret.

Över förvaltningsdomstolens beslut enligt denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

28 § (28.6.2013/496)

Rösträttsregistrets laga kraft

Rösträttsregistret vinner laga kraft klockan 12 den 12 dagen före valdagen.

Ett lagakraftvunnet rösträttsregister ska följas oförändrat vid valet. Rösträttsregistret anses ha vunnit laga kraft även om förvaltningsdomstolen inte innan det vinner laga kraft har meddelat beslut med anledning av besvär som anförts hos den.

Om någon uppenbart oriktigt med stöd av 26 § 1 eller 5 mom. har antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt, får Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata stryka anteckningen ur det lagakraftvunna rösträttsregistret. (29.11.2019/1132)

Den som på valdagen för valnämnden visar upp ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen som visar att han eller hon är röstberättigad, ska få rösta. Personen i fråga är skyldig att överläta beslutet eller en kopia av det till valnämnden.

29 §

Användningen av rösträttsregistret

I rösträttsregistret antecknas i enlighet med 5 och 6 kap. när och var den röstberättigade har röstat. Anteckningen kan göras av en valförrättare vid ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet eller av valbestyrelsens ordförande eller av valnämnden eller den kommunala centralvalnämnden eller, på den kommunala centralvalnämndens begäran, av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Om anteckningen konstateras vara oriktig, kan den rättas endast av den kommunala centralvalnämnden eller, på dennas begäran, av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. (29.11.2019/1132)

Anteckningar som gäller röstning är inte offentliga förrän röstningen på valdagen har avslutats. Om det vid presidentval förrättas ett andra val, blir anteckningarna om röstningen vid det första valet offentliga först sedan röstningen på valdagen i det andra valet har avslutats. (5.4.2002/247)

Efter att valresultatet har vunnit laga kraft ska av justitieministeriet föreskrivna arkivutskrifter matas ut ur rösträttsregistret. Därefter ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utplåna uppgifterna ur registret. (29.11.2019/1132)

4 kap

Myndighetsuppgifter vid kandidatuppställning

30 §

Kandidatuppställning

I II avdelningen ingår bestämmelser vilka gäller de i partiregistret upptagna partiernas (parti) och de av röstberättigade bildade valmansföreningarnas uppställande av kandidater samt ansökan om publicering av kandidatlistan i sammanställningen av kandidatlistorna och ansökan om upptagande av en kandidat i kan-

didatförteckningen vid presidentval (kandidatansökningar) och ingivande av ansökningarna till den myndighet som behandlar kandidatansökningarna.

31 § (8.5.2015/563)

Myndighet som behandlar kandidatansökningar

Kandidatansökningarna behandlas

-----
3) vid välfärdsområdesval av välfärdsområdesvalnämnden,

Den myndighet som behandlar kandidatansökningar är personuppgiftsansvarig för sammanställningen av kandidatlistorna och för kandidatförteckningen för presidentval. (8.5.2020/333)

32 § (21.5.2010/431)

Meddelanden som gäller partierna

Justitieministeriet ska senast den 55 dagen före valdagen vid presidentval och den 48 dagen före valdagen vid andra val meddela de myndigheter som behandlar kandidatansökningarna, med undantag för landskapet Ålands valkrets-nämnd, vilka partier som är upptagna i partiregistret och vilka personer som är berättigade att teckna respektive partis namn.

33 § (21.5.2010/431)

Myndigheternas lagbestämda sammanträden

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna sammanträder på kallelse av ordföranden i god tid, senast den 55 dagen före valdagen vid presidentval och den 48 dagen före valdagen vid andra val och därefter, om det finns ärenden att behandla, den 47, 41,

39 och 38 dagen före valdagen vid presidentval samt den 40, 34, 32 och 31 dagen före valdagen vid andra val, valdagen, dagen efter valdagen och den tredje dagen efter valdagen samt vid någon annan tid, om behandlingen av ärendena kräver det.

34 § (21.5.2010/431)

Beslut om och kungörelse av ingivning av handlingar

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna ska vid det sammanträde som hålls senast den 55 dagen före valdagen vid presidentval och den 48 dagen före valdagen vid andra val besluta till vem, vilka dagar och vid vilka klockslag samt var de för myndigheten avsedda kandidatansökningarna och andra handlingar som gäller kandidatuppställningen ska ges in.

En kungörelse ska avfattas om beslutet. Kungörelsen ska delges de valombud som partierna har uppgett och hållas tillgänglig i myndighetens sammanträdeslokal. Kungörelsen ska vid välfärdsområdesval offentliggöras på det sätt som välfärdsområdets tillkännagivanden görs kända och vid kommunalval på det sätt som kommunala tillkännagivanden görs kända samt vid övriga val offentliggöras i den officiella tidningen. (29.6.2021/649)

35 §

Skyldighet att kontrollera handlingar

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna skall kontrollera att kandidatansökningarna och anmälningarna om valförbund och gemensam lista har lämnats till myndigheten inom den tid som anges i lagen och att handlingarna har den form som bestäms i lagen eller med stöd av den samt att kandidaterna är valbara och att det inte heller annars finns något lagstadgat hinder för deras kandidatur.

Det ankommer inte på myndigheten att

granska på vilket sätt man har verkställt medlemsomröstningen och uppställandet av kandidater jämte därtill hörande förfaranden inom partiet eller dess krets- eller basorganisation eller annan organisation eller inom en förening som företräder partimedlemmarna i kommunen.

36 § (21.5.2010/431)

Behandling av kandidatansökningar och anmärkningar mot dem

Kandidatansökningarna och de handlingar som fogats till dem kontrolleras vid det sammanträde som hålls den 41 dagen före valdagen vid presidentval och den 34 dagen före valdagen vid andra val.

Har en kandidatansökan eller en anmälan om valförbund eller gemensam lista inte lämnats till myndigheten inom föreskriven tid, ska den avvisas.

Valombudet för ett parti, en gemensam lista eller en valmansförening som inte hör till en gemensam lista ska omedelbart underrättas, om

- 1) kandidatansökan eller anmälan om valförbund eller gemensam lista inte har gjorts i enlighet med denna lag eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den eller att de handlingar som förutsätts i denna lag inte har fogats till kandidatansökan,
- 2) kandidatansökningshandlingarna av andra orsaker än de som nämns i 1 punkten inte kan betraktas som lagenliga, eller
- 3) som kandidat har uppställts en person som inte är valbar eller som vid samma val har uppställts som kandidat på två eller flera listor.

37 §

Fastställande av kandidaternas ordningsföljd

Vid det sammanträde som avses i 36 § bestäms partiernas, de gemensamma listornas och valmansföreningarnas inbördes ordningsföljd för sammanställningen av kandidatlistorna samt presidentkandidaternas inbördes ordningsföljd för kandidatförteckningen.

Vid riksdagsval, välfärdsområdesval, kommunalval och Europaparlamentsval utlottas

- 1) den inbördes ordningen mellan å ena sidan de partier som inte har ingått valförbund och å andra sidan valförbunden,
- 2) inom valförbunden den inbördes ordningen mellan de partier som har bildat valförbund,
- 3) den inbördes ordningen mellan de gemensamma listorna.

(29.6.2021/649)

De valmansföreningar som inte hör till någon gemensam lista sätts i alfabetisk ordning.

38 § (21.5.2010/431)

Valombudens åtgärder med anledning av anmärkningar

De valombud till vilka anmärkningar har framställts har rätt att senast den 39 dagen före valdagen vid presidentval och den 32 dagen före valdagen vid andra val före klockan 16 göra rättelser med anledning av anmärkningarna och att komplettera en kandidatansökan och de handlingar som fogats till den. Inom samma tid har valombuden rätt att göra behövliga justeringar beträffande en kandidats namn, titel, yrke, syssla eller hemkommun. Avser anmärkningen anmälan om valförbund, har partiernas valombud rätt att ge in ett gemensamt skriftligt förslag till rättelse av anmälan.

Har anmärkningen framställts av en orsak som nämns i 36 § 3 mom. 3 punkten, har valombudet rätt att inom den tid som anges i 1 mom. i denna paragraf stryka en kandidat som avses i det förstnämnda lagrummet.

39 § (21.5.2010/431)

Beslut om kandidatansökningar

De kandidatansökningar som inkommit inom utsatt tid och de handlingar som fogats till dem behandlas på nytt vid det sammanträde som hålls den 39 dagen före valdagen vid presidentval och den 32 dagen före valdagen vid andra val. Samtidigt fattas beslut med anledning av kandidatansökningarna samt anmälningarna som gäller valförbund och gemensam lista.

De kandidatansökningar som inkommit inom utsatt tid samt anmälningar om valförbund och om gemensam lista, mot vilka inga anmärkningar har framställts, ska godkännas.

40 § (21.5.2010/431)

Beslut som ska fattas efter besluten om kandidatansökningarna

Har en anmärkning som avses i 38 § 2 mom. gjorts och godtagbar anmälan om rättelse inte ingivits eller anmälan om strykning av kandidaten i fråga inte gjorts inom utsatt tid eller har kandidaten avlidit, tas kandidaten inte upp i sammanställningen av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentval. Ett partis, en valmansförenings eller en gemensam listas valombud är skyldigt att utan dröjsmål underrätta den myndighet som behandlar kandidatansökningarna om en kandidats död.

Ett parti eller en valmansförening vars anmälan om anslutning till ett valförbund eller en gemensam lista inte har blivit godkänd, har rätt att återta sin kandidatansökan. Partiets eller valmansföreningens valombud ska ge in ett skriftligt återtagande till den myndighet

som behandlar kandidatansökningarna senast den 31 dagen före valdagen före klockan 12. Ett ärende som gäller godkännande av kandidatansökan ska behandlas på nytt till följd av återtagande.

Beslut i de ärenden som avses i denna paragraf fattas vid det sammanträde som hålls den 38 dagen före valdagen vid presidentval och den 31 dagen före valdagen vid andra val innan sammanställningen av kandidatlistorna eller presidentvalets kandidatförteckning uppgörs.

41 § (28.6.2013/496)

Uppgörande av sammanställning av kandidatlistor

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna ska vid det sammanträde som hålls den 31 dagen före valdagen och som börjar senast klockan 16 göra upp en sammanställning av kandidatlistorna, där det på samma sida av arket finns tryckt

- 1) en gemensam rubrik, av vilken framgår för vilket val sammanställningen har gjorts upp, samt
- 2) partiernas kandidatlistor, gemensamma listor samt kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till någon gemensam lista.

Kandidatlistorna för de partier som inte hör till något valförbund och för de partier som har bildat valförbund samt de gemensamma listorna och kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till någon gemensam lista placeras i ordningsföljd enligt 37 § 2 och 3 mom. så att först kommer partiernas kandidatlistor grupperade från vänster till höger, sedan de gemensamma listorna grupperade på motsvarande sätt och till sist under varandra i alfabetisk ordning kandidatlistorna för de valmansföreningar som inte hör till en gemensam lista. Kandidaterna tilldelas nummer i enlighet med denna ordningsföljd, med 2 som

första nummer.

Finns det så många partier, valförbund eller gemensamma listor att grupperingen av dem från vänster till höger gör det väsentligen svårare att läsa sammanställningen, kan de eller en del av dem även grupperas under varandra i sammanställningen med iakttagande av den genom lottningen bestämda ordningsföljden. Kandidatlistorna för de partier som har ingått valförbund ska tillräckligt klart åtskiljas från kandidatlistorna för de partier som inte hör till något valförbund. Under kandidatlistorna för partier som har bildat valförbund görs en anteckning om att partierna i fråga har ingått valförbund.

Uppgifter om partiernas kandidater och kandidaterna på de gemensamma listorna antecknas under partiets namn eller den gemensamma listans beteckning grupperade i en eller flera spalter uppifrån och nedåt. Uppgifter om de kandidater som inte hör till någon gemensam lista antecknas längst till höger under varandra, i nummerordning, tydligt åtskilda från varandra.

För varje kandidat antecknas i sammanställningen nummer, namn och titel, yrke eller syssla, som anges med högst två uttryck, samt vid andra val än kommunalval hemkommun. Vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan användas ett annat allmänt känt tiltalsnamn eller en förkortning av förnamnet. Inga andra uppgifter om kandidaten får antecknas, om de inte behövs för att precisera identiteten. Inga personbeteckningar antecknas i sammanställningen.

Partiernas namn antecknas i sammanställningen med iakttagande av 4 § i partilagen (10/1969) och 9 § 2 mom. i föreningslagen (503/1989). För en gemensam lista antecknas den beteckning som föreslagits för den eller, om beteckningen inte heller efter en anmärkning överensstämmer med det som föreskrivs om detta i II avdelningen, eller om inget förslag har framställts, fastställer den myndighet som behandlar kandidatansökningarna en beteck-

ning, som endast utvisar den gemensamma listans ordningsföljd i sammanställningen i förhållande till andra gemensamma listor. För en valmansförening som inte hör till någon gemensam lista antecknas ingen beteckning.

42 § (21.5.2010/431)

Kandidatförteckningar för presidentval

---

43 § (28.6.2013/496)

Riksomfattande kandidatregister

Justitieministeriet ska upprätta ett register i vilket införs alla kandidater i hela landet som vid valet i fråga tagits upp i sammanställningarna av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentvalet (riksomfattande kandidatregister). Justitieministeriet är personuppgiftsansvarig för det riksomfattande kandidatregistret. (8.5.2020/333)

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna ska den 38 dagen före valdagen vid presidentval och den 31 dagen före valdagen vid andra val se till att det i det riksomfattande kandidatregistret beträffande varje kandidat införs de uppgifter som finns i sammanställningen av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentvalet, ålder på valdagen samt personbeteckning.

Uppgifter ur kandidatregistret ges avgiftsfritt kandidaten, det parti som ställt upp kandidaten och den gemensamma lista på vilken kandidaten är uppställd samt en myndighet som avses i denna lag.

Justitieministeriet tar vid behov valkretsvis, välfärdsområdesvis eller kommunvis ur det riksomfattande kandidatregistret en utskrift som upptar de uppgifter om varje kandidat som finns i sammanställningen av kandidatlistorna. Ministeriet ska se till att ett behövt antal exemplar av utskriften sänds till de kommunala centralvalnämnderna, valbesty-

relserna och valförrättarna vid förhandsröstningsställena i hemlandet samt till utrikesministeriet för vidare utdelning till de finska beskickningar och finska fartyg som är förhandsröstningsställen. (29.6.2021/649)

44 §

Distribution och tillkännagivande av sammanställningen av kandidatlistorna och av kandidatförteckningen för presidentval

-----
Välfärdsområdesvalnämnden ska se till att ett behövligt antal sammanställningar av kandidatlistorna vid välfärdsområdesval sänds till

- 1) de kommunala centralvalnämnderna i välfärdsområdet för vidare utdelning till valnämnderna, valbestyrelserna och valförrättarna,
- 2) valombuden för de partier, de gemensamma listor och de valmansföreningar utanför de gemensamma listorna som har ställt upp kandidater i välfärdsområdet,
- 3) justitieministeriet.

(29.6.2021/649)

45 §

Förbud mot ändringssökande

I en myndighets beslut som avses i detta kapitel, med undantag för beslut om uppgifter som skall ges ur kandidatregistret, får ändring inte sökas särskilt.

5 luku

Förhandsröstning

46 § (21.5.2010/431)

Rätt att förhandsrösta

Varje röstberättigad får förhandsrösta på de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet och utomlands i finska beskickningar.

En röstberättigad som vårdas på sjukhus eller i en verksamhetsenhet inom socialvården vilken lämnar vård dygnet runt eller vilken kommunstyrelsen annars har bestämt att ska vara förhandsröstningsställe, eller som har intagits i en straffanstalt får förhandsrösta i denna anstalt. En röstberättigad som tillhör personalen ombord på ett finskt fartyg får förhandsrösta ombord på fartyget om det befinner sig utomlands.

En röstberättigad vars rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäliga svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället, får så som bestäms i 55 § förhandsrösta hemma i den kommun i Finland som i rösträttsregistret har antecknats som hans eller hennes hemkommun. En närstående vårdare enligt lagen om stöd för närstående vård (937/2005) som bor i samma hushåll som den som har rätt till hemmaröstning får rösta i samband med hemmaröstningen, om kommunen i fråga har antecknats som hans eller hennes hemkommun.

47 § (5.4.2002/247)

Förhandsröstningsperioden

Förhandsröstningen inleds den 11 dagen före valdagen samt avslutas utomlands den åttonde dagen och i hemlandet den femte dagen före valdagen. På finska fartyg kan förhandsröstning dock, med undantag för det andra valet vid presidentval, inledas redan den

18 dagen före valdagen.

Ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet är öppet för förhandsröstning under alla dagar under den tidsperiod som avses i 1 mom., om inte något annat av särskilda skäl bestäms genom beslut av kommunstyrelsen.

Vid finska beskickningar och deras verksamhetsställen kan förhandsröstningsperioden enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet vara kortare än vad som anges i 1 mom.

48 § (28.6.2013/496)

Förhandsröstningstiderna

Förhandsröstning förrättas under förhandsröstningsperioden

- 1) på de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet på den tid som anges i beslut av kommunstyrelsen, och som inte får infalla vardagar före klockan 8 eller efter klockan 20, inte heller lördagar och söndagar före klockan 9 eller efter klockan 18,
- 2) i finska beskickningar varje dag på de tider som bestäms av chefen för beskickningen, dock inte långfredagen, påskdagen, pingstdagen, midsommardagen eller julaftonen, inte heller juldagen eller annandag jul,
- 3) i anstalter under en eller högst två dagar på de tider som valbestyrelsen bestämmer,
- 4) ombord på finska fartyg under minst en dag på de tider som befälhavaren bestämmer,
- 5) vid hemmaröstning vid den tidpunkt mellan klockan 9 och klockan 20 som särskilt meddelas den röstande.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. 1 punkten

förrättas förhandsröstning inte på nyårsaftonen, nyårsdagen, trettondagen, påskdagen, valborgsmässoaftonen, första maj, Kristi himmelfärdsdagen, pingstdagen, midsommaraftonen eller midsommardagen, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen eller annandag jul.

En röstberättigad som inom den tid som nämns i 1 mom. har infunnit sig på förhandsröstningsstället men inte kunnat utöva sin rösträtt under denna tid har rätt att rösta även efter nämnda tids utgång.

48 a § (5.4.2002/247)

Förhandsröstningsutrymme

Den kommunala centralvalnämnden skall se till att alla de ställen som genom beslut av kommunstyrelsen har utsetts till allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet, har ett för förhandsröstningen lämpligt förhandsröstningsutrymme med nödvändig utrustning.

Förhandsröstningsutrymmet skall ha tillräckligt med utrymme också för de röstande som inväntar sin tur att rösta.

49 §

Tillkännagivande av förhandsröstning

Den kommunala centralvalnämnden skall tillkänna de allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet som finns inom kommunen samt förhandsröstningstiderna vid dem så som kommunala tillkännagivanden delges.

Valförrättarna och valbestyrelsen skall se till att röstningstiderna och den närmare ordningen vid förhandsröstningen tillkännages genom kungörelser som anslås på förhandsröstningsstället och vid behov även på annat lämpligt sätt. (5.4.2002/247)

Justitieministeriet skall på ett tillräckligt och lämpligt sätt informera om de allmänna förhandsröstningsställena och om röstningsti-

derna vid dessa. (5.4.2002/247)

50 §

Förhandsröstningshandlingar

Vid förhandsröstning skall användas röstsedel, valkuvert, följebrev och ytterkuvert (förhandsröstningshandlingar), vilka justitieministeriet skall låta tillverka.

Som följebrev används antingen det i 21 § nämnda meddelandekortet eller en särskild följebrevsblankett. Vid hemmaröstning skall dock som följebrev användas en särskild följebrevsblankett för hemmaröstning.

51 § (8.5.2009/300)

Röstsedel

Röstsedel för val ska tryckas på vitt papper, om inte något annat följer av 3 mom. Av röstedeln ska tydligt framgå hur den viks ihop, och den ska vara sådan att bevarandet av valhemligheten tryggas.

Röstedeln ska vara av standardformatet 148 x 210 mm och på inre sidan uppta en tryckt rubrik som anger vilket val den ska användas vid, samt dessutom en cirkel som har en diameter av 90 mm och som förblir ovikt när sedeln viks ihop. Mitt i cirkeln ska tydligt utsatt finnas beteckningen N:o för antecknande av numret på den kandidat som den röstande önskar avge sin röst för. Inga andra anteckningar får finnas på röstedeln.

Om det samtidigt med ett ordinarie val förrättas något annat val, ska justitieministeriet bestämma färgen på den röstsedel som används i detta andra val.

52 §

Valstämpel

Röstedlarna stämplas med en valstämpel, som är likadan på alla förhandsröstnings och

röstningsställen. Justitieministeriet fastställer valstämpeln samt låter tillverka stämplarna och meddelar de kommunala centralvalnämnderna anvisningar om hur stämplarna skall skaffas och förvaras.

53 §

Leverans av handlingar och valstämplar

Justitieministeriet skall i god tid före förhandsröstningens början översända förhandsröstningshandlingar och blanketter för de förteckningar som skall föras över de röstande jämte behövliga anvisningar till valförrättarna vid de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet samt till de kommunala centralvalnämnderna för vidarebefordran till valbestyrelserna. Sådana handlingar och blanketter skall också sändas till utrikesministeriet för vidarebefordran till de finska beskickningar och till befälhavarna på de finska fartyg som utgör förhandsröstningsställen.

Den kommunala centralvalnämnden skall sända valstämplar till valförrättarna vid de allmänna förhandsröstningsställen i landet som finns i kommunen samt till valbestyrelserna. Centralvalnämnden i Helsingfors stad skall dessutom sända valstämplar till utrikesministeriet för vidarebefordran till beskickningarna och befälhavarna på fartygen.

Befälhavaren på ett fartyg skall hos utrikesministeriet eller hos en finsk beskickning rekvidrera förhandsröstningshandlingar, och blanketter för de förteckningar som skall föras över de röstande och en valstämpel.

54 §

Person som skall närvara vid hemmaröstning

Vid hemmaröstning skall valförrättaren se till att vid hemmaröstningen utöver valförrättaren är närvarande en av den röstande utsedd eller godkänd person som har fyllt 18 år och som inte sköter detta uppdrag i egenskap av valmyndighet. En person som är uppställd

vid valet i fråga kan inte sköta detta uppdrag.

55 § (21.5.2010/431)

Förberedande åtgärder för hemmaröstning

Den som har rätt till hemmaröstning ska senast den 12 dagen före valdagen före klockan 16 skriftligt eller per telefon till centralvalnämnden i sin hemkommun anmäla sin önskan att förhandsrösta hemma. Anmälan kan på den röstandes vägnar göras av någon som han eller hon har utsett. Skriftlig anmälan, som ska undertecknas, kan göras på en blankett som utarbetats för ändamålet.

I anmälan ska uppges

- 1) den röstandes fullständiga namn, personbeteckning, adress, hemkommun och telefonnummer samt, om anmälan görs av någon som den röstande utsett, även dennes namn och kontaktinformation,
- 2) att den röstandes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället och att han eller hon därför önskar förhandsrösta hemma,
- 3) huruvida den röstande själv kan sköta om att en person som avses i 54 § är närvarande vid hemmaröstningen, samt
- 4) den i 46 § 3 mom. avsedda närstående-vårdarens fullständiga namn, personbeteckning och telefonnummer samt giltighetstiden för avtalet om närståendevård, om också närståendevårdaren vill rösta i samband med hemmaröstningen.

Valmyndigheten ska om möjligt vid behov avhjälpa brister i anmälan och försäkra sig om att anmälan gjorts av den röstande som nämns i den eller av någon som denne har utsett.

Ordföranden för den kommunala central-

valnämnden ska se till att den röstande utan dröjsmål skriftligen eller per telefon underrättas om den tidpunkt då valförrättaren besöker honom eller henne. Tidpunkten ska anges med åtminstone två timmars noggrannhet. Samtidigt ska valmyndighetens telefonnummer meddelas för eventuell kontakt. Är valförrättaren förhindrad att infinna sig vid den meddelade tidpunkten, ska den röstande utan dröjsmål underrättas om detta och om tidpunkten för det nya besöket.

Om en brist i anmälan, som inverkar på röstningsförrättningen, inte har kunnat avhjälpas eller om anmälan till den kommunala centralvalnämnden har gjorts efter föreskriven tid eller om hemmaröstning inte alls kan förrättas på grund av avbrott i kommunikationerna eller något annat oöverstigligt hinder, ska den röstande så som bestäms i 4 mom. underrättas om att ingen hemmaröstning förrättas.

56 §

Ordningen på förhandsröstningsställena

På ett förhandsröstningsställe eller i dess omedelbara närhet får inte under röstningstiden hållas tal, uppsättas anslag eller utdelas tryckta eller skrivna utprop, och de röstandes valfrihet får inte heller på något annat sätt utsättas för påverkan eller försök därtill. (5.4.2002/247)

Röstningen på förhandsröstningsstället skall ordnas så att valhemligheten bevaras. De närvarande skall iaktta de föreskrifter som valförrättaren eller valbestyrelsen meddelar för upprätthållandet av ordningen och för tryggheten av en störningsfri röstning.

Kan den röstandes valfrihet eller en störningsfri röstning inte tryggas vid hemmaröstning, skall valförrättaren avbryta röstningsförrättningen. I den förteckning som förs över hemmaröstningar skall göras en anteckning om avbrottet och, om röstningsförrättningen inte kan fortsättas, även om att den avslutas.

57 §

Inledande av förhandsröstning på förhandsröstningsställena

En röstberättigad som önskar rösta på förhand skall anmäla sig hos valförrättaren eller valbestyrelsen på förhandsröstningsstället. I en anstalt skall förhandsröstning vid behov ordnas även på olika avdelningar och i olika patientrum.

Den röstande är skyldig att för valförrättaren eller valbestyrelsen styrka sin identitet. Därefter ges den röstande röstsedel, valkuvert och ytterkuvert samt vid behov följebrevsblankett.

Den röstande ska ges tillfälle att ta del av sammanställningen av kandidatlistorna för valet i fråga inom sin valkrets, sitt välfärdsområde eller sin kommun, av sammanställningen av kandidatlistorna för Europaparlamentsvalet, av kandidatförteckningen för presidentvalet eller av det riksomfattande kandidatregistret eller av en utskrift ur det. (29.6.2021/649)

58 § (20.5.2016/361)

Röstningen vid förhandsröstning

Den röstande får vid riksdagsval, välfärdsområdesval och kommunalval rösta på en kandidat som är upptagen i sammanställningen av kandidatlistorna inom den valkrets, det välfärdsområde eller den kommun där den röstande antecknats som röstberättigad vid valet i fråga, vid Europaparlamentsval på en kandidat i sammanställningen av kandidatlistorna och vid presidentval på en kandidat i kandidatförteckningen för presidentvalet. (29.6.2021/649)

Den röstande ska på röstsedeln anteckna numret på den kandidat för vilken han eller hon avger sin röst, så tydligt att tvivelsmål inte kan uppstå om vilken kandidat som avses. Anteckningen ska göras i valbåset eller annars så att valhemligheten bevaras.

På den röstandes begäran ska valförrättaren eller en medlem av valbestyrelsen bistå vid röstningen. Den vars förmåga att göra röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får vid röstningen assisteras av ett biträde som han eller hon själv utsett. En kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara biträde. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap. Biträdet är skyldigt att samvetsgrant följa den röstandes anvisningar samt hemlighålla vad han eller hon fått veta i samband med röstningen.

59 § (28.6.2013/496)

Följebrev

Följebrevet ska riktas till den kommunala centralvalnämnden i den kommun som har antecknats för den röstande i rösträttsregistret.

Följebrevet ska innehålla följande uppgifter om den röstande:

- 1) fullständigt namn,
- 2) personbeteckning, om en kvitteringsanteckning enligt 60 § 2 mom. görs i följebrevet,
- 3) personbeteckning eller födelsetid och nuvarande adress, om som följebrev används en separat följebrevsblankett eller följebrevsblanketten för hemmaröstning på vilka det inte görs kvitteringsanteckning i följebrevet.

Den röstande ska underteckna följebrevets försäkran om att den röstande personligen med bevarande av valhemligheten har fyllt i röstsedeln och lagt in denna avstämplad i valkuvertet som den röstande därefter tillslutit.

Vid hemmaröstning ska den röstande desutom underteckna försäkran i följebrevsblanketten för hemmaröstning om att den röstandes rörelse- eller funktionsförmåga är så

begränsad att den röstande inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället.

60 §

Åtgärder för att avsluta förhandsröstningen

Den röstande skall för valförrättaren eller i en anstalt, för valbestyrelsen förete röstsedeln, hopviktt för avstämpling, samt omedelbart därefter, när röstsedeln är avstämplad, i valmyndighetens åsyn innesluta den i valkuvertet. Det slutna valkuvertet, på vilket inga anteckningar får göras, och det undertecknade följebrevet skall därefter lämnas till valförrättaren eller valbestyrelsen.

När rösträttsregistret är i bruk på förhandsröstningsstället, skall valförrättaren eller valbestyrelsens ordförande

- 1) kontrollera i registret att den röstande är röstberättigad,
- 2) göra en anteckning i registret om att den röstande har utövat sin rösträtt, och
- 3) på det sätt som justitieministeriet bestämmer göra en anteckning i följebrevet om att den anteckning som avses i 2 punkten har gjorts i registret (kvitteringsanteckning i följebrevet), varvid, om röstningen har förrättats i en anstalt, anstaltens namn inte får framgå av kvitteringsanteckningen i följebrevet.

När rösträttsregistret inte är i bruk på ett förhandsröstningsställe, skall en förteckning föras över de röstande.

61 § (5.4.2002/247)

Valmyndighetens åtgärder för att avsluta förhandsröstningen

En valförrättare eller valbestyrelsens ordförande skall underteckna följebrevets intyg om att röstningen har försiggått på det sätt

som bestäms i lag och, om kvitteringsanteckning inte görs i följebrevet, skall där också antecknas datum och förhandsröstningsställets namn eller, om förhandsröstning har förrättats i en anstalt eller i form av hemmaröstning, namnet på den kommun där röstningen förrättats. Vid hemmaröstning skall valförrättaren dessutom se till att den person som avses i 54 § och som är närvarande vid hemmaröstningen tecknar sitt namn på följebrevet. Valkuvertet och följebrevet skall därefter inneslutas i ytterkuvertet. Valförrättaren och valbestyrelsen skall omsorgsfullt och på ett tillförlitligt sätt förvara de ytterkuvert de har i sin besittning.

62 §

Insändande av ytterkuverten till den kommunala centralvalnämnden

En valförrättare vid ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet och valbestyrelsen skall utan dröjsmål se till att de ytterkuvert som är riktade till centralvalnämnden i den egna kommunen tillställs centralvalnämnden på det sätt som den har anvisat samt att de ytterkuvert som är riktade till centralvalnämnder i andra kommuner sänds till dessa per post eller på något annat tillförlitligt sätt. Valförrättaren och valbestyrelsen skall ta en kvittering på att ytterkuverten tagits emot av den till vilken kuverten överlämnas. (5.4.2002/247)

Valförrättaren på ett finskt fartyg skall utan dröjsmål sända ytterkuverten till utrikesministeriet eller en finsk beskickning i det land, där fartyget ligger i hamn eller dit det först anländer. Valförrättaren vid den finska beskickningen eller, om beskickningen inte är förhandsröstningsställe, chefen för beskickningen skall se till att ytterkuvert som lämnats där eller skickats dit sänds till utrikesministeriet på det sätt som ministeriet bestämmer. Utrikesministeriet skall se till att ytterkuverten utan dröjsmål sänds till den kommunala centralvalnämnden i fråga med iakttagande i tillämpliga delar av 1 mom.

63 §

Granskning av förhandsröstningshandlingarna

De förhandsröstningshandlingar som inkommit till den kommunala centralvalnämnden granskas, utan att valkuverten öppnas, vid sammanträden som skall hållas så att de förhandsröstningshandlingar som inkommit före klockan 19 fredagen före valdagen hinner behandlas vid sammanträdena. Ytterkuvert som inkommit efter utgången av tidsfristen öppnas inte och lämnas obeaktade.

Röstningen skall lämnas obeaktad, om

- 1) den som röstat på förhand inte har införts i rösträttsregistret,
- 2) valkuvertet är försett med en obehörig anteckning om den röstande eller om en kandidat eller något annat obehörigt, (5.4.2002/247)
- 3) följbrevet är så bristfälligt eller otydligt att det inte med säkerhet går att få visshet om att röstningen har försiggått på det sätt som bestäms i lag eller fastställas vem den röstande är, eller
- 4) ett följbrev för hemmaröstning saknar namnteckning av den person som nämns i 54 §.

Anteckning om att röstningen har lämnats obeaktad skall göras i protokollet för sammanträdet, till vilket skall fogas ett sådant valkuvert jämte följbrev och ytterkuvert som har lämnats obeaktat.

Kan ett följbrev som inte innehåller kvitteringsanteckning i följbrevet och ett därtill fogat valkuvert godkännas, antecknas i rösträttsregistret att den i följbrevet nämnda personen har utövat sin rösträtt. Om godkännandet sker senare än den fjärde dagen före valdagen klockan 19, skall anteckning om att den i följbrevet nämnda personen har utövat sin

rösträtt dessutom, på det sätt som justitieministeriet bestämmer, göras i vallängden. Har den kommunala centralvalnämnden i enlighet med 71 § 3 mom. av särskilda skäl tillställts vallängder som skrivits ut ur rösträttsregistret genast efter att det vunnit laga kraft, görs anteckningen endast i vallängden.

Efter att förhandsröstningshandlingarna har granskats, skall den kommunala centralvalnämnden sortera de godkända valkuverten enligt röstningsområde samt räkna antalet valkuvert enligt röstningsområde och anteckna antalen i protokollet. De godkända valkuverten skall sorterade enligt röstningsområde och åtskiljda från följbrevet hållas öppnade i säkert förvar. (5.4.2002/247)

64 § (5.4.2002/247)

Inlämnande av valkuverten till valkrets-nämnden

Vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval ska den kommunala centralvalnämnden tillsluta valkuverten i ett hållbart omslag, sorterade enligt röstningsområde. Till försändelsen fogas uppgifter om antalet valkuvert i varje grupp som kuverten har sorterats i. Försändelsen förseglas och på omslaget antecknas valkrets-nämndens adress och avsändaren. Försändelsen ska skyndsamt sändas till valkrets-nämnden på det sätt som denna bestämmer. (29.6.2021/649)

65 §

Återställande av valstämplar

Efter avslutad förhandsröstning skall valstämplarna skickas tillbaka från förhandsröstningsställena i kommunen till den kommunala centralvalnämnden. De valstämplar som har använts av valförrättare vid förhandsröstningsställena utomlands skall skickas tillbaka till utrikesministeriet, som sänder dem till centralvalnämnden i Helsingfors stad.

66 §

Förbud mot ändringssökande i ärenden som gäller förhandsröstning

Ändring i beslut av en valmyndighet som avses i detta kapitel får inte sökas särskilt.

5 a kap**Brevröstning****66 a § (14.12.2017/939)****Rätt att brevträ**

Röstberättigade som inte har hemkommun i Finland och andra röstberättigade som bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningsperioden och på valdagen får rösta per brev från utlandet (brevröstning) på det sätt som anges i detta kapitel.

66 b § (14.12.2017/939)**Brevröstningshandlingar**

De handlingar som ska användas vid brevträ (brevröstningshandlingar) är

- 1) brevtränskuvert,
- 2) röstsedlar enligt 51 §,
- 3) valkuvert för brevträ,
- 4) följebrev för brevträ,
- 5) ytterkuvert för brevträ,
- 6) röstningsanvisningar för brevträ.

Justitieministeriet ska låta tillverka brevtränshandlingarna.

66 c § (14.12.2017/939)**Beställning av brevtränshandlingar**

För att rösta per brev ska den röstberättigade beställa brevtränshandlingar från justitieministeriets beställningstjänst. Beställningen ska göras skriftligen på en blankett enligt formulär som justitieministeriet fastställt.

Beställningen kan göras tidigast tre månader före valdagen. Den röstberättigade svarar själv för att han eller hon beställer brevtränshandlingarna i tillräckligt god tid för att det ytterkuvert för brevträ som han eller hon sänder tillbaka ska komma in till den kommunala centralvalnämnden inom den tid som anges i 66 e § 3 mom.

I beställningen ska åtminstone följande anges:

- 1) den röstberättigades namn och personbeteckning,
- 2) den röstberättigades försäkran om att han eller hon är röstberättigad vid valet i fråga och att han eller hon saknar hemkommun i Finland eller bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningsperioden och på valdagen och sålunda inte har möjlighet att rösta i Finland,
- 3) den adress i utlandet till vilken den röstberättigade vill att brevtränshandlingarna ska skickas.

Efter att ha tagit emot beställningen ska justitieministeriet utan dröjsmål skicka brevtränshandlingarna till den adress som uppgetts i beställningen.

Uppgifterna i justitieministeriets beställningstjänst om vem som beställt brevtränshandlingar är inte offentliga förrän röstningen har avslutats på valdagen. De personuppgifter som ingår i beställningstjänsten ska förstöras efter att valresultatet vunnit laga kraft.

66 d § (14.12.2017/939)

Förrättande av brevröstning

Vid presidentval kan den röstande rösta per brev tidigast den 38 dagen före valdagen och vid övriga val tidigast den 31 dagen före valdagen.

Den röstande ska själv se till att hans eller hennes valhemlighet och valfrihet bevaras vid röstning per brev.

Den röstande ska själv ta reda på den valkrets eller kommun där han eller hon är röstberättigad, uppgifterna i sammanställningen av kandidatlistor, uppgifterna i kandidatförteckningen för presidentval och uppgifterna i sammanställningen av kandidatlistorna för Europaparlamentsval.

Den röstande ska fylla i röstsedeln med iakttagande av vad som föreskrivs i 58 § 1 och 2 mom. och innesluta röstsedeln i valkuvertet för brevröstning. Därefter ska den röstande på följebrevet för brevröstning anteckna sitt fullständiga namn, sin finländska personbeteckning eller sitt fördelsdatum och sin adress, röstningsställe och datum samt egenhändigt underteckna följebrevets försäkran om att

- 1) han eller hon är röstberättigad vid valet i fråga och att han eller hon saknar hemkommun i Finland eller bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningsperioden och på valdagen och sålunda inte har möjlighet att rösta i Finland, och
- 2) han eller hon själv har fyllt i röstsedeln och inneslutit den i valkuvertet med bevarande av valhemligheten och valfriheten.
- 3) När brevröstningen förrättas ska den röstande se till att det utöver honom eller henne samtidigt finns två andra personer närvarande som vittnen för brevröstningen. Vittnena ska ha som fyllt 18 år. Den röstandes make, barn eller

förälder får inte vara vittne. Detsamma gäller den som är uppställd som kandidat vid valet, dennes make, barn, syskon eller förälder. Båda vittnena ska egenhändigt underteckna den försäkran som finns i följebrevet för brevröstning om att den röstande har röstat med bevarande av valhemligheten och så att hans eller hennes valfrihet inte har kränkts. Båda vittnena ska utöver sin underskrift i följebrevet skriva sitt namnförtydligande, sitt födelsedatum och sin adress.

66 e § (14.12.2017/939)

Postning av ytterkuvertet för brevröstning

Den röstande ska ställa följebrevet för brevröstning till centralvalnämnden i den kommun som enligt rösträttsregistret är hans eller hennes hemkommun, rösträttskommun eller folkbokföringskommun i Finland. Vid behov ska den röstande själv ta reda på vilken kommun det är.

Den röstande ska innesluta valkuvertet för brevröstning och det undertecknade följebrevet för brevröstning i ytterkuvertet för brevröstning så att adressen till den mottagare som skrivits på följebrevet syns genom kuvertets fönster.

Den röstande svarar själv på egen bekostnad för att ytterkuvertet för brevröstning sänds från utlandet till Finland till den kommunala centralvalnämnden och att kuvertet når centralvalnämnden senast den andra dagen före valdagen före klockan 19. I detta syfte ska den röstande förse ytterkuvertet med korrekt porto och vid postningen av kuvertet anlita postväsendet i bosättnings- eller vistelsesstaten. Den röstande kan, om denne så önskar, sända ytterkuvertet för brevröstning till centralvalnämnden också genom att anlita en internationell kurirtjänst.

66 f § (14.12.2017/939)

Anlitande av biträde vid brevröstning

En röstande vars förmåga att göra röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får för de åtgärder som avses i 66 c–66 e § som biträde anlita en person som han eller hon själv utsett. I en sådan röstningssituation som avses i 66 d § 4 mom. får biträdet dock inte vara en person som är uppställd som kandidat vid valet eller dennes make, barn, syskon eller förälder och inte heller någotdera av de vittnen vid brevröstning som avses i 66 d § 5 mom. I fråga om bitrådets skyldigheter gäller bestämmelserna i 58 § 3 mom. och 73 § 5 mom. Bitrådets namn och adress ska antecknas i följebrevet för brevröstning.

66 g § (14.12.2017/939)

Granskning av brevröstningshandlingarna i den kommunala centralvalnämnden

De brevröstningshandlingar som inkommit till den kommunala centralvalnämnden granskas med iakttagande av vad som föreskrivs 63 §.

Brevröstningen ska utöver de orsaker som anges i 63 § 1–3 mom. lämnas obeaktad, om

- 1) det utifrån de postnings- eller sändningsanteckningar som gjorts på ytterkuvertet för brevröstning inte med säkerhet går att få visshet om att kuvertet har postats i eller sänts från utlandet,
- 2) valkuvertet för brevröstning är öppet och man kan dra den slutsatsen att det är öppet av någon annan orsak än att valkuvertet tekniskt sett inte har fungerat, eller valkuvertet annars är sådant att det inte med säkerhet går att få visshet om att röstningen har försiggått på det sätt som föreskrivs i lag,
- 3) följebrevet för brevröstning saknar underskrifter av de vittnen vid brevröstning som avses i 66 d § 5 mom.

Efter att brevröstningshandlingarna granskats ska centralvalnämnden med bevarande av valhemligheten öppna godkända valkuvert

för brevröstning, stämpla de röstsedlar som funnits i kuverten och innesluta de stämplade röstsedlarna i sådana valkuvert som avses i 50 § 1 mom. Stämplingen och inneslutningen i nya kuvert ska vid andra än kommunalval göras innan valkuverten enligt 64 § sänds till valkrets-nämnden och vid kommunalval senast lördagen före valdagen före klockan 15.

6 kap

Röstning på valdagen

67 §

Förrättande av röstning på valdagen

Röstningen på valdagen förrättas samtidigt i varje kommun röstningsområdesvis. En röstberättigad får rösta endast inom det röstningsområde som har antecknats för honom eller henne i rösträttsregistret.

Ordnandet av röstningen inom varje röstningsområde sköts av valnämnden.

Den kommunala centralvalnämnden skall tillkännage valdagen samt röstningsområdenas röstningsställen på det sätt som kommunens tillkännagivanden meddelas för kännedom.

Bestämmelser om valdagen finns i II avdelningen.

68 §

Röstningstid

Röstningen på valdagen börjar klockan 9 och den fortgår utan avbrott till klockan 20.

Alla röstande som har anlänt före klockan 20 för att invänta sin tur har rätt att rösta. Väntrummet skall stängas klockan 20. De röstande som har anlänt skall före det underrättas om stängningen.

Röstningsutrymme (5.4.2002/247)

Den kommunala centralvalnämnden skall se till att det för röstningen på valdagen inom varje röstningsområde finns ett lämpligt röstningsutrymme med nödvändig utrustning som kommunen har upplåtit för detta ändamål. (5.4.2002/247)

Röstningsstället skall ha tillräckligt med utrymme även för de röstande som inväntar sin tur att komma in i valrummet för att rösta.

70 §**Förberedande åtgärder**

Den kommunala centralvalnämnden skall vidta alla åtgärder som krävs för förrättandet av röstningen på valdagen och i denna avsikt bland annat se till att varje valnämnd på röstningsstället till sitt förfogande har

- 1) sådana valbås för röstningen som säkert tåller bevarandet av valhemligheten,
- 2) ett nödvändigt antal röstsedlar enligt 51 §, valstämplar enligt 52 § samt blanketter för valprotokoll, som avses i 79 §,
- 3) sammanställningar av kandidatlistorna eller kandidatförteckningarna för presidentvalet, vilka anslås i valrummet och i väntrummet samt i varje valbås,
- 4) förseglingsmaterial,
- 5) vallängden, och
- 6) valurna.

Justitieministeriet skall se till att röstsedlar, blanketter för valprotokollet, förseglingsmaterial och vid behov även valurnor sänds till valnämnderna.

Vallängderna och leverans av dem

Efter avslutad förhandsröstning ska justitieministeriet se till att det ur rösträttsregistret från och med den fjärde dagen före valdagen klockan 19 skrivs ut vallängder röstningsområdesvis och att längderna sänds till de kommunala centralvalnämnderna i god tid före valdagen. Ministeriet kan bestämma att den kommunala centralvalnämnden skriver ut vallängderna för röstningsområdena i kommunen. Ministeriet kan också bestämma att uppgifterna i vallängderna sänds till centralvalnämnden i maskinläsbar form.

I vallängderna införs endast de personer som enligt de anteckningar som gjorts i rösträttsregistret inte har utövat sin rösträtt vid förhandsröstningen. Vallängderna skrivs ut röstningsområdesvis i alfabetisk ordning enligt personernas namn eller på det sätt som justitieministeriet bestämmer. Vallängderna innehåller vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval en rubrik med uppgift om valkrets och vid alla val rubriker med uppgift om kommun och röstningsområde samt för varje person hans eller hennes fullständiga namn och personbeteckning. Om det i rösträttsregistret för en person har antecknats en sådan uppgift om spärrmarkering som avses i 18 § 2 mom. 10 punkten eller 18 § 4 mom. 5 punkten, ska en anteckning om detta skrivas ut även på vallängden. (29.11.2019/1132)

Justitieministeriet kan vid behov av särskilda skäl bestämma att vallängderna ska skrivas ut ur rösträttsregistret genast efter att registret har vunnit laga kraft och att de utan dröjsmål ska sändas till den kommunala centralvalnämnden i fråga.

Den kommunala centralvalnämnden ska se till att vallängderna står till valnämndernas förfogande innan röstningen på valdagen börjar. Vallängderna är inte offentliga förrän röstningen på valdagen har avslutats. Om det

vid presidentval förrättas ett andra val, är valängderna för det första valet offentliga först sedan röstningen på valdagen i det andra valet har avslutats. De uppgifter i vallängden som gäller personer för vilka det enligt 2 mom. har skrivits ut en anteckning om spärrmarkering är dock inte offentliga.

72 §

Ordningen på röstningsställena

På ett röstningsställe eller i dess omedelbara närhet får inte under röstningstiden hållas tal, uppsättas anslag eller utdelas tryckta eller skrivna utprop, och de röstandes valfrihet får inte heller på något annat sätt utsättas för påverkan eller försök därtill.

Röstningen skall ordnas så att valhemligheten bevaras. De närvarande skall iaktta de föreskrifter som valnämnden meddelar för upprätthållandet av ordningen och för tryggheten av en störningsfri röstning.

73 § (20.5.2016/361)

Biträde

På varje röstningsställe ska finnas närvarande ett av valnämnden utsett, med behöriga kännetecken eller märken försett valbiträde, som på begäran av en röstande ska hjälpa honom eller henne att göra anteckningen på röstsedeln.

En röstande får anlita en medlem av valnämnden som biträde vid införandet av anteckningen, om det inte fördröjer röstningen. I fråga om medlemmen gäller då vad som föreskrivs om valbiträden.

Den vars förmåga att göra röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får vid införandet av anteckningen på röstsedeln assisteras av ett biträde som han eller hon själv utsett.

En kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar kan inte

vara valbiträde eller av en röstande utsett biträde. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap.

Biträdet är skyldigt att samvetsgrant följa den röstandes anvisningar samt hemlighålla vad han eller hon fått veta i samband med röstningen.

74 §

Inledande av röstningen på valdagen

När röstningen på valdagen börjar, skall valnämndens ordförande eller vice ordförande för de närvarande röstande visa att valurnan är tom samt därefter tillsluta urnan på det sätt som justitieministeriet bestämmer och öppna det omslag, där de till valnämnden översända röstsedlarna är inlagda. Sedan valurnan vid röstningens början på valdagen har tillslutits får den inte öppnas förrän rösträkningen börjar efter att röstningen har avslutats.

75 §

Anmälan till röstning

Den röstande skall på röstningsstället i sitt valområde anmäla sig för valnämnden, som skall se till att den röstande inte får rösta förrän det har konstaterats att han eller hon är röstberättigad.

Den röstande är skyldig att för valnämnden styrka sin identitet.

76 § (28.6.2013/496)

Röstning på valdagen

Den röstande får vid riksdagsval, välfärdssområdesval och kommunalval rösta på en kandidat som är upptagen i sammanställningen av kandidatlistorna inom den valkrets, det välfärdsområde eller den kommun där den röstande antecknats som röstberättigad

vid valet i fråga, vid Europaparlamentsval på en kandidat i sammanställningen av kandidatlistorna och vid presidentval på en kandidat i kandidatförteckningen för presidentvalet. (29.6.2021/649)

Den röstande ska på röstsedeln anteckna numret på den kandidat för vilken han eller hon avger sin röst, så tydligt att tvivelsmål inte kan uppstå om vilken kandidat som avses. Anteckningen ska göras i valbåset eller, om detta inte är möjligt utan att den röstande förorsakas oskäligen olägenhet, på ett annat sätt så att valhemligheten bevaras.

77 §

Åtgärder för att avsluta röstningen

En röstande som gjort sin anteckning på röstsedeln skall ge denna hopvikt för avstämpling till valnämnden. Stämpeln skall slås i mitten på framsidan av den hopvikta röstsedeln. Den röstande skall därefter lägga röstsedeln i valurnan.

Valnämnden skall anteckna i vallängden att den röstande har utövat sin rösträtt. Anteckningen skall likväl göras i rösträtsregistret när valnämnden har tillgång till det.

78 §

Avslutande av röstningen på valdagen och preliminär rösträkning

Sedan valnämndens ordförande eller vice ordförande förklarat röstningen på valdagen avslutad, skall röstsedlarna utan dröjsmål tas ut ur valurnan och räknas. Likaså räknas antalet personer som enligt anteckningarna i vallängden eller rösträtsregistret har utövat sin rösträtt på valdagen.

Sedan antalet röstsedlar har räknats, granskar valnämnden röstsedlarna. De röstsedlar som bör anses vara ogiltiga, avskiljs till en särskild grupp. De återstående röstsedlarna sorteras så att sedlarna till förmån för respek-

tive kandidat bildar en särskild grupp. Antalet röstsedlar i varje särskild grupp räknas (preliminär rösträkning).

Valnämnden skall slutföra sorteringen och räkningen av röstsedlarna utan avbrott.

Efter att den preliminära rösträkningen har utförts, insätts röstsedlarna, sorterade i enlighet med 2 mom., i ett hållbart omslag, vilket omsorgsfullt tillsluts genom försegling på det sätt som justitieministeriet bestämmer. På omslaget skall antecknas mottagarens adress enligt 81 § 1 mom., försändelsens innehåll och avsändare.

79 §

Valprotokoll

Valnämnden skall förordna någon av sina medlemmar att föra valprotokoll, i vilket antecknas

- 1) dagen och klockslagen då valförrättningen på valdagen började och förklarades avslutad,
- 2) närvarande medlemmar av valnämnden,
- 3) valbiträden och de biträden som de röstande själva har utsett,
- 4) antalet personer som har röstat,
- 5) det totala antalet inlämnade röstsedlar samt antalet röstsedlar i envar av de grupper, i vilka röstsedlarna har sorterats enligt 78 § 2 mom.
- 6) dagen och klockslaget då röstsedlarna lades in i omslag, (2.4.2004/218)
- 7) de valombud för partier, valmansföreningar och gemensamma listor eller av valombuden befullmäktigade personer som var närvarande när röstsedlarna sorterades och räknades samt andra personer med rätt att närvara som varit

närvarande, (2.4.2004/218)

- 8) i små röstningsområden där de uppgifter som nämns i 5 punkten inte antecknas, uppgifter om det förfarande enligt 82 § som iakttas för att trygga valhemligheten. (2.4.2004/218)

I protokollet antecknas även de medlemmar av den kommunala centralvalnämnden som inlämnat valkuvert till röstningsstället i enlighet med vad som bestäms i 82 §, samt antalet röstsedlar som de medfört och lagt i valurnan. (2.4.2004/218)

Till protokollet skall fogas de till valnämnden inlämnade fullmakterna för sådana av valombuden befullmäktigade personer som avses i 1 mom. 7 punkten.

Till sist skall protokollet läsas upp, justeras och undertecknas av ordföranden eller vice ordföranden och minst en annan medlem av valnämnden, varefter det jämte bilagor läggs in i ett omslag, som tillsluts och förses med mottagarens adress enligt 81 § 1 mom. eller 82 § 2 mom., försändelsens innehåll samt avsändare.

80 §

Tillkännagivande av resultatet av den preliminära rösträkningen

Valkretsningarna och de kommunala centralvalnämnderna och valnämnderna tillkännager resultatet av den preliminära rösträkningen på det sätt som justitieministeriet bestämmer.

81 §

Ingivande av röstsedlarna och valprotokollet från valnämnderna

Ordföranden eller vice ordföranden och en annan medlem av valnämnden ska utan dröjsmål tillsammans föra den försändelse som innehåller röstsedlarna och den försändelse

som innehåller valprotokollet vid välfärdssområdesval och kommunalval till den kommunala centralvalnämnden och vid andra val till valkretsningarna. (29.6.2021/649)

Valkretsningarna och den kommunala centralvalnämnden kan också bestämma att försändelserna får levereras på något annat sätt.

82 § (5.4.2002/247)

Tryggande av valhemligheten i små röstningsområden

Om det i ett röstningsområde finns färre än 50 enligt 63 § godkända valkuvert eller om det finns grundad anledning att anta att färre än 50 personer kommer att rösta i röstningsområdet på valdagen, skall den kommunala centralvalnämnden bestämma att röstningsområdets förhandsröster och de röster som avgetts på valdagen i röstningsområdet skall räknas samtidigt. Valnämnden för röstningsområdet företar inte då någon preliminär räkning av rösterna på valdagen, utan tilltäller centralvalnämnden röstsedlarna för preliminär räkning.

Om det finns grundad anledning att anta att sammanlagt färre än 50 personer kommer att rösta på förhand och på valdagen i ett röstningsområde eller om tryggheten av valhemligheten annars kräver det av grundad anledning, ska den kommunala centralvalnämnden i god tid före valdagen bestämma och, vid andra val än kommunalval, till valkretsningarna meddela att förhandsrösterna och rösterna på valdagen i ett sådant röstningsområde räknas samtidigt som förhandsrösterna och rösterna på valdagen i ett annat eller några andra röstningsområden. Valnämnderna i dessa röstningsområden företar då inte någon preliminär räkning av rösterna på valdagen, utan sänder röstsedlarna till centralvalnämnden för preliminär räkning. (8.5.2015/563)

Valnämnden för det röstningsområde som avses i 1 mom. och valnämnderna för de rös-

tningsområden som avses i 2 mom. skall, sedan röstsedlarna med bevarande av valhemligheten har tagits ut ur valurnorna och deras antal har räknats, innesluta röstsedlarna i ett hållbart omslag på det sätt som justitieministeriet bestämmer. På omslaget antecknas den kommunala centralvalnämndens adress, försändelsens innehåll och avsändare. Försändelsen tillställs utan dröjsmål den kommunala centralvalnämnden. (2.4.2004/218)

Den kommunala centralvalnämnden ska öppna valkuverten från det röstningsområde som avses i 1 mom. och de röstningsområden som avses i 2 mom. samt sammanföra röstsedlarna i dem med de röstsedlar som avgetts i röstningsområdena på valdagen och dessutom med röstsedlarna från de röstningsområden som avses i 2 mom. Centralvalnämnden ska preliminärt räkna dessa röstsedlar med tillämpning av vad som föreskrivs i 78 §. Vid andra val än kommunalval ska centralvalnämnden därefter med tillämpning av 64 § 1 mom. sända valkrets-nämnden röstsedlarna, protokollet från centralvalnämndens sammanträde samt valnämndernas valprotokoll. (8.5.2015/563)

Förhandsrösterna och rösterna på valdagen i ett röstningsområde som avses i 1 mom. kan alternativt, om den kommunala centralvalnämnden så beslutar, med avvikelse från vad som föreskrivs ovan i denna paragraf, räknas samtidigt så att den kommunala centralvalnämndens ordförande eller vice ordförande och en annan medlem på valdagen innan valförrättningen avslutas för de godkända valkuverten med förhandsröster till röstningsstället i röstningsområdet i fråga och i närvaro av valnämnden öppnar dem och med bevarande av valhemligheten lägger röstsedlarna i valurnan. (2.4.2004/218)

83 §

Förbud att söka ändring i valmyndigheters beslut

Ändring i beslut av en valmyndighet som

avses i detta kapitel får inte sökas särskilt.

7 kap

Uträkning och fastställande av valresultatet

84 § (29.6.2021/649)

Myndigheter med ansvar för resultaträkningen

Räkningen av de röstsedlar som getts in vid förhandsröstningen och brevröstningen samt kontrollräkningen av de röstsedlar som getts in vid röstningen på valdagen sköts

-----
2) vid välfärdsområdesval och kommunalval av den kommunala centralvalnämnden vid dess sammanträde.

85 §

Ogiltiga röstsedlar

En röstsedel är ogiltig om

- 1) valkuvertet innehåller flera röstsedlar eller också något annat än en röstsedel,
- 2) valkuvertet är försett med en obehörig anteckning om den röstande eller om en kandidat eller något annat obehörigt, (5.4.2002/247)
- 3) som röstsedel har använts något annat än en röstsedel som justitieministeriet låtit trycka,
- 4) röstsedeln är ostämplad,
- 5) kandidatens nummer har antecknats så att det inte tydligt framgår vilken kandidat som avses,

- 6) på röstsedeln har skrivits den röstandes namn eller ett särskilt kännetecken på denne eller om någon annan obehörig anteckning har gjorts på den eller om
- 7) med röstsedeln vid riksdagsval har avgetts en röst för en kandidat som är uppställd som kandidat i två eller flera valkretsar.

Såsom obehörig betraktas inte en sådan anteckning på röstsedeln som endast förtydligar på vilken kandidat den röstande har avsett att rösta.

86 § (29.6.2021/649)

Räkning av förhandsröster och brevröster

Räkningen av de röstsedlar i valkuvert vilka getts in vid förhandsröstning och brevröstning får inledas på valdagen tidigast klockan 10. Varje nämnd som räknar röster ska effektivt se till att inga uppgifter om räkningen förmedlas utanför rösträkningslokalen innan vallokalerna stängts.

Vid räkningen avskiljs de röstsedlar som är ogiltiga till en särskild grupp. Övriga röstsedlar sorteras så att de som gäller en viss kandidat bildar en särskild grupp. Antalet röstsedlar i varje grupp ska räknas.

Det sammantagna resultatet av förhandsröstningen och brevröstningen räknas separat ut för vart och ett av kommunens röstningsområden, med undantag för sådana fall som avses i 82 §.

Information om resultatet av räkningen av förhandsröster och brevröster ges efter det att vallokalerna stängts på det sätt som justitieministeriet bestämmer.

87 § (28.6.2013/496)

Kontrollräkning av röster

Måndagen efter valdagen senast klockan 12

ska granskningen av de vid röstningen på valdagen ingivna röstsedlarna samt valnämndernas uträkningar och de kommunala centralvalnämndernas uträkningar enligt 82 § 4 mom. påbörjas. Vid kontrollräkningen ska det beslutas vilka röstsedlar som räknas kandidaterna till godo och vilka som lämnas obeaktade såsom ogiltiga.

De godkända röster som har avgetts för respektive kandidat vid förhandsröstningen och röstningen på valdagen ska räknas samman.

88 §

Sammanräkning av kandidaternas röstetal

Kandidaternas röstetal räknas samman så att röstetalen för kandidater för partier som tillhör samma valförbund kommer valförbundet till godo, så att röstetalen för kandidater för ett parti som inte tillhör något valförbund kommer partiet till godo och så att röstetalen för kandidater för valmansföreningar som hör till en gemensam lista kommer den gemensamma listan till godo.

Framgår det att en kandidat inte är valbar eller har avlidit eller vid Europaparlamentsval har uppställts som kandidat vid samma val också i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen, kommer de röster som avgetts för en sådan kandidat dock det valförbund, det parti eller den gemensamma lista till godo, vartill kandidaten hör.

89 §

Uträkning av valresultatet

Den inbördes ordning i vilken kandidaterna för ett parti som inte hör till något valförbund och kandidaterna för varje gemensam lista ställs inom partiet eller på den gemensamma listan bestäms enligt deras personliga röstetal. I denna ordning tilldelas kandidaterna jämförelsetal så att den första kandidaten från varje parti eller på respektive gemensam lista som jämförelsetal erhåller partiets eller den ge-

mensamma listans hela antal röster, den andra kandidaten hälften därav, den tredje en tredjedel, den fjärde en fjärdedel, och så vidare.

Den inbördes ordningsföljden mellan kandidaterna för partier som har bildat valförbund bestäms oberoende av parti i enlighet med kandidaternas personliga röstetal. I denna ordning tilldelas kandidaterna jämförelsetal så att den första kandidaten som jämförelsetal erhåller hela antalet röster som avgetts till förmån för valförbundet, den andra kandidaten hälften därav, den tredje en tredjedel, den fjärde en fjärdedel, och så vidare.

Jämförelsetal för en kandidat för en valmansförening som inte hör till någon gemensam lista är kandidatens röstetal.

90 §

Lottning

Är flera röstetal eller jämförelsetal lika stora, avgörs deras inbördes ordningsföljd genom lottning.

91 § (8.5.2015/563)

Bestämmande av valresultatet vid riksdagsval och kommunalval

För bestämmande av valresultatet vid riksdagsval och kommunalval skrivs alla kandidaters namn i den ordning som deras jämförelsetal anger, och invid varje kandidats namn antecknas kandidatens jämförelsetal. Av kandidaterna i denna namnserie väljs så många kandidater, räknade från seriens början, som i valkretsen skall väljas till riksdagsledamöter eller i kommunen till fullmäktigeledamöter.

92 §

Ersättare för riksdagsledamöter

-----

93 § (29.6.2021/649)

Ersättare i fullmäktige

-----

94 § (28.6.2013/496)

Fastställande och offentliggörande samt tillkännagivande av resultatet vid riksdagsval

-----

95 § (28.6.2013/496)

Fastställande och offentliggörande samt tillkännagivande av resultatet vid kommunalval (8.5.2015/563)

Den kommunala centralvalnämnden fastställer valresultatet vid ett sammanträde som hålls den tredje dagen efter valdagen och som börjar senast klockan 18.

Den kommunala centralvalnämnden ska utan dröjsmål

- 1) offentliggöra valresultatet genom att anslå protokollet med valresultatet jämte besvärsanvisning på kommunens anslagstavla för offentliga kungörelser för en tid av sju dagar,
- 2) lämna fullmäktige en förteckning över dem som blivit valda till fullmäktige och deras ersättare och tillkännage förteckningen på det sätt som kommunala tillkännagivanden meddelas för kännedom i kommunen, samt
- 3) underrätta justitieministeriet om valresultatet på det sätt som ministeriet bestämmer.

96 § (29.6.2021/649)

Bestämmelser om presidentval, välfärdsområdesval och Europaparlamentsval

Bestämmelser om uträknande av kandidaternas röstetal vid presidentval, välfärdsområdesval och Europaparlamentsval, om sättet att räkna ut, bestämma, fastställa och offentliggöra resultatet av dessa val och om tillkännagivande av resultatet finns i II avdelningen.

97 §

Ersättare för ledamot av Europaparlamentet

---

98 §

Antecknande av valresultat i protokoll

När valresultatet har fastställts, skall i ett protokoll som förs av den myndighet som fastställer resultatet nämnas vilka som blivit valda och vilka som, om riksdagsmandat blir lediga, i egenskap av ersättare träder i stället för de valda eller vilka som har valts till ersättare i fullmäktige.

De valda skall antecknas i protokollet med angivande av namn och titel, yrke eller syssla och, med undantag för kommunalval, hemkommun samt jämförelsetal och röstetal. (8.5.2015/563)

99 § (22.12.2009/1404)

Förvaring av handlingar och tillbehör

Om räkningen eller behandlingen av röstsedlarna avbryts, ska alla röstsedlar och uträkningar förvaras så att ingen utomstående kommer åt dem.

Efter det att valresultatet har fastställts ska röstsedlarna och ett exemplar av sammanställningen av kandidatlistorna eller av kandidatförteckningen för presidentvalet läggas in i ett omslag som förseglas på det sätt som justitieministeriet bestämmer. De ska förvaras tills närmast följande motsvarande val har förrättats. Uträkningarna ska förvaras som bilaga till protokollet. Valkrets nämnden ska överlämna

de handlingar och valtillbehör som den har i sin besittning till regionförvaltningsverket för förvaring.

8 kap

Ändringssökande

100 §

Föremål för besvär

Ändring i ett beslut genom vilket valresultatet har fastställts får sökas genom besvär enligt vad som bestäms i detta kapitel.

---

101 §

Besvärsrätt och besvärsgrunder

Besvär får anföras av var och en vars rätt eller fördel beslutet kränker. Besvär får på den grunden att beslutet strider mot lag anföras av den som varit uppställd som kandidat vid valet och av varje parti och gemensam lista som ingett en kandidatansökan.

Dessutom får beslutet på den grunden att valet har skett i oriktig ordning och att detta har kunnat inverka på valresultatet överklagas av

---

2) välfärdsområdesmedlemmarna vid välfärdsområdesval och kommunmedlemmarna vid kommunalval. (29.6.2021/649)

102 § (8.5.2009/300)

Anförande och behandling av besvär

Besvär anføres hos den behöriga förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från det att valre-

sultatet har offentliggjorts.

På besvär förfarandet och behandlingen av besvär tillämpas i övrigt lagen om rättegång i förvaltningsärenden. (29.11.2019/1132)

Besvär ska behandlas i brådskande ordning.

103 § (29.6.2021/649)

Besvärsmyndighetens beslut

Om ett beslut eller en åtgärd av valmyndigheten har varit lagstridigt och lagstridigheten uppenbart har kunnat inverka på valresultatet, ska nyval utlysas i valkretsen, välfärdsområdet eller kommunen i fråga eller vid Europaparlamentsval i hela landet, om inte valresultatet kan rättas.

Om valkretsnsämnden, välfärdsområdesvalnämnden eller den kommunala centralvalnämnden har förfarit lagstridigt vid uträkningen eller fastställandet av valresultatet och om lagstridigheten har inverkat på valresultatet, ska valresultatet rättas.

104 § (8.5.2009/300)

Delgivning av beslut

Vid välfärdsområdesval ska förvaltningsdomstolens beslut delges ändringssökanden, välfärdsområdesstyrelsen och välfärdsområdesvalnämnden, partiernas och de gemensamma listornas valombud och, om det genom beslutet har bestämts att valresultatet ska rättas eller nyval utlysas, justitieministeriet. Välfärdsområdesvalnämnden ska utan dröjsmål tillkännage förvaltningsdomstolens beslut genom att hålla beslutet tillgängligt för en tid av sju dagar på det sätt som välfärdsområdets tillkännagivanden görs kända. (29.6.2021/649)

---

105 § (8.5.2009/300)

Fortsatta besvär

Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Om det i beslutet har bestämts att valresultatet ska rättas eller nyval utlysas, har de besvär rätt som nämns i 101 § samt vid välfärdsområdesval även välfärdsområdesstyrelsen och vid kommunalval även kommunstyrelsen. De som inte har delgetts beslutet särskilt anses ha fått kännedom om beslutet när beslutet första gången kungjordes i en sändning från en inrättning som bedriver rundradioverksamhet eller när man började hålla beslutet tillgängligt på det sätt som avses i 104 §. (29.6.2021/649)

På delgivning och kungörande av högsta förvaltningsdomstolens beslut tillämpas vad som i 104 § bestäms om förvaltningsdomstolens beslut.

106 §

Nyval på grund av besvär

Om nyval utlyses med anledning av besvär, är valdagen för nyalet

---

2) vid välfärdsområdesval den söndag som välfärdsområdesvalnämnden bestämmer och vid kommunalval den söndag som den kommunala centralvalnämnden bestämmer sedan högst 90 dagar har förflutit från det att besvärsmyndighetens beslut har vunnit laga kraft.

(29.6.2021/649)

Förrättandet av nyval sköts av samma valmyndigheter som vid det upphävda valet. Om välfärdsområdesvalnämndens eller den

kommunala centralvalnämndens mandatperiod likväl redan har löpt ut, sköts förrättandet av val av den nämnd som kommit i stället. (29.6.2021/649)

Vid nyval iakttas samma indelning i röstningsområden och används samma lagakraftvunna rösträttsregister och samma sammanställning av kandidatlistorna som vid det upphävda valet, om inte något annat bestäms i besvärmyndighetens beslut. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska se till att ett nytt meddelandekort sänds till dem som införts i rösträttsregistret. Förhandsröstning förrättas endast i den valkrets, det välfärdsområde eller den kommun som det utlysta nyalet gäller. Vid förrättandet av nyval tillämpas i övrigt vad som föreskrivs om ordinarie val. (29.6.2021/649)

Riksdagsledamöter eller fullmäktigeledamöter som blivit valda vid de upphävda valen kvarstår i sina uppdrag till dess resultatet av nyalet har fastställts.

Resultatet av nyval vid riksdagsval ska genast meddelas riksdagen, resultatet av nyval vid välfärdsområdesval välfärdsområdesfullmäktige i fråga och resultatet av nyval vid kommunalval fullmäktige i kommunen i fråga. (29.6.2021/649)

II AVDELNINGEN

BESTÄMMELSER OM RESPEKTIVE VAL

9 kap

Riksdagsval

---

10 kap

Presidentval

---

10 a kap (29.6.2021/649)

Välfärdsområdesval

Tidpunkten för välfärdsområdesval (29.6.2021/649)

143 a § (29.6.2021/649)

Valdag vid välfärdsområdesval

Valdagen vid välfärdsområdesval är den tredje söndagen i april.

Välfärdsområdesval förrättas i samband med kommunalval.

Kandidatuppställning vid välfärdsområdesval (29.6.2021/649)

143 b § (29.6.2021/649)

Kungörande av antalet fullmäktigeledamöter som ska väljas vid välfärdsområdesval

Välfärdsområdesvalnämnden ska kungöra hur många fullmäktigeledamöter som ska väljas i välfärdsområdet. Kungörelsen ska utan dröjsmål offentliggöras på det sätt som välfärdsområdets tillkännagivanden görs kända. Kungörelsen kan utfärdas i samband med den kungörelse som avses i 34 § 2 mom.

143 c § (29.6.2021/649)

Rätt att ställa upp kandidater vid välfärdsområdesval

Vid välfärdsområdesval får kandidater ställas upp av

- 1) partier,
- 2) röstberättigade som har bildat en valmansförening.

När kandidater ställs upp har två eller flera partier rätt att sluta sig samman till ett valförbund genom att komma överens om det sinsemellan. Två eller flera valmansföreningar har på motsvarande sätt rätt att bilda en gemensam lista.

Ett parti, ett valförbund eller en gemensam lista har rätt att i ett välfärdsområde ställa upp ett antal kandidater som är högst så stort som antalet fullmäktigeledamöter som ska utses vid valet multiplicerat med 1,25.

En och samma person får vid samma val ställas upp som kandidat för endast ett parti eller en valmansförening.

143 d § (29.6.2021/649)

Partiernas kandidatuppställning vid välfärdsområdesval

Ett partis kandidater ställs upp av en förening som företräder partiets personmedlemmar i välfärdsområdet och som av partiet anmälts till välfärdsområdesvalnämnden.

143 e § (29.6.2021/649)

Bildande av valmansföreningar för välfärdsområdesval

För att bilda en valmansförening som ställer upp en kandidat vid välfärdsområdesval krävs minst 50 röstberättigade personer som har hemkommun i välfärdsområdet.

En valmansförening bildas genom att det upprättas en daterad och undertecknad stiftelseurkund, som ska innehålla följande uppgifter:

- 1) omnämnande av vilket välfärdsområdesval det är fråga om,

- 2) kandidatens namn och titel, yrke eller syssla som anges med högst två uttryck, samt hemkommun,
- 3) namn, födelseid och adress för varje medlem i valmansföreningen,
- 4) en av varje medlem i valmansföreningen undertecknad försäkran om att han eller hon vid det aktuella valet är röstberättigad i välfärdsområdet i fråga,
- 5) valmansföreningens valombuds och valombudets ersättares namn och kontaktinformation.

En röstberättigad får vara medlem av endast en valmansförening. Om en röstberättigad blivit medlem av två eller flera valmansföreningar, ska välfärdsområdesvalnämnden stryka den röstberättigades namn från samtliga stiftelseurkunder.

Kandidatansökan vid välfärdsområdesval (29.6.2021/649)

143 f § (29.6.2021/649)

Valombud vid välfärdsområdesval

Varje parti som ställer upp kandidater och varje valmansförening som ställer upp en kandidat ska ha ett valombud och för varje valombud en ersättare. Dessutom ska valmansföreningar som har bildat en gemensam lista bemyndiga något av valombuden för valmansföreningarna att vara den gemensamma listans valombud och ett annat ombud att vara dennes ersättare.

Ett partis eller en gemensam listas valombud får inte vara valombud för ett annat parti eller en annan gemensam lista. En valmansföreningens valombud får inte vara valombud för ett parti eller för någon annan gemensam lista än den till vilken valombudets valmansförening hör och inte heller för en annan valmansförening. Ett partis eller en valmansföreningens valombud får inte vara medlem eller ersättare i

välårsdsområdesvalnämnden.

En ansökan, ett meddelande eller en rättelse som avses i denna lag får på valombudets vägnar göras av en av valombudet skriftligen bemyndigad person. Vad som i denna lag föreskrivs om ett partis, en gemensam listas och en valmansförenings valombud tillämpas också på valombudets ersättare.

143 g § (29.6.2021/649)

Ingivning av kandidatansökningar vid välårsdsområdesval

Ett partis, en gemensam listas eller en valmansförenings valombud ska ge in kandidatansökan till välårsdsområdesvalnämnden senast den 40 dagen före valdagen före klockan 16.

143 h § (29.6.2021/649)

Partiers kandidatansökningar vid välårsdsområdesval

Till ett partis kandidatansökan ska fogas

- 1) ett förslag till partiets kandidatlista, där varje kandidats namn och titel, yrke eller syssla som anges med högst två uttryck samt hemkommun ska nämnas i den ordning i vilken kandidaterna tas upp i sammanställningen av kandidatlistorna; vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan det användas ett annat allmänt känt tilltalsnamn eller förnamnet förkortat; kandidatlistan får inte innehålla några andra anteckningar, utom då sådana behövs för att precisera kandidatens identitet,
- 2) ett av varje kandidat undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för det parti som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot uppdraget som fullmäktigeledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma välårsdsområdesval har samtyckt

till att ställa upp som kandidat för något annat parti eller för någon valmansförening,

- 3) ett meddelande från dem som har rätt att teckna partiets namn om att den förening på vars vägnar partiets valombud uppträder företräder partiets personmedlemmar i välårsdsområdet,
- 4) ett meddelande från den förening som företräder partiet med partiets valombuds och valombudets ersättares namn, personbeteckning och kontaktinformation samt fullmakt av föreningen för partiets valombud och valombudets ersättare.

Partiets valombud ska datera och underteckna kandidatansökan och i den försäkra att kandidaterna är valbara.

143 i § (29.6.2021/649)

Anmälan om valförbund vid välårsdsområdesval

Om flera partier har kommit överens om att sluta sig samman till ett valförbund, ska det göras en gemensam anmälan om detta där de partier som ingår i valförbundet räknas upp. Anmälan ska undertecknas av valombuden för alla partier i valförbundet. Valombudet för ett parti som anslutit sig till valförbundet ska lämna välårsdsområdesvalnämnden anmälan samtidigt med partiets kandidatansökan.

143 j § (29.6.2021/649)

Valmansförenings kandidatansökningar vid välårsdsområdesval

Till en valmansförenings kandidatansökan ska fogas

- 1) ett förslag till valmansförenings kandidatlista som innehåller de uppgifter om kandidaten som avses i 143 h § 1 mom. 1 punkten,

2) ett av kandidaten undertecknat och med kandidatens personbeteckning försett samtycke till att ställa upp som kandidat för den valmansförening som nominerat honom eller henne och samtycke till att ta emot uppdraget som fullmäktigeledamot samt en försäkran om att han eller hon inte vid samma välfärdsområdesval har samtyckt till att ställa upp som kandidat för någon annan valmansförening eller för något parti,

3) valmansföreningens stiftelseurkund.

Valmansföreningens valombud ska datera och underteckna kandidatansökan och i den ange sin personbeteckning och försäkra att kandidaten är valbar och att valmansföreningens medlemmar själva har undertecknat stiftelseurkunden.

143 k § (29.6.2021/649)

Anmälan om gemensam lista vid välfärdsområdesval

Om en valmansförening har kommit överens om en gemensam lista med en eller flera andra valmansföreningar, ska anmälan om den gemensamma listan och de valmansföreningar som hör till den samt om deras kandidater i den ordning i vilken kandidaterna tas upp i sammanställningen av kandidatlistorna ges in samtidigt med valmansföreningens kandidatansökan. Anmälan undertecknas av valombuden för de valmansföreningar som bildat den gemensamma listan.

I anmälan ska dessutom den gemensamma listans valombuds och valombudets ersättares namn och kontaktinformation nämnas.

I anmälan kan det föreslås att det i sammansällningen av kandidatlistorna ska tas in en beteckning för den gemensamma listan i vilken uttrycket "gemensam lista" ska ingå. Beteckningen får inte vara olämplig, inte heller till sin betydelse alltför allmän eller annars missvisande. I en beteckning får det alltid ingå ett i

föreningsregistret infört namn, om föreningen bevisligen har gett de valmansföreningar som bildat den gemensamma listan sitt tillstånd att använda det namnet. I beteckningen får dock inte namnet på ett i partiregistret infört parti ingå.

Uträkning och fastställande av valresultatet (29.6.2021/649)

143 l § (29.6.2021/649)

Fastställande av valresultatet vid välfärdsområdesval

Varje kommunal centralvalnämnd ska vid ett sammanträde som börjar senast klockan 18 den tredje dagen efter valdagen fastställa det röstetal som respektive kandidat samt parti, valförbund och gemensamma lista sammanlagt har fått i kommunen vid välfärdsområdesvalet och utan dröjsmål, på det sätt som justitieministeriet bestämmer, meddela välfärdsområdesvalnämnden de på så sätt fastställda röstetalen och det totala antalet röster samt antalet ogiltiga röster som avgetts vid valet.

Efter att ha mottagit ett meddelande enligt 1 mom. av samtliga kommunala centralvalnämnder ska välfärdsområdesvalnämnden utan dröjsmål fastställa resultatet i välfärdsområdesvalet med iakttagande av vad som i 88–91 § föreskrivs om uträkning av jämförelsetal, lottnings och bestämmande av valresultatet.

Välfärdsområdesvalnämnden ska utan dröjsmål så snart valresultatet fastställts

- 1) offentliggöra protokollet med valresultatet tillsammans med besväransvisning för en tid av sju dagar på det sätt som välfärdsområdets tillkännagivanden görs kända,
- 2) lämna välfärdsområdesfullmäktige en förteckning över dem som blivit valda till fullmäktige och deras ersättare och tillkännage förteckningen på det sätt som

välårsrådsrådets tillkännagivanden görs kända,

- 3) underrätta justitieministeriet om valresultatet på det sätt som ministeriet bestämmer.

143 m § (29.6.2021/649)

Val av ersättare i fullmäktige

Bestämmelser om val av ersättare i fullmäktige finns i 25 § i lagen om välårsrådsråden.

Om antalet ersättare under tiden för fullmäktiges mandattid blir ofullständigt, ska välårsrådsrådesvalnämnden på begäran av fullmäktiges ordförande i enlighet med 25 § i lagen om välårsrådsråden förordna nya ersättare.

Om alla ersättningsplatser inte kan besättas med stöd av vad som föreskrivs i denna paragraf, förblir antalet ersättare i fullmäktige ofullständigt.

11 kap

Kommunalval (8.5.2015/563)

12 kap

Europaparlamentsval

III AVDELNINGEN

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

13 kap

Kompletterande bestämmelser

183 §

Förbud att överklaga ett partis beslut

Bestämmelserna i föreningslagen angående ogiltighet och klander av en förenings beslut tillämpas inte på sådana beslut som partierna eller deras krets-, bas- eller övriga organisationer fattat i fråga om uppställande av kandidater vid val och förfaranden i anslutning till detta eller i fråga om kandidatansökningar.

184 § (28.6.2013/496)

Närvarorätt för valombud och valobservatörer

Valombuden för partierna och de gemensamma listorna och valombuden för valmansföreningarna utanför de gemensamma listorna eller personer som dessa valombud skriftligen bemyndigat särskilt för varje valmyndighet har rätt att vara närvarande vid de sammanträden som valkretsvalnämnden, välårsrådsrådesvalnämnden, den kommunala centralvalnämnden och valnämnden håller för att bestämma kandidaternas nummer, ordna eller räkna röstsedlarna eller bestämma valresultatet. (29.6.2021/649)

En finländsk eller utländsk valobservatör kan befullmäktigas av justitieministeriet när det

gäller hela landet och av den kommunala centralvalnämnden när det gäller kommunens område. Valobservatören har rätt att vara närvarande när de valmyndigheter som avses i denna lag utför sina uppgifter.

185 § (29.6.2021/649)

En valmyndighets straffrättsliga ansvar

På en medlem av valkretsnsämnden, välfärdsområdesvalnämnden, den kommunala centralvalnämnden, valnämnden eller valbestyrelsen, på valförrättare samt på andra personer tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när dessa är verksamma som valmyndigheter enligt denna lag.

186 §

Valbrott

Om straff för valbrott, röstköp, röstningsfusk och förvanskande av valresultat bestäms i 14 kap. 1–4 § strafflagen.

187 § (28.6.2013/496)

Utlämnande av utdrag eller kopia

Om ett utdrag ur eller en kopia av en handling som avses i denna lag utlämnas till någon annan än den som handlingen avser eller till en myndighet som sköter uppgifter som avses i eller följer av denna lag, ska personbeteckningen utelämnas. Särskilda bestämmelser gäller för massutlämnande av uppgifter.

188 §

Kostnadsfördelningen mellan valmyndigheterna (5.4.2002/247)

Justitieministeriet svarar för

- 1) kostnaderna för rösträtsregistret, det riksomfattande kandidatregistret och registret över röstningsställena samt för justitieministeriets andra datasystem

och rösträkningsprogram som används vid val,

- 2) kostnaderna för att tillverka och sända meddelandekort till de röstberättigade,
- 3) kostnaderna för tillverkning av röstsedlar, vallängder och andra valhandlingar samt valstämplar, förseglingshjälpmedel och valurnor och kostnaderna för att sända dem till de kommunala centralvalnämnderna samt dessutom kostnaderna för att sända brevröstningshandlingar till de röstberättigade, (14.12.2017/939)
- 4) kostnaderna för postning av de i 62 § nämnda ytterkuvert som används vid förhandsröstning,
- 5) kostnaderna för att ordna förhandsröstning utomlands,
- 6) valkretsnsämndernas utgifter.

(5.4.2002/247)

Välfärdsområdet svarar för kostnaderna för välfärdsområdesvalnämndens verksamhet. (29.6.2021/649)

Varje kommun svarar för kostnaderna för den kommunala centralvalnämnden, valnämnderna, valbestyrelserna, valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena och vid hemmaröstning samt för andra än i 1 mom. avsedda kostnader som föranleds av att val förrättas. Vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval betalar justitieministeriet som engångsersättning till kommunen ett belopp som ministeriet fastställer för varje kommuninvånare som har rösträtt i valet. Vid välfärdsområdesval ersätter välfärdsområdet kommunen de kostnader som enbart föranleds av välfärdsområdesvalet. (29.6.2021/649)

Andra myndigheter svarar för andra än i 1 mom. nämnda kostnader som föranleds av att de utför de uppgifter som ankommer på dem.

189 § (28.6.2013/496)**Flyttning av valdag och utsatt dag**

Infaller valdagen på nyårsaftonen, nyårsdagen, trettondagen, valborgsmässoaftonen, första maj, pingstdagen, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen eller annandag jul, ska röstningen på valdagen ordnas följande söndag. Infaller valdagen på påskdagen eller söndagen efter påskdagen, ska röstningen på valdagen ordnas söndagen före påskdagen. När det gäller valdagen för Europaparlamentsvalet tillämpas dock vad som föreskrivs i 160 § 2 mom.

Om en annan utsatt dag än en sådan som föreskrivits för röstning på valdagen, inledande eller avslutande av förhandsröstning, kungörande av fullmäktige som valts utan förrättande av val eller fastställande av valresultatet infaller på en helgdag eller helgfri lördag eller på midsommar- eller julaftonen, ska följande vardag anses vara den utsatta dagen. Justitieministeriet har rätt att vid behov flytta en sådan utsatt dag till närmaste lämpliga dag, om det med anledning av besvär har förordnats att nya val ska förrättas eller om det har förordnats att nya riksdagsval eller kompletteringsval av fullmäktige ska förrättas eller om det har förordnats att presidentvalet ska inledas på nytt eller att val av fullmäktige ska förrättas vid ny tid.

190 §**Färdtjänst för handikappade**

Om transport av handikappade röstande till röstnings- eller förhandsröstningsstället gäller det som i lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987) bestäms om färdtjänst.

191 §**Partier i medlemsorganisationsförhållande**

Står i justitieministeriets partiregister upp-

tagna partier i sådant förhållande till varandra som avses i 2 § 2 mom. partilagen, anses de vid tillämpningen av denna lag som ett enda parti.

192 § (29.11.2019/1132)**Statens ämbetsverk på Ålands behörighet****193 §****Formulär**

Justitieministeriet fastställer nödvändiga formulär för de handlingar och blanketter som används vid val samt meddelar närmare anvisningar om formen för sammanställningen av kandidatlistor och kandidatförteckningen för presidentval.

194 §**Tidsplan för kandidatuppställning vid val som förrättas vid exceptionell tid****195 § (21.12.2007/1263)****Närmare bestämmelser**

Närmare bestämmelser om uppgifterna för de valmyndigheter som avses i denna lag utfärdas vid behov genom förordning av justitieministeriet.

14 kap**Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser****196 §****Ikraftträdande**

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 1998.

Genom denna lag upphävs följande lagar jämte ändringar:

- 1) lagen den 13 juni 1969 om riksdagsman-
naval (391/1969),
- 2) lagen den 22 juli 1991 om val av republi-
kens president (1076/1991),
- 3) kommunala vallagen av den 12 maj 1972
(361/1972), samt
- 4) lagen den 3 mars 1995 om val av föret-
rädare för Finland i Europaparlamentet
(272/1995).

Åtgärder som verkställigheten av lagen förut-
sätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

197 §

Övergångsbestämmelser

BILAGA 1b

Lag om välfärdsområden 611/2021

23 §

Välfärdsområdesval

Ledamöterna och ersättarna i välfärdsområdesfullmäktige utses genom val som förrättas i välfärdsområdet (välfärdsområdesval). Välfärdsområdesfullmäktiges mandattid är fyra år och den börjar vid ingången av juni månad valåret.

Välfärdsområdesval är direkta, hemliga och proportionella. Alla röstberättigade har lika rösträtt.

Bestämmelser om förrättandet av välfärdsområdesval finns i vallagen (714/1998).

24 §

Antalet ledamöter i fullmäktige

Välfärdsområdesfullmäktige beslutar hur många ledamöter fullmäktige ska ha. Antalet ska enligt följande bestämmas till ett udda tal enligt antalet invånare i välfärdsområdet:

Antal invånare	Antal ledamöter minst
högst 200 000	59
200 001 – 400 000	69
400 001 – 600 000	79
över 600 000	89

Om välfärdsområdesfullmäktige inte fattar något beslut om antalet ledamöter, ska det minimiantal ledamöter som anges i lagen väljas. Om välfärdsområdesfullmäktige fattar beslut om ett större antal ledamöter än minimiantalet eller om ett tidigare beslut ändras, ska justitieministeriet underrättas om detta före utgången av året före valåret. Välfärd-

sområdesfullmäktiges beslut om antalet ledamöter får verkställas innan det har vunnit laga kraft.

Invånarantalet enligt denna paragraf bestäms enligt de uppgifter som vid utgången av den 30 november året före valåret finns i det befolkningsdatasystem som avses i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009).

25 §

Ersättare i fullmäktige

Till ersättare för fullmäktigeledamöterna väljs av de första icke invalda kandidaterna från varje valförbund, parti och gemensam lista i valet ett lika stort antal som antalet ledamöter, dock minst två. En ledamot som blivit vald i egenskap av kandidat för en valmansförening utanför de gemensamma listorna har ingen ersättare.

Om det konstateras att en ledamot har förlorat sin valbarhet eller om en ledamot har befriats från sitt uppdrag eller avlidit, kallar fullmäktigeordföranden i dennes ställe för den återstående mandattiden den i ordningen första ersättare från valförbundet, partiet eller den gemensamma listan i fråga som ännu inte kallats till ledamot.

Om välfärdsområdesfullmäktige inte är beslutfört på grund av att ledamöter och ersättare är jäviga, ska valnämnden i välfärdsområdet på begäran av välfärdsområdesfullmäktiges ordförande förordna nya ersättare för fullmäktigeledamöterna med iakttagande av vad som föreskrivs i 1 mom. och i 143 m § i vallagen. De ersättare som förordnats på detta sätt deltar i välfärdsområdesfullmäktiges sammanträden i de ärenden där ledamöterna och ersättarna är jäviga.

Rösträtt i välfärdsområdesval och i folkomröstningar i välfärdsområden

Rösträtt i välfärdsområdesval har de finska medborgare, medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen och isländska och norska medborgare som fyller 18 år senast på valdagen och vars hemkommun enligt lagen om hemkommun hör till välfärdsområdet i fråga enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet vid utgången av den 51 dagen före valdagen. Rösträtt i välfärdsområdesval har även andra utlänningar som uppfyller villkoren ovan, om de vid nämnda tidpunkt har haft hemkommun i Finland i minst två år.

Rösträtt i välfärdsområdesval har dessutom sådana inom Europeiska unionen eller en i Finland verksam internationell organisation anställda personer och deras familjemedlemmar som fyller 18 år senast på valdagen och som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är bosatta i en kommun som hör till välfärdsområdet vid utgången av den 51 dagen före valdagen, om

- 1) uppgifter om personen på personens begäran har registrerats i befolkningsdatasystemet på det sätt som anges i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, och
- 2) personen skriftligen senast klockan 16 den 52 dagen före valdagen har gjort en anmälan till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om sin önskan att utöva sin rösträtt i välfärdsområdesval eller kommunalval eller inte skriftligen har återkallat en tidigare anmälan.

På rösträtt i folkomröstningar som ordnas i ett välfärdsområde tillämpas vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om rösträtt i välfärdsområdesval.

Allmän valbarhet

Valbar till förtroendeuppdrag i ett välfärdsområde är den som

- 1) är invånare i det välfärdsområdet,
- 2) har rösträtt i välfärdsområdesval i något välfärdsområde det år då fullmäktigeledamöterna väljs eller val för ett annat förtroendeuppdrag förrättas, och
- 3) inte har förklarats omyndig.

Valbarhet till välfärdsområdesfullmäktige

Valbar till välfärdsområdesfullmäktige är inte

- 1) en statstjänsteman som sköter tillsynsuppgifter som direkt gäller välfärdsområdesförvaltningen,
- 2) den som är anställd hos välfärdsområdet i en ledande uppgift inom välfärdsområdesstyrelsens eller en nämnds uppgiftsområde eller inom något av välfärdsområdets affärsverk eller i en därmed jämförbar ansvarsfull uppgift,
- 3) den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse där välfärdsområdet har bestämmande inflytande och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan hos välfärdsområdet anställd person som avses i 2 punkten,
- 4) den som är anställd hos en välfärdsammanslutning där välfärdsområdet är medlem och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan hos välfärdsområdet anställd person som avses i 2 punkten.

Den som är anställd i en uppgift som avses i 1 mom. är dock valbar till fullmäktigeledamot, om anställningsförhållandet upphör innan ledamöternas mandattid börjar.

Lag om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen 616/2021

---

16 §

Det första välfärdsområdesvalet

Det första välfärdsområdesvalet ska förrättas söndagen den 23 januari 2022. Mandattiden för de välfärdsområdesfullmäktige som väljs i valet börjar den 1 mars 2022 och löper ut vid utgången av maj 2025. I valet ska varje välfärdsområde välja minst det antal ledamöter som anges i 24 § 1 mom. i lagen om välfärdsområden. Tidpunkten för bestämmande av invånarantalet enligt vad som avses i 3 mom. i den paragrafen är den 31 augusti 2021.

Inför det första välfärdsområdesvalet ska varje regionförvaltningsverk, så fort denna lag har trätt i kraft, tillsätta en välfärdsområdesvalnämnd för varje välfärdsområde i regionförvaltningsverkets verksamhetsområde, och välfärdsområdesvalnämndens medlemmar ska i den mån det är möjligt representera de väljargrupper som ställt upp kandidater i de föregående kommunalvalen i kommunerna inom välfärdsområdet område. I fråga om välfärdsområdesvalnämnden tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i 12 a och 12 b § i vallagen (714/1998).

Vid det första välfärdsområdesvalet ska Helsingfors stad inom sitt område ordna förhandsröstning på de förhandsröstningsställen som avses i 9 § 1 mom. 1 och 3 punkten i vallagen.

Vid det första välfärdsområdesvalet ska justitieministeriet betala engångsersättning till kommunerna enligt vad som avses i 188 § 3 mom. i vallagen.

BILAGA 1d

Bestämmelserna om jäv i förvaltningslagen tillämpas på centralvalnämndens verksamhet. Förvaltningslagens övriga bestämmelser, som inte tas upp här, gäller alla valmyndigheter.

FÖRVALTNINGSLAG 6.6.2003/434

27 §

Jäv

En tjänsteman får inte delta i behandlingen av ett ärende eller vara närvarande vid behandlingen, om tjänstemannen är jävig.

Bestämmelserna om jäv för tjänstemän gäller också ledamöter i ett kollegialt organ och andra som deltar i behandlingen av ett ärende, samt den som förrättar inspektion.

28 §

Jävsgrunder

En tjänsteman är jävig

- 1) om tjänstemannen eller en närstående till honom eller henne är part,
- 2) om tjänstemannen eller en närstående till honom eller henne biträder eller företräder en part eller den för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada,
- 3) om avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för tjänstemannen eller för en i 2 mom. 1 punkten avsedd närstående till honom eller henne,
- 4) om tjänstemannen står i anställningsförhållande eller i sådant uppdragsförhållande som har samband med det föreliggande ärendet till en part eller till

någon för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada,

- 5) om tjänstemannen eller en i 2 mom. 1 punkten avsedd närstående till honom eller henne är medlem av styrelsen, förvaltningsrådet eller något därmed jämförbart organ eller är verkställande direktör eller innehar motsvarande ställning i en sådan sammanslutning eller stiftelse eller sådant statligt affärsverk eller sådan statlig inrättning som är part eller för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada,
- 6) om tjänstemannen eller en i 2 mom. 1 punkten avsedd närstående till honom eller henne hör till direktionen för eller något annat därmed jämförbart organ i ett ämbetsverk eller en inrättning och det är fråga om ett ärende som sammanhänger med styrningen eller övervakningen av ämbetsverket eller inrättningen, eller
- 7) om tilltron till tjänstemannens opartiskhet av något annat särskilt skäl äventyras.

Med närstående avses i 1 mom.

- 1) tjänstemannens make samt barn, barnbarn, syskon, föräldrar, far- och morföräldrar samt också den som på något annat sätt står tjänstemannen särskilt nära liksom även dessa personers makar,
- 2) tjänstemannens föräldrars syskon samt deras makar, tjänstemannens syskonbarn och tidigare make till tjänstemannen, samt
- 3) tjänstemannens makes barn, barnbarn, syskon, föräldrar och far- och morföräldrar samt också dessa personers makar och tjänstemannens makes syskonbarn.

Som närstående anses också motsvarande halvsläkting. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap.

29 §

Avgörande av jävsfrågor

En fråga som gäller jäv för en tjänsteman ska avgöras utan dröjsmål.

En tjänsteman avgör själv om han eller hon är jävig. Om jäv för ledamöter och föredragande i ett kollegialt organ beslutar dock organet i fråga. Ett kollegialt organ beslutar också om någon annan som har rätt att närvara är jävig. En ledamot och en föredragande får delta i behandlingen av en fråga om sitt jäv endast om organet inte är beslutfört utan ledamoten eller föredraganden, och en ojävig person inte kan fås i stället för honom eller henne utan avsevärt dröjsmål.

I ett beslut som gäller jäv får omprövning inte begäras särskilt och det får inte heller överklagas särskilt genom besvär.

30 §

Fortsatt behandling av ett ärende

En ojävig tjänsteman skall utan dröjsmål förordnas i en jävig tjänstemans ställe. Tjänstemannen får dock avgöra ett brådskande ärende, om jävet inte kan inverka på avgörandet.

BILAGA 2a

Vaalitietojärjestelmä

Valdatasystemet

VAALILUETTELO

(tilanne 1) 19.1.2022 klo 19:00

VALLÄNGD

(läge 1) 19.1.2022 kl 19:00

Aluevaalit 2022**Välfärdsområdesvalet 2022**

922 Vesilahti
Vesilahti

ÄÄNESTYSALUE:

001 Kirkonkylä

RÖSTNINGSSOMRÅDE:

001 Kirkonkylä

LASKELMA UTRÄKNING 922/001

AV-2022 OV-2022	Tilanne 1 Läge 1 19.1.2022 klo 19:00 19.1.2022 kl 19:00			Tilanne 2 Läge 2 21.1.2022 klo 19:00 21.1.2022 kl 19:00		
	Miehet - Män	Naiset - Kvinnor	Yhteensä - Totalt	Miehet - Män	Naiset - Kvinnor	Yhteensä - Totalt
Äänioikeutettuja Röstberättigade						
Suomen kansalaiset	691	701	1392			
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset	14	9	23			
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset	0	0	0			
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset	5	3	8			
Medborgare av andra länder						
Yhteensä	710	713	1423			
Totalt						
Ennakkoon ja kirjeitse äänestäneet Röstande på förhand och per brev						
Suomen kansalaiset	134	162	296			
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset	1	0	1			
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset	0	0	0			
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset	0	0	0			
Medborgare av andra länder						
Yhteensä	135	162	297			
Totalt						
Vaalipäivänä äänioikeutetut Röstberättigade på valdagen						
Suomen kansalaiset	557	539	1096			
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset	13	9	22			
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset	0	0	0			
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset	5	3	8			
Medborgare av andra länder						
Yhteensä	575	551	1126			
Totalt						
Vaalipäivänä äänestäneet Röstande på valdagen						
Suomen kansalaiset						
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset						
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset						
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset						
Medborgare av andra länder						
Yhteensä						
Totalt						
Vaaleissa äänestäneet Röstande på valet						
Suomen kansalaiset						
Finska medborgare						
Muut EU-kansalaiset						
Andra EU-medborgare						
Norjan ja Islannin kansalaiset						
Medborgare av Norge och Island						
Muiden maiden kansalaiset						
Medborgare av andra länder						
Yhteensä						
Totalt						

Ohje keskusvaalilautakunnalle:

Jos ennakkoäänestys tai kirjeäänestys hyväksytään vaaliuutetun tulostamisen jälkeen, merkitse ennakkoon äänestäneen kohdalle E-kirjain sarakkeeseen, jossa on vaalien nimiyhennä ja vuosiluku (lisätietoa vaali ohjeessa nro 1).

Anvisning till centralvalnämnden:

Om en förhandsröstning eller en brev röstning godkänns efter att valdagen har skrivits ut, ska du vid personen som röstat på förhand anteckna ett E i kolumnen med valets namnförkortning och årtal (mer information om detta i valanvisning nr. 1).

BILAGA 2c

VAALILUETTELO - VALLÄNGD

Kunta 922 Vesilahti
Kommun 922 VesilahtiÄänestysalue
Röstningsområde

001

Älä irrata vaaliluettelosta sivuja - Skilj inte sidorna ur vallängden
Kirkonkylä
Kirkonkylä

Ei käytössä Inte i bruk	AV-2022 OV-2022	Sukupuoli Kön	Henkilötunnus Personbeteckning	Sukunimi ja etunimet Släktnamn och förnamn	Asuinmaa Bostadsland	Kansalaisuus Medborgarskap	Huomautuksia Anmärkningar
				AALTO ESSI KAARINA			
				AALTO TARJA EEVA KAARINA			
		M		AALTONEN ERKKI ANTERO			
				AALTONEN IRENE KAARINA			
				AALTONEN PIRKKO TUULIKKI			
		M		AHDE ARI JOHANNES			
				AHDE HEIDI MARJATTA			
		M		AHDE OIVA ARMAS			
				AHDE RIITTA ELINA			
		M		AHOLA TEEMU JUSSI			
		M		AHONEN AARNO TAPANI			
				AHONEN ERJA BIRGITTA			
		M		AHONEN JOUNI PEKKA			
				AHONEN LAURA MARI			
		M		AHONEN TUOMO TAPIO			
		M		AHTIAINEN BORIS			
				AHTIAINEN KATRI JOHANNA			
				AINASOJA SIRPA-LEENA HANNELE			
				ALA-NIKKOLA MARJA ANNIKKI			
		M		ALA-ORVOLA ANTTI-JUHANI GABRIEL			
		M		ALA-ORVOLA MAURI YLERMI			
		M		ALA-ORVOLA PENTTI JAAKKO ALEKSI			
				ALA-ORVOLA TIIA SUSANNA ELISABETH			
				ALA-UOTILA ANNA EMILIA			
				ALAKOSKI SANNA-SINIKKA			
				ALAROVA JENNI MARJAANA			
		M		ALENTOLA JONI MIKAEL			
		M		ALENTOLA KALEVI JOHANNES			
				ALENTOLA KARIN ANNA BEATA			
		M		ALENTOLA OLLI KULLERVO			
				ALENTOLA PIRJO RIITTA			
				ALENTOLA REETTA HENRIKKA			
				ALI-TOLPPA RAIJA SILJA			
				ALLONEN MAILIS ANNELI			
		M		ALLONEN TAPIO ANTERO			
				ANGERVO EEVA TUULIA			
				ANNALA HELVI HELIANNA			
				ANTILA EVELIINA			
			Yhteensä/Tillsammans				
			joista miehiä/varav män				

Vaalilomake nro 2 / Valblankett nr 2

Sivu
Sida

1/32

BILAGA 2d

Anvisning för att binda samman pappersvallängden

Vallängden skickas till centralvalnämnden med posten i ett eller flera paket. Antalet paket beror på antalet röstberättigade i kommunen.

Först i paketen finns vallängderna enligt röstningsområde. Röstningsområdena har skiljts åt med ett blåkantat papper. Efter vallängderna finns de röstningsområdesvisa förteckningarna över dem som röstat på förhand. Både vallängderna och förteckningarna är i nummerordning enligt röstningsområdets nummer.

Centralvalnämnden ska skilja åt vallängderna för de olika röstningsområdena. Justitieministeriet skickar till centralvalnämnderna enligt deras beställning tillsammans med det övriga valmaterialet redskap för att binda samman de enskilda vallängderna. Vallängderna kan bindas samman antingen med de vita plastblomberna eller med de blåa pappersbindarna eller med båda.

Kommunen kan också sätta vallängderna i mappar. I vallängdens övre kant finns ett särskilt hål för plastplomben. Längden blir lättare att hantera om plombens bricka fästs i mappen med tejp.

Om buntens är tunn kan det vara lättare att i stället för mappar använda en pappersbindare. Genom att använda pappersbindaren och de tillhörande säkerhetsetiketterna kan det säkerställas att vallängden hålls ihop. Vallängdsbuntens kan bindas samman med pappersbindaren redan innan plastförpackningen öppnas.

Om valnämnden ska dela upp vallängden på valdagen, kan den komma överens med centralvalnämnden att längden delas upp och delarna binds samman redan hos centralvalnämnden. Vallängden har upprättats så att den lätt kan delas i två delar så att den första delen innehåller efternamnen från A till K och den andra delen innehåller efternamnen från L till Ö. Därför finns det i alla vallängder ett tomrum mellan bokstäverna K och L. Vallängen kan dock vid behov delas även på något annat ställe.

Det rekommenderas att man redan på förhand testar användningen av redskapen för att binda samman vallängderna med vanliga pappersbuntar, eftersom de egentliga vallängderna ska hanteras på ett felfritt och smidigt sätt.

Vallängden har trycks på arkivbeständigt plastpapper, som är mer hållbart och tål fukt bättre än vanligt papper. På pappret kan göras anteckningar med vanliga pennor. För att göra det lättare att hitta rätt sida kan man i sidans kant anteckna vilken bokstav sidan börjar med.

BILAGA 3

Avsändare

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
Fågelviksgränden 2 D
00530 HELSINGFORS tfn. 0295 536 220
FINLAND

Mottagare

Röstanden
Inga-Lill
Åback
64370 MÖRTMARK
FINLAND

Välårsområde där du har rösträtt

Vanda och Kervo välårsområde

Kommun, röstningsområde och vallokal på valdagen

Vanda
312 Dickursby
Vantaan opistotalo
Näckrosvägen 5

Röstningstid på valdagen

23.1.2022 kl. 9.00–20.00

Informationskälla: Befolkningsdatasystemet 3.12.2021

Anmälan om rösträtt i välårsområdesval

Du är röstberättigad i det välårsområdesval som förrättas söndagen den 23 januari 2022 i det välårsområde som anges i denna anmälan.

Du kan rösta **antingen på valdagen** i den vallokal som anges i denna anmälan **eller under förhandsröstningsperioden** på vilket allmänt förhandsröstningsställe som helst i Finland eller utomlands. Under vissa förutsättningar kan du rösta på en anstalt eller hemma. Om du bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningen och på valdagen, har du också möjlighet att rösta per brev. Närmare anvisningar om röstning finns längre ner på denna sida och på omstående sida.

Du ska styrka din identitet när du röstar.

Förhandsröstningsperioden.
Vissa förhandsröstningsställen kan vara öppna en kortare tid.

I Finland 12–18.1.2022 och
utomlands 12–15.1.2022

De allmänna förhandsröstningsställena och deras öppettider

www.vaalit.fi/sv och bilagan till denna anmälan

Var kan du rösta?

Du kan rösta **antingen på valdagen** i den vallokal som anges i denna anmälan **eller under förhandsröstningsperioden** på vilket allmänt förhandsröstningsställe som helst i Finland eller utomlands. Som bilaga till denna anmälan finns en förteckning över de allmänna förhandsröstningsställena i ditt närområde. Samtliga allmänna förhandsröstningsställen i Finland och utomlands: www.vaalit.fi/sv eller justitieministeriets avgiftsfria servicenummer **0800 9 4771**.

Förhandsröstning på anstalter och hemmaröstning

Om du vårdas eller är intagen i en anstalt kan du rösta på förhand på anstalten. Om din rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att du inte utan oskäliga svårigheter kan ta dig till ett röstningsställe, kan du under vissa förutsättningar rösta på förhand hemma. En närstående vårdare som bor i samma hushåll som den som har rätt till hemmaröstning får på vissa villkor rösta i samband med hemmaröstningen. **Hemmaröstningen förrättas under förhandsröstningsperioden. Du ska anmäla dig till hemmaröstningen senast tisdagen den 11 januari 2022 före klockan 16 till centralvalnämnden i din hemkommun** (kontaktinformation på omstående sida) per telefon eller skriftligen. Närmare anvisningar om hemmaröstning: www.vaalit.fi/sv/att-rosta-hemma.

Vad måste du ha med?

Enligt vallagen (714/1998) är väljaren skyldig att styrka sin identitet för valfunktionären. Därför ska du ta med dig ett

intyg över din identitet (identitetskort, pass, körkort eller motsvarande). Om du inte har något intyg över din identitet kan du för röstningen få ett temporärt identitetskort avgiftsfritt hos polisen. För att ansöka om ett temporärt identitetskort behöver du två passfoton.

Vem kan du rösta på?

Vid välårsområdesval kan du rösta på en kandidat som ställts upp i det välårsområde där du har rösträtt enligt denna anmälan. Kandidaterna för varje välårsområde anges i välårsområdets sammanställning av kandidatlistor och sammanställningen finns i röstningsbåsen. På förhandsröstningsställena finns sammanställningarna av kandidatlistorna för alla välårsområden, dock så att det i röstningsbåset alltid finns en sammanställning av kandidatlistorna för det välårsområde inom vars område röstningsstället är beläget. Uppgifter om kandidaterna i alla välårsområden finns också på adressen www.vaalit.fi.

Brevröstning

Du kan rösta per brev från utlandet om du bor eller vistas utomlands under hela förhandsröstningen och på valdagen därmed inte har möjlighet att rösta i Finland och du inte kan eller vill rösta på ett allmänt förhandsröstningsställe utomlands. För att kunna rösta per brev måste du via justitieministeriets beställningstjänst beställa brevröstningshandlingarna till **din adress i utlandet**. Den skriftliga beställningen ska lämnas in med en blankett som fastställts av ministeriet. Blanketten och anvisningar om hur du gör beställningen finns på webbplatsen www.vaalit.fi/sv/brevrostning.

Mer information om röstning

www.vaalit.fi/sv

Information även på andra språk.
Information also in other languages.

0800 9 4771

Justitieministeriets avgiftsfria
servicenummer

**Centralvalnämnden i din
hemkommun**

Kontaktinformation på omstående sida

**I frågor gällande rösträtt Myndigheten
för digitalisering och befolkningsdata**

Kontaktinformation högst upp på denna sida

VALPROTOKOLL

1

VAL	Valets namn <i>VÄLFÄRDSOMRÅDESVALET 2022</i>		
	Valkrets		
	Kommun eller stad <i>JAKOBSTAD</i>		
	Stad/kommun samt röstningsområdets nummer och eventuella namn <i>JAKOBSTAD, 002, STADSHUSET</i>		
VALNÄMNDENS SAMMANSÄTTNING	Ordförande <i>BERGSTRÖM, TOVE</i>		
	Vice ordförande <i>BÄCKMAN, BRUNO</i>		
	Medlemmar <i>DAHL, MARTIN</i> <i>STEN, ELISABETH</i> <i>STENIUS, ELSA</i>		
		Ersättare i inträdesordning <i>SALIN, MAX</i> <i>BORG, VIKING</i> <i>MATTSON, SIV</i> <i>HURME, ANNA</i>	
		VALBITRÄDEN	Valbiträden som utsetts av valnämnden <i>ANNELI KETTUNEN</i> <i>HJALMAN NYGREN</i>
	Valbiträden som utsetts av de röstande <i>VALBITRÄDE FÖR HILDE ANDERSSON</i> <i>VAR THOMAS ANDERSSON</i>		
	BITRÄDANDE PERSONAL		Biträdande personal (Vall. 16.3 §)
PROTOKOLLFÖRARE	<i>ELSA STENIUS</i>		

Valblankett nr 8

Valnämndens medlemmar och de valbiträden som utsetts av valnämnden var närvarande under följande perioder:

		kl.	kl.	kl.	kl.
Ordförande	BERGSTRÖM	9 - 13	15	21.40	-
Viceordförande	BACKMAN	10 - 11	13	21.40	-
Medlemmar	DAHL	9 - 13	15	21.40	-
	STEN	13 - 21.40	-	-	-
	STENIUS	9 - 13	15	21.40	-
Suppleanter	Namn	-	-	-	-
	SALIN	13 - 15	-	-	-
	BORG	-	-	-	-
	MATTSON	-	-	-	-
	HURME	-	-	-	-
	BROMS	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
Valbiträden	Namn	9 - 12	14	20	-
	KETTUNEN	12 - 14	-	-	-
	NYGREN	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

VALPROTOKOLL

3

ANTAL RÖSTBERÄTTIGADE	Antal röstberättigade inom röstningsområdet enligt vallängden	Män 95	Kvinnor 102	Totalt 197
ANTAL PERSONER SOM RÖSTAT PÅ FÖRHAND	Antal personer som enligt vallängden röstat på förhand	Män 32	Kvinnor 43	Totalt 75
INLEDANDE AV RÖSTNINGEN PÅ VALDAGEN	Röstningen på valdagen inleddes klockan 9. ☒ ordförande ☐ vice ordförande visade för de närvarande röstande att valurnan var tom och tillslöt valurnan. ☐ Valnämnden använde den elektroniska vallängden.			
AVSLUTANDE AV RÖSTNINGEN PÅ VALDAGEN	Valnämndens ☒ ordförande ☐ vice ordförande Röstsedlarna togs ur valurnan och räknades. Likaså räknades antalet personer som enligt anteckningarna i vallängden eller rösträttsregistret (den elektroniska vallängden) hade utövat sin rösträtt på valdagen.			
ANTAL RÖSTANDE PÅ VALDAGEN	Antal röstande på valdagen enligt vallängden (De som röstat på förhand inberäknas inte).	Män 43	Kvinnor 50	Totalt 93
ANTAL RÖSTSEDLAR	Antal röstsedlar i valurnan			Antal 93
GRANSKNING OCH ORDANDE AV RÖSTSEDLARNA	De röstsedlar som vid granskningen ansågs vara ogiltiga avskildes till en särskild grupp. Antalet ogiltiga röstsedlar var			Antal 2
	De godkända röstsedlarna ordnades i grupper enligt kandidat. Antalet röstsedlar i varje särskild grupp räknades och antecknades på den blankett som bifogats valprotokollet.			Antal 91
	Antalet godkända röstsedlar var			
	Röstsedlarna granskades inte i valnämnden (Vall. 82.2 §). ☐ Antalet röstsedlar antecknades dock i detta valprotokoll.			
	Röstsedlarna lades in i ett omslag som tillslöt genom försegling.	Datum 23.1.2022	Klockslag 21.30	
ANVÄNDNING AV RESULTATUTRÄKNINGSSYSTEMET	☐ Valnämnden införde rösterna i resultaträkningssystemet.			
NÄRVARANDE	Namnen på de som var närvarande vid ordnandet och räkningen av röstsedlarna. Vall. 184 § (fullmakterna bifogas)			

Valblankett nr 8

VALPROTOKOLL

FÖRSTÖRING AV OANVÄNDA RÖSTSEDLAR	☒ Valnämnden förstörde alla oanvända röstsedlar.
	☐ Valnämnden returnerade alla oanvända röstsedlar till centralvalnämnden.
ANMÄRKNING OM FAKTORER SOM PÅ VALDAGEN INVERKAT PÅ RÖSTNINGENS NORMALA FÖRLOPP OCH EVENTUELL YTTRELLIGARE INFORMATION SOM VALNÄMNDEN LÄMNAT	
	<i>Katri Kuoppala</i> KATRI KUOPPALA
PROTOKOLLFÖRARENS UNDERSKRIFT	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="text-align: center;"> <i>Elsa Stenius</i> Underskrift och namnförtydligande </div> <div style="text-align: center;"> ELSA STENIUS Underskrift och namnförtydligande </div> </div>

SLUTANTECKNINGAR

JUSTERING AV PROTOKOLLET	Protokollet har upplästs och justerats. ☒
UNDERSKRIFT AV VALNÄMNDENS ORDFÖRANDE ELLER VICE ORDFÖRANDE	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="text-align: center;"> <i>Tove Bergström</i> Underskrift </div> <div style="text-align: center;"> TOVE BERGSTRÖM Namnförtydligande </div> </div>
UNDERSKRIFT AV EN MEDLEM I VALNÄMNDEN	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="text-align: center;"> <i>Elisabeth Sten</i> Underskrift </div> <div style="text-align: center;"> ELISABETH STEN Namnförtydligande </div> </div>
BILAGOR	1. Blankett på vilken valresultatet har antecknats (resultatuträkningsblankett 4)

VÄLFÄRDSOMRÅDESVALET 2022 Resultatuträknings- Bilaga till valprotokollet s. 1/4
blankett 4

Kommunens nummer 598	Kommunens namn Jakobstad
R-omr. beteckning 002	Röstningsområdets namn Stadshuset

		2	3 2	4	5	6	7	8	9	2
10	11	12 4	13	14	15	16 3	17	18	19	7
20	21	22	23 3	24	25 8	26	27 4	28	29	15
30	31	32	33	34	35	36	37	38 13	39	13
40	41	42 5	43	44 2	45	46	47	48	49	7
50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	
60	61 7	62	63 6	64	65	66	67	68	69	13
70 1	71	72	73	74 12	75	76	77	78	79	13
80	81	82 3	83	84	85	86	87	88	89 9	12
90	91 4	92	93	94	95	96	97 5	98	99	9
										91

Godkända röstsedlar	91
Ogiltiga röstsedlar	2
Röstsedlar sammanlagt	93

Röstande	Sammanlagt	
	Totalt	Män
Röstande på förhand	75	32
Röstande på valdagen	93	43

OHJE ÄÄNESTÄJÄLLE

Kirjoittakaa äänestyslipussa olevaan ympyrään ehdokkaanne numero, ei mitään muuta!

Numeroesimerkit:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Jos äänestyslippunne menee pilalle väärän tai sotkuisen merkinnän takia, voitte pyytää vaalivirkailijalta uuden äänestyslipun. Pilalle mennyt äänestyslippu revitään vaalivirkailijan nähdessä.

Oikeusministeriö

INSTRUKTIONER TILL VÄLJAREN

Skriv i cirkeln på röstsedeln numret på Er kandidat, inget annat!

Siffermallar:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Om Er röstsedel förstörs på grund av felaktig eller suddig anteckning, kan Ni få en ny röstsedel av valfunktionären. Den förstörda röstsedeln ska rivas i valfunktionärens närvaro.

Justitieministeriet

Checklista för röstningsställets tillgänglighet

Invalidförbundet rf
Tillgänglighetscentret ESKE
09/2020

1. Ankomsten till röstningsstället

- Ligger röstningsstället invid goda trafikförbindelser och finns det en hållplats för kollektivtrafiken nära röstningsstället?
- Finns det nära entrén ett ställe där skjuttrafiken (bl.a. invataxi) kan stanna?
- Finns det handikapparkeringsplatser (3,6 m bred och 5 m lång) i närheten av röstningsstället?
- Är gångvägen som leder till entrén guidad?
- Är gångvägen som leder till entrén lätt att upptäcka och har en jämn, fast och halkfri yta?
- Är gångvägens lutningar högst 5 % (1:20).

2. Entrén

- Har tillgängliga gångvägar på röstningsstället tydliga och lättlästa skyltar?
- Har passagera bredvid trappan en ramp med en lutning på högst 8 % och bredden minst 900 mm.
- Har trappor och ramper ledstänger på vardera sidor.
- Finns det framför ytterdörren en avsats på minst 1500 mm x 1500 mm?
- Finns det på den sida där ytterdörren öppnas minst 400 mm fritt utrymme, som den som använder rullstol behöver för att öppna dörren?
- Är dörröppningens bredd minst 850 mm och tröskelns höjd högst 20 mm?
- Öppnar sig dörren automatiskt eller är den annars lätt att öppna (den kraft som behövs för att öppna dörren får vara högst 10 N dvs. 1 kg)?
- Har vindfångets matta eller golvrall högst 5 mm x 30 mm glipor och orsakar mattan inte en nivåskillnad som är högst 20 mm?
- Är vindfånget minst 1500 mm x 1500 mm, om båda dörrar öppnas utåt från vindfånget?
- Är vindfånget minst 1500 mm bred och 2300 djup, om en av dörrarna öppnas inåt vindfånget?

3. Röstningsstället

- Finns det på röstningsstället minst ett röstningsbås där man kan fylla i röstsedeln sittande? Finns under röstningsbåsets bord (höjden 750–800 mm) ett benutrymme (bredd minst 800 mm, djup minst 600 mm och höjd minst 670 mm)? Eller finns det på röstningsstället höjddjusterbara bord?
- Är belysningen i röstningsbåsen bländfri och tillräcklig? (500–750 lux på bordsytan)
- Finns det sittplatser på röstningsstället så att väljarna vid behov kan vila?
- Finns det på förhandsröstningsstället och röstningsstället på valdagen en person som utsetts till valbiträde?
- Om det bland valfunktionärerna finns personer som använder hjälpmedel, ska det finnas toalettrum, som är lämpliga för användare av rullstol.

BILAGA 7

Vissa tidsfrister i välfärdsområdesvalet 2022

Valdag 23.1.2022

Tidpunkt	¹	Utförs av	Åtgärd	Vallagen
efter 1.8.2021		Fullmäktige	Kommunens centralvalnämnd tillsätts	13 § 1 och 3 mom.
1.7.2021			Välfärdsområdena inrättas	²
1.7.2021–28.2.2022		Det temporära beredningssorganet	Deltar i ordnandet av det första välfärdsområdesvalet; ger administrativt stöd till välfärdsområdesvalnämnderna	³
23.7.2021		Kandidaterna	Sådana kostnader för kandidatens valkampanj som finansieras med valfinansiering kan börja uppkomma	⁴
23.7.2021		Partiet och partiföreningen	Kampanjtiden för välfärdsområdesvalet inleds	⁵
Utan dröjsmål (lämnas senast den 30 september 2021 till justitieministeriet för kännedom)		Regionförvaltningsverket	Välfärdsområdesvalnämnd för varje välfärdsområde inom verkets verksamhetsområde tillsätts	⁶
31.8.2021		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Antalet fullmäktigeledamöter som ska väljas till välfärdsområdesfullmäktige fastställs utifrån välfärdsområdets invånarantal	⁷

1 Siffran visar hur många dagar före eller efter valdagen åtgärden ska utföras enligt vallagen (714/1998).

2 5 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (införandelagen)

3 10 § 2 mom. 7 punkten i införandelagen

4 Lagen om kandidaters valfinansiering (273/2009) 2 § 1 mom.

5 8 § 3 mom. i partilagen (683/2010)

6 16 § 1 mom. i införandelagen

7 16 § 1 mom. i införandelagen

Senast i augusti 2021		Fullmäktige	Indelningen i röstningsområden ändras vid behov och ändringen meddelas Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.	8 § 1 mom. och 2 mom.
I god tid		Statsrådet	Förordningen om de finska beskickningar och deras verksamhetsställen som är förhandsröstningsställen samt de allmänna förhandsröstningsställena vid välfärdsområdesvalet i landskapet Åland utfärdas	9 § 1 mom. 2) punkten
I god tid ⁸		Kommunstyrelsen	Beslut om de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen fattas	9 § 1 mom. 1 punkten
I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut fattas om vilka verksamhetsställen inom socialvården som ska vara förhandsröstningsställen i kommunen	9 § 1 mom. 3 punkten
I god tid ⁹		Kommunstyrelsen	Beslut om röstningsställena på valdagen	9 § 3 mom.
I god tid		Kommunstyrelsen	Valnämnderna och valbetyrelserna tillsätts	15 § 1 mom.
23.10.2021		De röstberättigade	Beställningen av brevröstningshandlingar inleds	66 c §
Utan dröjsmål efter att en beställning av brevröstningshandlingar har tagits emot		Justitieministeriet	Brevröstningshandlingarna sänds till de röstberättigade som beställt dem	66 c § 4 mom.

8 Enligt 9 § i vallagen (714/1998) är de allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet och röstningsställen på valdagen i hemlandet som före utgången av den 51 dagen före valdagen har antecknats i registret över röstningsställen, röstningsställen vid valet fastän ett yrkande på rättelse av kommunstyrelsens beslut enligt samma paragraf inte har behandlats och fastän sådana kommunalbesvär som har anförts hos förvaltningsdomstolen och genom vilka ändring söks i beslut med anledning av rättelseyrkande inte har avgjorts.

9 Se fotnot 8.

Senast 5.11.2021 kl. 12		Centralval- nämnden	Centralvalnämndens kon- taktuppgifter lämnas till Myndigheten för digitalise- ring och befolkningsdata via valdatasystemet	13 § 4 mom. ¹⁰
Senast 5.11.2021 kl. 12		Kommunsty- relsen/ Centralval- nämnden	Uppgifter om kommunens allmänna förhandsröstning- sställen lämnas till Myn- digheten för digitalisering och befolkningsdata via valdatasystemet	9 § 4 mom. ¹¹
Senast 5.11.2021 kl. 12		Kommunsty- relsen/ Centralval- nämnden	Uppgifter om kommunens röstningsställen på valda- gen lämnas till Myndighe- ten för digitalisering och befolkningsdata via valdata- systemet	9 § 3 mom. ¹²
I god tid		Justitieminis- teriet	De allmänna förhandsrös- tningsställena och deras öppetider tillkännages	49 § 3 mom.
I god tid		Centralval- nämnden	Information om var kom- munens allmänna förhand- sröstningsställen finns och om röstningsställena på valdagen	49 § 1 mom. och 67 § 3 mom.
I god tid		Myndigheten för digitalise- ring och be- folkningsdata	Information till de medbor- gare i andra medlemsstater i EU som uppfyller villkoren för rösträtt om att de kom- mer att ha rösträtt och vara valbara vid välfärdsområ- desvalet samt om det för- farande som ska iakttas för att rösträtten och rätten att bli uppställd som kandidat kan utövas. ¹³	22 §

10 Se även justitieministeriets brev till kommunstyrelserna och centralvalnämnderna (exkl. landskapet Åland) 30.6.2021 VN/16839/2021.

11 Se även justitieministeriets brev till kommunstyrelserna och centralvalnämnderna (exkl. landskapet Åland) 30.6.2021 VN/16839/2021.

12 Se även justitieministeriets brev till kommunstyrelserna och centralvalnämnderna (exkl. landskapet Åland) 30.6.2021 VN/16839/2021.

13 I praktiken ska även andra utlänningar som uppfyller villkoren för rösträtt meddelas att de kommer att ha rösträtt

I god tid		Centralvalnämnden	Valförrättare till de allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Chefen för en finsk beskickning	Valförrättare till det allmänna förhandsröstningsstället i utlandet förordnas	17 § 2 mom.
I god tid		Befälhavaren på ett finskt fartyg	Valförrättare till röstning ombord på fartyg förordnas	17 § 2 mom.
Senast 2.12.2021 före kl. 16	52.	Personer som är anställda inom EU eller en i Finland verksam internationell organisation och som uppfyller vissa villkor samt deras familjemedlemmar	Skriftlig anmälan till myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om önskan att rösta i välfärdsområdesvalet, eller återtagande av en tidigare anmälan	¹⁴
3.12.2021 klo 24	51.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Uppgifterna i rösträttsregistret fastställs	18 § 2 och 3 mom.
Senast den 7 december 2021 ¹⁵	48.	Välfärdsområdesvalnämnden	Beslut fattas om arrangemangen för mottagande av kandidatansökningar Angående beslutet avfattas en kungörelse som ska uppsättas till påseende i välfärdsområdesvalnämndens sammanträdeslokal samt offentliggöras på det sätt som välfärdsområdets tillkännagivanden meddelas för kännedom. ¹⁶	34 §

¹⁴ 28 § 2 mom. i lagen om välfärdsområden

¹⁵ 189 § 2 mom. i vallagen

Om en annan utsatt dag än en sådan som föreskrivits för röstning på valdagen, inledande eller avslutande av förhandsröstning, kungörande av fullmäktige som valts utan förrättande av val eller fastställande av valresultatet infaller på en helgdag eller helgfri lördag eller på midsommar- eller julaftonen, ska följande vardag anses vara den utsatta dagen.

¹⁶ 113 § i lagen välfärdsområden

Senast den 7 december 2021 ¹⁷	48.	Justitieministeriet	Meddelande om de partier som införts i partiregistret samt partiernas namtecknare till välfärdsområdesvalnämnden	32 §
Senast 8.12.2021	46.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Upprättande av rösträttsregistret	18 § 1 mom.
13.12.2021	41.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Rösträttsregistret finns framlagt för kontroll på de ställen som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bestämt	23 § 1 mom.
Senast 14.12.2021 före kl. 16	40.	Valombudet	Kandidatansökan samt meddelande om valförbund och gemensam lista ges in till välfärdsområdesvalnämnden	143 g §, 143 i §, 143 k §
20.12.2021	34.	Välfärdsområdesvalnämnden	Kandidatansökan granskas och eventuella anmärkningar görs till valombuden Partiernas, de gemensamma listornas och valmansföreningarnas inbördes ordningsföljd bestäms för sammanställningen av kandidatlistorna	36 § 37 §
Senast 22.12.2021 före kl. 16	32.	Valombudet	Kandidatansökan och dess bilagor korrigeras och kompletteras vid behov	38 §
22.12.2021 efter kl. 16	32.	Välfärdsområdesvalnämnden	De kandidatansökningar som inkommit inom utsatt tid behandlas på nytt och beslut med anledning av anmälningar om valförbund och gemensamma listor fattas	39 §

17 189 § 2 mom. i vallagen

Om en annan utsatt dag än en sådan som föreskrivits för röstning på valdagen, inledande eller avslutande av förhandsröstning, kungörande av fullmäktige som valts utan förrättande av val eller fastställande av valresultatet infaller på en helgdag eller helgfri lördag eller på midsommar- eller julaftonen, ska följande vardag anses vara den utsatta dagen.

Senast 23.12.2021 före kl. 12	31.	Valombudet	Ett parti eller en valmansförening vars anmälan om anslutning till ett valförbund eller en gemensam lista inte har blivit godkänd, kan återta sin kandidatansökan	40 § 2 mom.
23.12.2021 innan sammanställningen av kandidatlistorna uppgörs	31.	Välfrädsområdesvalnämnden	Efter att kandidatansökningarna har behandlats fattas beslut om att stryka en kandidat från sammanställningen av kandidatlistorna eller om att stryka en kandidat på grund av att kandidatansökan har återtagits	40 §
23.12.2021 vid mötet som inleds senast kl.16	31.	Välfrädsområdesvalnämnden	Sammanställningen av kandidatlistorna görs upp	41 §
23.12.2021	31.	Välfrädsområdesvalnämnden	I det riksomfattande kandidatregistret förs in de uppgifter om kandidaterna som finns i sammanställningen av kandidatlistorna samt kandidaternas personbeteckningar	43 § 2 mom.
23.12.2021 tidigast efter att sammanställningen av kandidatlistorna har gjorts upp	31.	De som brev-röstar	Brevröstningen inleds	66 d § 1 mom.
Efter att det riksomfattande kandidatregistret upprättats		Justitieministeriet	Uppgifterna i det riksomfattande kandidatregistret lämnas till Statens revisionsverk	¹⁸

¹⁸ 9 § i lagen om kandidaters valfinansiering

Tidigast efter att sammanställningen av kandidatlistorna har gjorts upp		Kandidaten	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen kan lämnas in till Statens revisionsverk	19
Senast 30.12.2021	24.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Ett meddelandekort skickas till de röstberättigade vilkas adress är känd	21 § 4 mom.
5.1.2022	18.	Valförrättarna	Förhandsröstningen ombord på finska fartyg inleds	47 § 1 mom.
Senast 7.1.2022 kl. 16	16.	En röstberättigad eller någon annan person	Rättelseyrkande som gäller rösträtsregistret framställs hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	24 § 1 mom.
Senast 10.1.2022	13.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Avgörande av rättelseyrkanden	25 § 1 mom.
Utan dröjsmål efter det att beslut om rättelseyrkanden har fattats		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Beslut med anledning av rättelseyrkanden delges parterna och meddelandekortet sänds, om beslutet innefattar att personen i fråga införs i rösträtsregistret	25 § 2 mom.
Senast 11.1.2022 före kl. 12	12.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Eventuella ändringar till följd av avgörandet av rättelseyrkanden införs i rösträtsregistret	25 § 1 mom.
Senast 11.1.2022 före kl. 12	12.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	I rösträtsregistret görs de anteckningar som föranleds av själv rättelse	26 § 1 mom.

---

19 11 § i lagen om kandidaters valfinansiering

Utan dröjsmål efter de ovan nämnda besluten		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Beslut som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata fattat i form av självrättelse delges den part självrättelsen gäller och ett meddelandekort skickas till de personer som införts i rösträtsregistret	26 § 2 och 3 mom.
Senast den sjunde dagen efter den dag då parten i fråga delgavs beslutet eller efter den dag då beslutet publicerades i den officiella tidningen		De som framställt ett rättelseyrkande	Besvär hos förvaltningsdomstolen över ett beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata genom vilket ett rättelseyrkande har förkastats eller avisats och besvär över ett beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata genom vilket en person med stöd av 26 § 2 mom. har antecknats i rösträtsregistret som saknande rösträtt	27 § 1 mom.
11.1.2022 fr.o.m. kl. 12	12.	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Rösträtsregistret vinner laga kraft	
Senast 11.1.2022 före kl. 16	12.	Röstberättigade som har rätt till hemmaröstning och som vill rösta på förhand hemma	Anmälan till den kommunala centralvalnämnden om önskan att rösta hemma	55 §
12.1.2022	11.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstning i hemlandet inleds	47 § 1 mom.
12.1.2022	11.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstning i finska beskickningar utomlands inleds	47 § 1 mom.
15.1.2022	8.	Valförrättarna	Förhandsröstningen i utlandet avslutas	47 § 1 mom.
18.1.2022	5.	Valförrättarna, valbestyrelsen	Förhandsröstningen i hemlandet avslutas	47 § 1 mom.

19.1.2022 fr.o.m. kl. 19	4.	Justitieministeriet	Vällängderna skrivs ut ur rösträttsregistret röstningsområdesvis och längderna sänds till de kommunala centralvalnämnderna	71 § 1 mom.
Senast 21.1.2022 före kl. 19	2.	De som brev-röstar	Brevröstningshandlingarna ska vara framme hos den berörda kommunens centralvalnämnd	66 e § 3 mom.
21.1.2022 kl. 19	2.	Centralvalnämnden	Förhandsröstningshandlingarna och brev-röstningshandlingarna granskas så att de handlingar som kommit in fredagen 21.1.2022 före kl. 19 hinner behandlas	63 § 1 mom. och 66 g § 1 mom.
Efter att brev-röstningshandlingarna granskats		Centralvalnämnden	Röstsedlar som funnits i godkända valkuvert för brev-röstning stämplas på nytt och de stämplade röstsedlarna innesluts i kuvert	66 g § 3 mom.
Senast 22.1.2022 (tidigast efter att sammans- ställningen av kandidat- listorna har gjorts upp)	1.	Kandidaten	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen och kostnaderna för valkampanjen lämnas in till Statens revisionsverk	²⁰
Söndagen den 23 ja- nuari 2022 kl. 9–20	Val- da- gen	Valnämnden	Röstning på valdagen	68 §
Söndagen den 23 ja- nuari 2022 tidigast kl. 10	Val- da- gen	Centralvalnämnden	Räkning av förhandsröster (inkl. brev-röster)	86 § 1 mom.
Söndagen den 23 ja- nuari 2022 Efter kl. 20	Val- da- gen	Valnämnden	Preliminär rösträkning	78 §

²⁰ Lagen om kandidaters valfinansiering, 11 §

24.1.2022 Senast kl. 12	1.	Centralvalnämnden	Kontrollräkning av de röster som avgetts på valdagen	87 § 1 mom.
26.1.2022 Senast kl. 12 ²¹	3.	Centralvalnämnden	Antalet röster som avgetts i kommunen fastställs och registreras i valdatasystemet	143 I §
26.1.2022 vid sammanträdet som inleds senast kl. 18	3.	Välfärdsområdesvalnämnden	Valresultatet fastställs och offentliggörs och resultatet tillkännages	143 I §
Efter att valresultatet har fastställts		Justitieministeriet	Uppgifterna för dem som omfattas av rapporteringsskyldigheten lämnas till Statens revisionsverk	²²
6.2.2022		Kandidaten	Sådana kostnader för kandidatens valkampanj i välfärdsområdesvalet som finansieras med valfinansiering kan inte länge uppkomma	²³
6.2.2022		Partiet	Kampanjtiden för välfärdsområdesvalet går ut	²⁴
Inom 14 dagar efter att valresultatet har offentliggjorts		De som sökt ändring	Besvär över välfärdsområdesvalnämndens beslut med vilket valresultatet har fastställts ska anföras hos förvaltningsdomstolen	100, 101 och 102 §
Efter att valresultatet har vunnit laga kraft		Justitieministeriet	Arkivutskriften matas ut ur rösträttsregistret	29 § 3 mom.
Efter att arkivutskriften har matas ut		Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	Uppgifterna i rösträttsregistret utplånas	29 § 3 mom.

21 Enligt 143 I § i vallagen ska centralvalnämnden fastställa resultatet vid sammanträdet som börjar senast klockan 18. För att välfärdsområdesvalnämnden ska ha tillräckligt med tid att sköta uppgifterna i anslutning till fastställandet av resultatet ger justitieministeriet centralvalnämnden anvisningar om att registrera de fastställda röstetalen i resultatuträknings-systemet redan före kl. 12.

22 9 § i lagen om kandidaters valfinansiering

23 2 § 1 mom. i lagen om kandidaters valfinansiering

24 8 § 3 mom. i partilagen

1.3.2022		Välfärdsområdesfullmäktige	Välfärdsområdesfullmäktiges mandattid börjar	²⁵
28.3.2022 ²⁶ (inom två månader efter att valresultatet har fastställts)		De som valts till fullmäktigeledamöter och de som valts till ersättare	Redovisning om valfinansiering ska lämnas in till statens revisionsverk	²⁷

²⁵ 16 § 1 mom. i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen

²⁶ 5 § i lagen om beräkning av laga tid

Infaller bestämd dag eller sista dagen av bestämd tid på helgdag, självständighetsdagen, första maj, julaftonen, midsommarraftonen eller helgfri lördag, fullgörs uppgiften första vardagen därefter.

²⁷ 5 och 8 § i lagen om kandidaters valfinansiering

VÄLFÄRDSOMRÅDESVALET

23.1.2022

Förhandsröstning:

I Finland 12–18.1.2022

Utomlands 12–15.1.2022

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET
